

LETO XXV. — Številka 18

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sobota, 4. 3. 1972

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik.
In sicer ob sredo in soboto.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Teden boja proti raku

Letošnji teden boja
proti raku — traja od 1.
marca do 8. marca — je
posvečen preprečevanju
kajenja med otroci in
mladino.

Kako osupljivo je od-
jeknila pred leti raziska-
va britanskih znanstven-
ikov, ki so zatrjevali, da
imajo kadilci veliko večjo
možnost zboleli za rakom
na pljučih kot nekadilci.
Umrljivost kadilcev po 45.
letu starosti je kar za 30
do 80 odstotkov večja kot
pri nekadilcih. Te prve
ugotovitve so bile kasneje
še večkrat potrjene. Da-
nes je v nekaterih deže-
lah škodljivost kajenja
sprejeta kot dejstvo. Opo-
zarjanje prebivalstva na
nevarnost pa ni omejena
samo na gesla in na stro-
kovne članke, pač pa je
preventiva prodrla že do
same proizvodnje škodli-
vega dima. V nekaterih
deželah je z zakonom do-
ločeno, da mora imeti
vsak zavoječek cigaret na-
pis, da je kajenje škod-
ljivo.

Pri nas tako daleč še
nismo. Morda pa bo pro-
drla zahteva, ki je letos
vse bolj glasna, naj bi
namreč z zakonom pre-
povedali kajenje v javnih
prostorih, obenem pa bi
prepovedali tudi reklamo
za tobačne izdelke. Na ta
način seveda kajenja ne
bi odpravili, tega tudi ni-
hče ne namerava, pač pa
bi se učinek verjetno po-
znal pri številu tistih, ki
prvič posegajo po cigare-
ti. To pa je prav posebno
pomembno za mladino.
Veliko več pozornosti bi
moral posvetiti ustrezni
vzgoji mladine, da ne bi
že zgodaj posegala po to-
baku in da bi se zavedala
posledic kajenja, ki se
pokažejo šele po nekaj
desetletjih. Uspeh takega
zdravstvenega prosvetlje-
vanja je seveda odvisen od
zavzetosti vseh, ki ga ši-
rijo in pa seveda od spre-
jemljivosti vseh nas za
drugačne zdravstvene in
kulturne navade.

5. STRAN:

Ne na račun družbenega standarda

7. STRAN:

Jeseničani vdihavajo bolezen

18. STRAN:

Lojze Zupanc: Zlato pod Blegošem

24. STRAN:

Če objestnost dolgih las zmoti poskočno polko

Praktična darila za DAN ŽENA —
8. MAREC, v prodajalnah KOKRA v
KRANJU

LIPA
BLAGOVNICA
URA
MIRA
TEKSTIL
GORENJC

Darila kupljena v naših prodajalnah
— želja vsake žene.

Možje — razveselite jih!

KRANJ KOKRA KRANJ

Stari vrh je njegova ljubezen

19. STRAN:

Rudi Finžgar

jubilejna
mešanica
BRavo

ŠPECERIJA
BLEED 15

NAGRAJUJE Z
UŽITKOM IN
POČITNICAMI
NA MORJU

ZNIŽANE CENE
ženskih kril:

— STARA CENA 195 din
— NOVA CENA 95 din

v prodajalni BLAGOVNICA — KOKRA
KRANJ, Poštna 1

Oglejte si in izberite!

občan sprašuje

Ob zadnji podražitvi bencina, ki je začela veljati v noči od srede na četrtek (od polnoči dalje) se je na bencinskih črpalkah za nekaj časa podražilo tudi kurilno oziroma gospodinsko olje za 15 par pri litru. Po novi ceni (1,15 din za liter) pa so olje na črpalkah prodajali v četrtek le do 13. ure. Po 13. uri je bila cena spet spremenjena na staro — na 1 dinar za liter.

Zanima me, zakaj je prišlo do 13-urne podražitve kurilnega olja, ker v dnevnih časopisih in v drugih javnih informacijskih sredstvih o podražitvi kurilnega olja ni bilo nič govora?

A. Z., Kranj

JESENICE

● Pred nedavnim je obiskal obrat Iskre na Blejski Dobravi rektor ljubljanske univerze inženir Gruden. V spremstvu direktorja Iskre in predsednika jeseniške občinske skupščine si je ogledal obrat in zadovoljen ugotovil, da je organizacija dela v obratu zelo dobra, kvaliteta proizvodov pa najboljša.

● V petek popoldne je bila seja izvršnega odbora občinske konference SZDL Jesenice, na kateri so se menili o pripravah na konferenco in o organizaciji in poteku najvažnejših prireditvev v letošnjem letu.

D. S.

KRANJ

● V četrtek je bila v klimatskem zdravilišču Stane Žagar v Bohinju seja predsedstva občinske konference ZMS Kranj. Razpravljali so o resoluciji o gospodarskem in družbenem razvoju občine Kranj, o akcijskem programu izvršnega odbora SZDL in predsedstva OK ZMS Kranj, o poročilu obiskov v aktivih mladih v krajevnih skupnostih, o nagradah občine Kranj, o razpisu Naša beseda 72 in o razpisu tekmovanja za terenske aktivne.

● Od 2. do 5. marca je v Bohinju posvetovanje predsedstva občinske konference ZMS Kranj in predstavnikov nekaterih mladinskih aktivov iz krajevnih skupnosti. Na posvetovanju teče beseda o delu in programu dela komisij za osnovne šole in družbenoekonomske odnose, ki delujejo pri OK ZMS, komisije za srednje šole, komisije za splošni ljudski odpor, komisije za terenske aktivne in klube ter komisije za idejnopolična vprašanja. Na posvetovanju bo sprejet tudi delovni dogovor občinske konference klubov OZN.

Jb

● V kranjski občini se bodo jutri končali zbori volivcev, na katerih razpravljajo o predlogu resolucije gospodarskega in družbenega razvoja in predlogu proračuna za letos ter o izvajanju programa gradnje šol in vrtcev. Zbori volivcev so potekali ves teden.

● V organizacijah zveze komunistov v občini so se že začele razprave o programu socialne politike. Razprave v organizacijah ZK in v drugih organih bodo trajale ves mesec.

● Za sredo popoldne je bila sklicana seja sekretariata koordinacijskega odbora za pripravo in izvedbo programa gradnje šol in vrtcev. Na dnevnem redu je bila razprava o poročilih o pregledu glavnih projektov za šole in razprava o ponudbah podjetja Marles za montažno gradnjo vrtcev.

A. Z.

● Člani zveze združenj borcev NOV Vodovodni stolp v Kranju so poslali zvezni skupščini predlog, da se tovarišu Titu ob njegovi 80-letnici drugič podeli naslov narodnega heroja jugoslovanskih narodov.

A. Z.

RADOVLJICA

● Poleg osrednje gorenjske proslave v počastitev dneva žena, ki bo danes ob 17. uri v festivalni dvorani na Bledu (ob 16.30 pa bodo v avli festivalne dvorane odprli razstavo) bodo proslave pripravili tudi v vseh krajevnih organizacijah socialistične zveze v občini. Med drugim nameravajo na Srednji Dobravi pripraviti proslavo s predavanjem. Obiskali in obdarili pa bodo tudi žene — članice zveze borcev na domu.

● Občinska konferenca zveze mladine bo danes in jutri v Park hotelu na Bledu pripravila izobraževalni seminar za članke konference, predsedstva in predsednike mladinskih aktivov v občini. O nalogah mladih po drugi konferenci ZKJ bo govoril sekretar ZM Jugoslavije Stane Boštjančič.

A. Z.

Bolj odločno in učinkovito

Medobčinski organi na Gorenjskem včasih bolehalo na tem, da neradi obravnavajo vprašanja, ki morda zadevajo le posamezne občine, je bilo med drugim rečeno na ponedeljkovi seji medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko. Člani sveta so razpravljali o delu v pretekli mandatni dobi in o delu v prihodnje.

Ugotovili so, da je bilo delo tega organa pri usklajevanju akcij in uveljavljanju stališč v zvezi komunistov uspešno, hkrati pa so poudarili, da se mora v prihodnje uveljaviti tudi v samoupravnem in političnem življenju Gorenjske. Razen tega so v živahni razpravi in predvsem kritični oceni opozorili, da je bil ta organ večkrat premalo vključen v reševanje tekočih problemov. Tako je bilo poudarjeno, da ne bi bila prav nič kršena samostojnost, če bi svet včasih načel tudi idejnost dela posameznih občinskih organizacij zveze komunistov na Gorenjskem.

Kot že rečeno so se člani dobri del razprave zadržali na vprašanjih, ki jih doslej svet ni obravnaval. Poudarili so, da naj v prihodnje smelejše poseže v reševanje skupnih gorenjskih problemov, pri čemer pa se je treba otrestiti bojzani ali slabega občutka, če gre za probleme le ene ali dveh občin. Menili so, da takšno samoupravno in politično delovanje ne bo pomnilo vmešavanja v interese

posameznih občin. Posebej pa so se tudi zavzeli, da bo svet v prihodnje pri soglasnih načelnih stališčih (za kar je bilo značilno minulo mandatno obdobje) vztrajal tudi pri enotnem razreševanju posameznih problemov.

Ena od prvih konkretnih akcij, za katero namerava svet prevzeti pobudo, bo razprava o gradivu za dolgoročni razvoj Gorenjske. Tako so sklenili, da bodo skupaj s svetom gorenjskih občin pre-

vzeli organizacijo širše javne razprave o teh načrtih. Razprava se bo začela sredi tega meseca.

Na ponedeljkovi seji (na smo že poročali) so tudi poveljstvo novno izvolili za sekretarja medobčinskega sveta ZK Gorenjske Poldeta Kežarja. Ob ugotovitvi, da je bilo lo sveta v minuli mandatni dobi uspešno, so poudarili, da je k temu veliko prispeval tudi sekretar Polde Kežar.

A. Zalar

Naša beseda 72

V želji, da bi zanimanje za govorjeno slovensko besedo gledališče in gledališko ustvarjalnost poglobljali in razvijali povsod tam, kjer mladi živijo in delajo in da bi postal dejavnost mladih v kulturi tudi kvalitetnejša, razpisuje predsedstvo občinske konference ZMS Kranj, Zveza prijateljev mladine in ZKPO občine Kranj v okviru Naše besede 72 srečanje mladinskih in pionirskih gledaliških skupin. Srečanje bo 29. marca in 1. aprila v Kranju v Prešernovem gledališču. Nastopi pionirskih gledaliških skupin bodo vključeni v program jugoslovanskih pionirskih iger Tisoč radosti.

Za srečanje gledaliških skupin lahko mladinski in pionirski aktivji prijavijo uprizaritve celovečernih besedil, krajših gledaliških del, enodejank in skečev, akademije, literarne večere, kulturno vzgojne klubske večere, vesele večere, satirične kabarete itd. Lahko sodelujejo le tiste skupine, ki jih v pretežni večini sestavljajo mladi.

Po vsaki uprizaritvi bo razgovor o delu. Strokovnjaki gledališke umetnosti bodo režiserjem in igralcem posredovali smernice za delo v prihodnje.

Prijave za sodelovanje na srečanju mladinskih in pionirskih gledaliških skupin občine Kranj je treba poslati najkasneje do 15. marca 1972 Prešernovemu gledališču Kranj.

Strokovna žirija bo ocenila nastope posameznih skupin in izbrala najboljše za nastop na zaključni prireditvi Naša beseda 72, ki bo v Idriji od 19. do 22. aprila 1972.

Jb

Poslovno leto 1971 je za nami in zbrani so podatki o našem poslovanju. Menimo, da je prav, da z nekaterimi značilnostmi naše dejavnosti v preteklem letu seznanimo tudi naše bralce.

Glas — glasilo SZDL gorenjskih občin je v letu 1971 izšel stokrat. Od 2488 strani je bilo 2251 strani rednega časopisa, 113 strani Uradnega vestnika, 68 strani kulturne rubrike Snovanja ter 56 strani drugih prilog. Tako po obsegu kot tudi po nakladi je bil časopis v glavnem na ravni prejšnjega leta.

Za vsebinski del lista je v letu 1971 skrbelo 6 novinarjev, fotoreporter, dva urednika in okrog sto stalnih in občasnih sodelavcev in dopisnikov. Komercialna oglasna dejavnost, s katero smo v preteklem letu zagotovili prek 57 % vseh dohodkov, je potekala v glavnem prek pogodb, za katerih sklenitev in realizacijo so skrbeli trije akviziterji in uprava Glasa. Na področju komercialno-propagandne dejavnosti je bilo poleg rednega poslovanja opravljeni tudi nekaj posebnih akcij, med katerimi so bile najpomembnejše komercialno-propagandna prireditve MURKA—GLAS v mesecu oktobru na Bledu, izdaja posebne številke Glasa za občinski praznik Skofje Loke ter akcija za izdajo barvnega stenskega koledarja za naročnike Glasa.

Naročnina za Glas je že od leta 1969 nespremenjena, in sicer 32 din za eno leto. Čeprav so sredstva od prodaje časopisa zaradi večjega števila naročnikov bila v letu 1971 večja kot v letu 1970, pa se je delež teh sredstev v celotnem dohodku zmanjšal. Ob ugotovitvi razmeroma slabega finančnega stanja lista po prvem četrtletju lanskega leta smo uvideli, da bo naročnino treba zvišati, vendar smo sklenili počakati do konca leta. Medtem je ob koncu leta prišla zamrzitev vseh cen, tudi naročnine za časopis in tako je povišanje naročnine izostalo.

Za izdajanje časopisa je kljub povečani lastni realizaciji še potrebno delno sofinanciranje ustanoviteljev. V začetku leta so skupščine občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka in Trzin ter kulturne skupnosti Kranjskega, Radovljice in Jesenice predvidele v svojih proračunih dotacijo v skupni višini 356.000 din. Sprito neugodnega finančnega položaja, v katerem se je znašel časopis ob koncu 1. četrtletja, so problematiko sofinanciranja časopisa obravnavali predsedniki občinskih konference SZDL, nato pa v začetku julija tudi svet gorenjskih občin. Ta je sprejel priporočilo občinskim skupščinam, naj zagotovijo za leto 1971 dotacijo v skupni višini vsaj 450.000 din. Odziv občinskih skupščin je bil ugoden in so odobrile in vplačale svoj delež vse, razen občine Jesenice, ki je ostala pri prvotno določenih vsoti 16.350 din. Delež dotacij v celotnem dohodku je bil 16,7 %, medtem ko je bil v letu 1970 15,1 %.

Finančni načrt enote Glas je bil v letu 1971 uspešno izpolnjen. V dohodkih je bil z vsoto 2.560.654 din presežen za 15,3 %, v izdatkih pa z vsoto 2.413.279 din za 8,7 %, kar je dalo pozitivno razliko v višini 147.375 din.

Med izdatki so najbolj nad planom stroški tiska, kar gre deloma na račun razširjenega obsega časopisa, v glavnem pa na račun podražitve papirja in drugega izdelavnega materiala.

Tudi primerjava z letom 1970 kaže dokaj ugodno sliko. Lastni dohodki so se povečali za 17,5 %, dotacija pa je bila za 33,4 % večja kot v letu 1970.

Izdatki so se povečali v primerjavi s preteklim letom za 20,3 %. V stroških tiska so se občutno povečali izdatki za material (za 33,2 %), medtem ko so stroški obračunanih storitev ostali na lanski ravni.

glavni urednik A. Miklavčič

MILIJONTI VARČEVALEC

Ljubljanske banke

ZLATA HRANILNA KNJIŽICA

Med 30. marcem in 20. aprilom
tega leta pričakujemo milijontega
vlagatelja v eni izmed poslovnih enot
Ljubljanske banke, podružnice Kranj

Milijonti vlagatelj bo dobil
zlato hranilno knjižico

in nagrada v gotovini

Ljubljanska banka

**nadaljuje tradicijo
GORENJSKE KREDITNE BANKE**

ta teden

Mladinski aktiv iz Trboj najboljši

Odločne akcije

V ponedeljek se je sestalo predsedstvo zveze komunistov Jugoslavije in obravnavalo glavne naloge in neposredne dejavnosti zveze komunistov pri uresničevanju akcijskega programa ZKJ. Uvodoma je bilo na seji ugotovljeno, da ljudje terjajo o perečih vprašanjih odločne akcije.

Kajenje in zdravje

10. marca se bo sestalo socialno zdravstveni zbor slovenske skupščine in med drugim obravnaval predlog o dolgoročnem razvoju Slovenije, kajenje in zdravje ter problematiko uporabe pesticidov. — Kaže tudi, da že letos lahko dobimo zvezni zakon, ki bo prepovedoval kajenje v javnih lokalih, iz reklamiranja cigaret in žganih pijač.

Ukiniti polog

Prosvetno kulturni zbor zvezne skupščine je predlagal, da za investicije v izobraževalne, kulturne in znanstvene ustanove ne bi veljal 30-odstotni polog.

Osrednja proslava

10. aprila letos bo poteklo 60 let od rojstva Borisa Kidriča. V počastitev spomina velikega državnika bo 10. aprila v dvorani Tivoli v Ljubljani osrednja slovenska proslava.

Odlikovanje Titu

Republiški odbor za proslavo dneva mladosti BiH je sprejel pobudo, da se tovariša Tita vnovič proglasi za narodnega heroja. Predlagajo, da bi mu odlikovanje podelili na dan mladosti, 25. maja, ob njegovi 80-letnici.

Jubilejni zbor

Pred šolo v Čajnicah se je v četrtek ponovno razvrstila II. proletarska brigada; tako kot pred 30 leti, ko je od vrhovnega komandanta Tita dobila svojo brigadno zastavo.

Glavne naloge

Zvezni izvršni svet je ta teden sprejel predlog družbenega načrta za razvoj Jugoslavije do 1975. leta in predlog kreditno monetarne politike za leto.

Dražji potni listi

Takse za izdajo potnih listov bodo v Sloveniji v prihodnje znašale 100 dinarjev (zdaj 70), za podaljšanje pa bo treba odšteti 50 dinarjev (zdaj 35). Ker stane knjižica 25 dinarjev, bo tako novi potni list veljal 125 dinarjev.

V torek je republiška konferenca ZMS razglasila rezultate tekmovanja slovenskih vaških mladinskih aktivov, ki so se minulo leto pomerili v izobraževanju, kulturni dejavnosti, športu, sodelovanju z drugimi organizacijami na terenu in drugih dejavnostih. V tekmovanju je sodelovalo 123 aktivov iz 21 občin. Najbolje se je odrezal mladinski aktiv iz Trboj pri Kranju, pred mladinskim aktivom iz Griž pri Zalcu, aktivom ZMS Vojnik itd.

Ob tej priložnosti je povedal nekaj besed o delu mladih Trbojčanov predsednik aktiva Miro Rozman.

»Mladinski aktiv v Trbojah je bil ustanovljen že pred leti, vendar je resnično zaživel šele pred kratkim. Pred dve letoma smo uredili klubsko sobo v kulturnem domu in si tako ustvarili pogoje za delo. Izvolili smo tudi novo vodstvo. Delo aktiva pa smo razdelili po sekcijah; lani so že uspešno delale idejno politična sekcija, kulturna, športna in planinska sekcija. Letos pa smo ustanovili še sekcijo za splošni ljudski odpor in klub OZN. Vsaka sekcija je pripravila program dela v skladu z okvirnim programom aktiva.«

Mladinski aktiv v Trbojah dobro sodeluje z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi na terenu.

»Z organizacijo SZDL sodelujemo pri reševanju vseh krajevnih vprašanj. Nismo pa še uspeli navezati stikov s svetom KS. Zato bomo na zborih volivcev zahtevali, da čimprej pride tudi predstavnik mladih v svet, kjer bo lahko zastopal mlade. Zelo dobro smo se vključili tudi v delo kulturno umetniškega društva Simon Jenko. Lani smo mladinci naštudirali delo Ivana Cankarja Kralj na Betajnovi. Premiera je bila v domačem kulturnem domu, gostovali pa smo v Naklem in Zalogu. Pripravili smo tudi več predavanj, ki so zanimala tudi starejše občane. Za pomoč smo zaprosili delavsko univerzo iz Kranja, ki nam je priskrbel predavatelje.

Miro Rozman

»Kaj boste delali letos?«
»Idejno politična sekcija bo pripravila predavanja o pomenu mladinske organizacije na vasi, o delu in pomenu organizacije ZK in predavanja o pomembnejših političnih dogodkih doma in v svetu. Poleg tega bo skrbela za

vključevanje novih mladincev v organizacijo in pripravila predloge za sprejem mladih v ZKS.

Kulturna sekcija bo še naprej sodelovala s KUD Simon Jenko. Pripravila bo proslave ob državnih in krajevnih praznikih, literarne večere in podobno. Športna sekcija bo skrbela za rekreacijo mladim. Nogometna in teniška ekipa bosta letos tekmovali v GNL in GNTL. Pripravili bomo prvenstvo mladinskih aktivov v tenisu in šahu. Da bi prišli na račun tudi tisti, ki se ne zanimajo za nogomet, bomo

letos uredili igrišče za odbojko. Planinska sekcija bo tudi letos pripravila več izletov v hribe, raznih predavanj in skušala vključiti v sekcijo čim več novih članov. Sekcija za splošni ljudski odpor pa bo skupno s sekcijo za splošni ljudski odpor pri krajevni organizaciji SZDL skrbela za čimvečjo udeležbo na predavanjih o splošnem ljudskem odporu v naši krajevni skupnosti. Mladinci pa se bomo udeležili tudi tečajev v radiografiji itd.«

L. Bogataj

V vseh občinah društva telesnih invalidov

V nedeljo je bila v Kranju delovno-volilna konferenca medobčinskega društva telesnih invalidov Gorenjske. V uvodnih besedah je predsednik društva Makra Rudi poudaril, da telesni invalidi, trdno povezani in združeni v narodnih in mednarodnih organizacijah in društvih, ne predstavljajo več nepomembne, nezapažene in izolirane

skupine, obsojenih na pasivno življenje in pomoč raznih dobrodelnih organizacij. Predstavljajo skupino, ki jo prežema solidarnost in prizadevanje za trajno in učinkovito premagovanje posledic telesne prizadetosti. Tudi društva telesnih invalidov na Gorenjskem so bila ustanovljena in delajo v duhu teh načel.

Prvo društvo telesnih invalidov je začelo delati na Jesenicah, ima 171 članov. Kot stalno obliko dela so si zadali nalogo zbrati čimveč finančnih sredstev, da bi lahko kar najbolj učinkovito pomagali članom, ki živijo v težkih življenjskih razmerah. Z denarjem jim je zlasti pomagala Zelezarna Jesenice in nekateri drugi delovni kolektivi. Občinska skupščina pa je odobrila 3000 dinarjev dotacije. Jeseniški invalidi so sodelovali na I. zletu slovenskih invalidov v Zalcu, s kranjskimi delovnimi invalidi pa so se pomerili v športu.

Društvo telesnih invalidov v Kranju ima 319 članov. Delovne prostore so uredili v stavbi krajevnih skupnosti Vodovodni stolp. Posebno aktivna je bila njihova komisija, ki je pripravila vrsto tekmovanj, združenih v izletih.

Društvo telesnih invalidov je bilo pred leti ustanovljeno tudi v Trzinu, vendar ni zaživelo. Ima 115 članov. Na konferenci v nedeljo so sklenili, da bodo izvolili novo vodstvo, ki bo poskrbelo za delovni načrt društva in za njegovo uresničitev.

Društvi v Skofji Loki in Radovljici pa sta bili ustanovljeni šele lani jeseni. Društvo v Radovljici ima 35 članov, v Skofji Loki pa 137 članov.

V medobčinsko društvo telesnih invalidov je danes vključenih 770 invalidov. Treba bo še veliko dela, da bodo postali člani društva vsi telesni invalidi na Gorenjskem, ki jih je nekaj čez 5000, njihovo število pa iz dneva v dan narašča.

Na konferenci so invalidi sklenili, da bodo v prihodnje okrepili sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami in delovnimi kolektivi. Hkrati pa bodo poskrbeli tudi za večkratna množična srečanja telesnih invalidov Gorenjske

L. Bogataj

Premajhna skrb za upokojence

Predlogi občinskega sindikalnega sveta Kranj za pomoč upokojencem

Iz ankete, ki jo je v kranjskih delovnih organizacijah izvedel občinski sindikalni svet Kranj, je razvidno, da delovni kolektivi v večini primerov posvečajo bolj malo skrbi upokojenim članom. O ugotovitvah ankete smo pisali v zadnjih dveh številkah. Danes objavljamo predloge za pomoč upokojencem, ki sta jih predsedstvo ObSS in komisija pri ObSS za življenjske in delovne pogoje poslala delovnim organizacijam.

Občinski sindikalni svet Kranj se zavzema, da bi zaposlenim z dolgo delovno dobo in upokojenim članom kolektiva posvečali večjo pozornost. Posebej naj bi skrbeli za socialno ogrožene in za delavce z zmanjšanimi delovnimi sposobnostmi. Ob delitvi osebnega dohodka naj bi upoštevali tudi delovno dobo in stalnost dela v delovni organizaciji. Za to naj bi delavci dobili poseben dodatek.

V nekaterih delovnih organizacijah priznavajo članom kolektiva odpravnino. To vključujejo tudi samoupravni sporazumi in v svojih pravilnikih naj odpravnino predvidijo vse delovne organizacije. Sindikalne organizacije in samoupravni organi naj skrbijo za stike z upokojenci. O njih naj vodijo posebno evidenco. Ena od oblik sodelovanja z upokojenimi člani je tudi informiranje o dogajanjih v kolektivu. Podjetja, ki imajo svoje informativne liste, naj jih pošiljajo tudi upokojencem.

Slabo materialno in socialno stanje družin upokojencev je eden od vzrokov za večanje socialnih razlik. Zato naj sindikalne organizacije nudijo pomoč tudi upokojencem. Oblike so lahko različne: od priznavanja regresov za dopuste do izrednih socialnih podpor.

Posebno vprašanje je skrb za delovne invalide. Prav bi bilo, da bi ob upokojitvi dobili nadomestilo zaradi nižje pokojnine, ker nimajo polne delovne dobe. Nadomestilo naj bi prejemale mesečno.

Stanovanjska politika, ki jo vodi večina delovnih organizacij, ne omogoča upokojenim članom kolektiva, da bi kot upokojenci dobili stanovanje. Delovne organizacije bi zato morale omogočiti, da bi upokojenci z dolgo delovno dobo v podjetju, imeli celo prednost pri dodeljevanju stanovanj.

Občinski sindikalni svet je tudi predlagal, da naj bi ob izvajanju samoupravnih sporazumov sindikat zavzel stališče do minimalne pokojnine za redno delovno dobo in do minimalne pokojnine nasploh in do dopolnilne zaposlitve upokojencev.

Odborniki podprli nov predlog proračuna

Klubi v škofjeloški občini so razpravljali o spremembah proračuna občine in kandidaturi Toneta Polajnarja za loškega župana

V sredo popoldne so bili v škofjeloški občini klubi odbor-
nikov. Odborniki so se zbrali v Zireh, Gorenji vasi, Škofji
Loki in v Železnikih. Razpravljali so o spremembah predloga
proračuna skupščine občine Škofja Loka za leto 1972 in o
predlogu občinske konference SZDL Škofja Loka, da se za
novega loškega župana izvoli Toneta Polajnarja.

Predlog proračuna občine
za leto 1972 je že obravnavala
skupščina občine na zad-
nji seji in zbori volilcev 6.
februarja. Na podlagi pri-
pomb odborikov in volilcev
so pripravili spremembe pred-
loga proračuna. Odborniki
so jih z manjšimi pripom-
bami povsod sprejeli.

Prvotni predlog proračuna
je predvideval, da se bodo
prispevki iz osebnih dohod-
kov letos povečali za 25 od-
stotkov, novi predlog pa je
to povečanje zmanjšal na 16

odstotkov. Dohodek od teh
prispevkov se bo zmanjšal za
500.000 dinarjev. Plan pri-
spevka iz skupnega dohodka
občanov je v primerjavi z
lani povečan za 33 odstotkov
ali za 40.000 dinarjev. Plan
davka na dohodek in premo-
ženje predvideva letos pove-
čanje kar za 60 odstotkov za-
radi posebne obdavčitve go-
zdov nekmotov in davka na
orodje, stroje in inventar.
Tudi prometni davek v stor-
itvenih dejavnostih naj bi se
po novem predlogu letos po-

večal kar za 20 odstotkov in
ne le za 3 kot je bilo zapi-
sano v prvem predlogu. Do-
hodek se bo zato povečal za
50.000 din. Predvideni odstop-
ljeni republiški prometni da-
vek za KUS je po novem pred-
logu znižan od 640.000 dinar-
jev na 590.000 dinarjev. Tako
bo po planu za 20 odstotkov
večji kot lani. Plan dohodka
od sodnih taks je zvišan za
150.000 dinarjev. Zvišale se
bode tarife. Plan drugih do-
hodkov pa je zvišan za 125.000
dinarjev. Predlog sprememb
predloga proračuna je pred-
videval ukinitvev popusta pri
prispevni stopnji od osebnega
dohodka podjetij, ki veliko
izvažajo na konvertibilni trg.
Ta bi znašal letos 700.000 di-
narjev. S tem predlogom se

odborniki v Škofji Loki niso
strinjali in bo o njem še
enkrat razpravljaj svet za fi-
nance.

Skupna vsota planiranih
dohodkov za leto 1972 bi se s
predlaganimi spremembami
povečala za 343.230 dinarjev
in bi znašala 34.830.000 dinar-
jev ali 24 odstotkov več kot
lani. Za proračun občine je
namenjenih 19.104.000 dinar-
jev in za izobraževanje
15.716.000 dinarjev.

Ce bo dohodek iz prispev-
ka od osebnega dohodka za
več kot 16 odstotkov večji kot
lani, se bo razlika odvajala
v poseben sklad za obnovo
ceste Jeprca—Škofja Loka.

Med izdatki iz proračuna
skupščine občine Škofja Lo-
ka naj bi se po novem pred-
logu zvišala sredstva za na-
rodno obrambo, in sicer za
45.000 dinarjev, za kulturno
skupnost za 66.000 dinarjev,
za socialno varstvo za 10.000
dinarjev in za zdravstveno za-
varovanje kmetov za 648.000
dinarjev. Za komunalno de-
javnost pa za 330.000 dinarjev,
tako, da bi lahko za kanali-
zacijo v Škofji Loki namenili
300.000 dinarjev.

Predvidena sredstva za ob-
činsko skupščino pa so po
predlogu sprememb znižana
za 49.000 dinarjev. Sredstva
za občinsko upravo, občins-
ko sodišče in postajo milice
pa se skupno znižajo za
479.000 din ali od 6.575.500
dinarjev na 6.096.500 dinarjev
in bodo po planu za 20 od-
stotkov večja kot lani.

Zvišali pa so se prejemki
KS, in sicer za 201.000 dinar-
jev. Na novo je bilo na pred-
log volilcev v proračun uvr-
ščenih nekaj cest in kot re-
zervo za dela na cestah, ki
jih v proračunu niso mogli
predvideti, so namenili 50.000
dinarjev.

Tudi dotacije za družbeno-
politične organizacije se bodo
po novem predlogu znižale
za 18.000 dinarjev. Odborniki
so se tudi strinjali, da se za
dozidavo stavbe sodišča v
Škofji Loki namenijo 350.000
din. Sredstva za dejavnost
kmetijstva se bodo povečala
za 160.000 dinarjev na 400.000
dinarjev, s čimer pa bo po-
krit le del potreb.

Odborniki so razpravljali
tudi o kandidaturi Toneta
Polajnarja, direktorja podjet-
ja Instalacije v Škofji Loki
in poslanca gospodarskega
zboru skupščine SR Sloveni-
je, za predsednika skupščine
občine Škofja Loka. Povsod
so se strinjali, da se predla-
ga kandidat izvoli za novega
loškega župana.

A. Zalar

L. Bogataj

ta teden

Obratovanje in zastoj

Za torek je bilo napo-
vedano obratovanje ter-
moelektrarne Soštanj III.
Po poskusnem obratova-
nju pa so ugotovili, da je
treba na kotlu opraviiti še
nekatero dopolnitve. Ta-
ko bo treba še nekaj časa
počakati.

Ta mesec težave?

Direktorji republiških in
pokrajinskih zavodov za
cene napovedujejo, da
marca in aprila lahko na
stanejo večje težave v pre-
skrbi zaradi sklepa ZIS o
maksimiranju cen blaga
in storitev.

ZIS še ne

Na seji zbora narodov
je bilo pojasnjeno, da ZIS
še ne bo ukrepal glede
spornega prevoza železne
rude za jeklaro v Linzu.
Počakal bo na končna sta-
lišča samoupravnih orga-
nov skupnosti jugoslovan-
skih železnic.

Cene mesa

ZIS bo popravil cene
mesa prihodnji teden.
Takšen je bil odgovor na
poslansko vprašanje na
predzadnji seji zbora na
rodov. Ta teden je bilo
na zadnji seji ponovno po-
stavljeno vprašanje, kate-
ri bo tisti naslednji teden.
Odgovor je bil, da še niso
zbrana stališča vseh re-
publik in da bo ZIS o
tem v kratkem sklepal.

Nove cene

Po sobotni podražitvi
olja, mleka, južnega sad-
ja, sta se v četrtek podra-
žila kava in bencin. Izka-
zalo se je, da je bila prej-
šnji teden izjava direktor-
ja zveznega zavoda za ce-
ne člana ZIS dr. Borislava
Jovića (da se bencin ne
bo podražil) iz trte izvi-
tas.

Nuklearna elektrarna

Strokovnjaki, ki priprav-
ljajo gradnjo prve jugo-
slovske nuklearne elek-
trarne pri Krškem, napo-
vedujejo, da bodo že letos
začeli pripravljati gradbi-
šče, da se bo prihodnje
leto začela gradnja in da
bo 1977. leta elektrarna že
obratovala.

Ne na račun družbenega standarda

O predlogu letošnje resolucije je razpravljaj občinski sindikalni
svet Kranja na razširjeni seji

Približno tri tedne nas še loči od skupne seje obeh zborov
kranjske občinske skupščine, na kateri naj bi bila sprejeta
resolucija o razvoju gospodarstva in družbenih služb in pra-
račun občine za letos. V okviru javnih razprav o predlogu
obeh dokumentov se je v torek popoldne sestal na razširjeni
seji tudi občinski sindikalni svet.

Clani sveta in drugih or-
ganov občinskega sindikalne-
ga sveta ter predstavniki sin-
dikalnih organizacij so imeli
več pripomb in predlogov.

Menili so, da je ocena o
lanskem gospodarstvu oziroma
uresničitvi zastavljenih
nalog preveč skopo obdelana.
Tako na primer ni pojasnje-
no, kako je trenutno s ti-
stim delovnimi organizacija-
mi v občini, ki jim je bila
lani v dokumentu dana še
posebna pozornost. Ko pa so
razpravljali o nekaterih šte-
vilkah iz minulega leta so
opozorili, da manjkajo pri-
merjalni podatki z drugimi
občinami in gospodarstvom.
Tako na prvi pogled lanski
rezultati kažejo dokaj opti-
mistično sliko. Ob primerjavi
pa bi lahko ugotovili, da je
imelo kranjsko gospodarstvo
lani precejšnje težave in da
je doseglo slabše rezultate
kot so bili doseženi v neka-
terih drugih gorenjskih ob-
činah.

V letošnjem predlogu re-
solucije je po mnenju članov
sveta drugih razpravljalcev
premalopoudarjena tesnejša
povezava kranjskega gospo-
darstva. Večji poudarek naj
bi bil dan izvozu. Za tisti del
predloga, ki prikazuje rast
v odstotkih, pa so menili,

da je premalo pregleden in
razumljiv za širši krog ob-
čanov.

Posebej so v razpravi opo-
zorili na predvidevanja s po-
dročja zaposlovanja. Menili
so, da bi bilo treba razmisli-
ti o boljši izrabi delovnega
časa že zaposlenih in o ne-
katerih drugih organizacij-
skih in podobnih prijemih, s
čimer bi morda lahko delno
zmanjšali potrebo po odpira-
nju novih delovnih mest.
Podjetja, ki v razvojnih pro-
gramih predvidevajo nova
delovna mesta in novo delov-
no silo, pa morajo predvi-
diti tudi stroške, ki se po-
javljajo s povečanjem zapo-
slenih. Skratka, zaradi od-
piranja novih delovnih mest,
ne bi smeli biti zmanjšani
družbeni standard že zaposle-
nih delavcev in vseh občanov.

S področja gospodarskega
razvoja sta bili na seji še
dve pomembnejši pripombi.
Menili so, da je treba delov-
ne organizacije, ki se bavijo
s konfekcijo, pozvati k večje-
mu medsebojnemu sodelova-
nju v občini in da je treba
v resoluciji bolj jasno pove-
dati, kako se namerava re-
šiti problem Tekstilindusa.

V predlogu, ki se nanaša
na družbene službe, so pred-

lagali naj se točneje oprede-
lijo zahteve skupščine do po-
sameznih družbenih služb
glede na odobrena sredstva.
Zavzeli so se tudi za uskla-
ditev ekonomskega in mate-
rialnega položaja posameznih
družbenih služb in za večjo
spodbudo k vačevanju na tem
področju. S tem pa niso mi-
slili zmanjšanje sredstev,
marveč boljše organizacijo in
večjo učinkovitost.

Posebej so predlagali, da
je sedanjemu predlogu treba
dodati ob sprejemu tudi po-
glavje v družbenem in dru-
žinskem standardu. Tako so
menili, da je treba izdelati
izhodišča in merila za daja-
nje različnih oblik družbene
pomoči, zagotoviti pregled
izvajanja samoupravnih spo-
razumov, napovedati ukrepe
za odpravo nočnega dela že-
na ter nameniti večjo pozor-
nost rekreaciji in družbeni
prehrani. Kar zadeva nočno
delo žena, se na primer sin-
dikati zavzemajo, da delovne
organizacije izdelajo progra-
me ob postopnem ukinjanju
nočnega dela in da se glede
uresničevanja takšnih progra-
mov sklenejo tudi dogovori.

Sklenili so, da bodo te
predloge, pripombe in stali-
šča predlagali občinski skup-
ščini, ko bo sprejemala le-
tošnji razvojni dokument.
Razen tega pa so v nadalje-
vanju seje sprejeli tudi po-
ročilo o delu sveta in orga-
nov med osmo in deveto
sejo.

XI. SPOMLADANSKI SEJEM OD 8. DO 17. APRILA

Mladi v Gorenji vasi

Po večletnem premoru delovanja mladinske organizacije so se tukajšnji mladinci zbudili iz zimskega spanja. 4. decembra so ustanovili mladinski klub. Prostore so dobili v TVD Partizan, sicer majhne, toda za začetek dovolj velike. Da bi v svoje vrste vključili čim več mladih, se jim do sedaj v celoti še ni posrečilo. Upajo pa, da bodo s plesnimi vajami, ki jih organizirajo, bistveno povečali

svoje članstvo. Januarja so odprli knjižnico. Zaupali so mi, da so nad vaščani zelo razočarani, saj je obisk knjižnice zelo majhen. Med drugimi imajo v načrtu tudi dve predavanji. Eno naj bi bilo športnega značaja, drugo pa o gospodarskem razvoju škofjeloške občine. Za povezavo z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami pa so sklenili, da bodo organizirali medkrajevni posvet predsed-

nikov in na njem seznanili pristojne z nadaljnjim delom mladine. Na tem posvetu naj bi razpravljali tudi o njihovi vlogi v KS in o nadaljnjem financiranju kluba. Mladi so dobili samo 300 din dotacije od OK ZMS Škofja Loka. Na prošnje, ki so jih poslali, pa razen tovarne Šešir še nihče ni odgovoril. Pa še ta odgovor je bil negativen.

A. Blžjak

Mladinski aktiv v Predosljah

Ze nekaj let opazujem naše mladince, ter se čudim gorečnosti, ki jih spremlja pri reševanju nalog. Se posebej je bilo to gorečnost čutili pri organizaciji pustovanja. Tako je bilo na pustno soboto v kulturnem domu Predoslje res živahno. V dvorani je bil zabavišni prostor. V drugih, manjših prostorih pa kuhinja, bar in točilnica. Povsod so delali le mladinci. Opazoval sem jih z neko radostjo in nisem se mogel načuditi prizadevnosti, s katero je vsako svoje delo opravljali. Delali so in delali, in nikakor ni bilo čutili, da bi jih kaj motili veseli zvoki, ki so prihajali iz dvorane. Pa pravimo, da mlad človek ne pozna drugega kot zabave. Morada je to res, toda kje se le najdejo mladinci, ki znajo prijeti za delo. Pravilo mladincev iz Predoselj se namreč glasi: kadar je delo, delajmo, kadar zabava, se zabavajmo! Pa tudi pustno nedeljsko popoldne jim je minilo v delovnem vzdušju. Kajti temeljito so morali pospraviti kul-

turni dom in ga iz zabavišnega prostora spremeniti v telovadnico. Naslednji dan so namreč osnovnošolci v dvorani imeli že telesno vzgojo. Da pa je bilo pustovanje tako brezhibno pripravljeno in izpeljano, ima največ zaslug mladinec Janez Ančimer. Zato mu je mladinski aktiv na zadnji seji poklonil lepo darilo, katerega je bil presenečeni Janez zelo vesel. Obenem pa je obljubil, da mu bo to presenečenje velika spodbuda za nadaljnje delo.

Mladinci se v prostem času ukvarjajo z najrazličnejšimi dejavnostmi. Zlasti radi igrajo namizni tenis. Poleg tega pa mladinci zelo aktivno sodelujejo in delajo v vseh organizacijah. Tako pri DPD Svoboda pri dramski skupini, folklorni skupini, pevskem zboru, pri gasilskem društvu, pri strelski družini itd. Poleg tega pa lahko rečemo, da mladinci priskočijo na pomoč vsaki organizaciji kadar koli je to potrebno.

M. P.

Razpored zborov volivcev v radovljški občini od 6. do 13. marca

Zap. št.	Datum	Ura	VE	Naselje	Prostor	Kranj
1.	6. marca	19.	1, 2,	Radovljica, Vrbnje,	Velika sejna	Radovljica
2.	6. marca	19.	3, 4	Gorica, Nova vas,	dvorana Sob	
			12	Brezje, Drobo polje,	gostišče Dobrča	Brezje
				Noše, Crnivec,		
3.	6. marca	19.	13	Peračica		
4.	6. marca	19.	14	Mošnje, Zg., Sp.	kulturni dom	Mošnje
				Otok, Globoko		
5.	6. marca	19.	16	Ljubno, Posavec,	TVD Partizan	Ljubno
			del	Otoče, Praproče		
6.	6. marca	19.	15	Kamna gorica	vzgojni zavod	Kamna gorica
				Podnart, Ovsišje,	kulturni dom	Podnart
				Zaloše, Prezrenje,		
				Poljšica, Rovte,		
				Cešnjica, Dobravica		
7.	6. marca	19.	17	Kropa	sindikalni dom	Kropa
8.	7. marca	19.	16	Zg., Sr., Sp.	zadružni dom	Sr. Dobrava
			del	Dobrava, Lipnica,		
				Mišače, Brezovica		
9.	7. marca	19.	11	Lancovo, Ravnica,	zadružni dom	Lancovo
				Vošče, Sp., Zg.		
10.	7. marca	19.	8, 9,	Lipnica, Brda		
			10	Begunje, Poljče,	krajevni urad	Begunje
				Podgora, Zgoša,		
				Zapuže, Dv. vas		
11.	7. marca	19.	5, 6,	Lesce, Hlebce,	dom družbenih	Lesce
			7	Hraše, Studensčice	organizacij	
12.	7. marca	19.	24	Zasip	kulturni dom	Zasip
			del			
13.	7. marca	19.	27	Sp. Gorje	dom Svobode	Sp. Gorje
14.	7. marca	19.	21	Rečica	gasilski dom	Rečica
15.	9. marca	19.	34	Cešnjica, Podjelje,	dvorana gas. doma	Cešnjica
			del	Jereka		
16.	9. marca	19.	29	Boh. Bistrica	pionirski dom	Boh. Bistrica
			30, 31	(os. šola)		
				Ravne, Nemški rovt,		
17.	9. marca	19.	35	Bitnje	osnovna šola	Koprivnik
				Koprivnik, Gorjuše,		
				Goreljek		
18.	9. marca	19.	29	Nomenj	osnovna šola	Nomenj
			del		(bivša)	
19.	10. marca	19.	34	Srednja vas	dvorana na KU	Srednja vas
			del			
20.	10. marca	19.	32	Polje, Brod, Savica,	gasilski dom	Kamnje
				Kamnje, Zlan		
21.	10. marca	19.	33	St. Fužina, Studor,	dom ZB	St. Fužina
				Ukanc	(biv. trgovina)	
22.	13. marca	19.	24	Podhom	gasilski dom	Podhom
			del			
23.	13. marca	19.	18, 19,	Zagorice, Zeleče,	dvorana GG	Bled
			20	Grad		
24.	13. marca	19.	25, 26	Zg. Gorje, Poljšica,	dvorana KZ	Zg. Gorje
				Krnica, Grabče,		
				Mevkuž, Perniki		
				Višelnica		
25.	13. marca	19.	22	Mlino	gostišče Mlino	Mlino Bled
26.	13. marca	19.	23	Ribno, Bodešče,	zadružni dom	Ribno
				Selo, Koritno		
27.	13. marca	19.	28	Boh. Bela, Obrze,	mladinski dom	Boh. Bela
				Kupljenik, Slamniki		

Neresnost mladinskih aktivov

Občinska konferenca ZMS Škofja Loka je že pred časom začela pripravljati mandatno konferenco občinske organizacije ZMS Škofja Loka. 1. aprila bo namreč potekel mandat predsedniku OK ZMS Škofja Loka Marianu Smidu, večini članov predsedstva in polovici delegatov OK ZMS. Zato je OK ZMS že sredi januarja poslala vsem aktivom obvestila naj februarja pripravijo mandatno konferenco, na ka-

terih bodo predlagali kandidata za predsedstvo in predsednika ter izvolili delegate za občinsko konferenco. Svoje predloge in odločitve naj najkasneje do 10. marca posredujejo OK ZMS Škofja Loka.

Februar se je iztek. Od 32 aktivov je imelo mandatne konference le 8 aktivov mladine. Je drugim vseeno, kdo bo vodil občinsko organizacijo?

ib.

Mladi novinarji

Občinska konferenca ZMS Kranj je organizirala ustanovni sestanek mladih novinarjev v okviru tekmovanja za novinarja »M«. Od dvainšestdeset prijavljenih nas je bilo na sestanku okrog štiri-deset. Sestajali se bomo v petkih ob 18. uri. Dušan Gačnik, vodja centra za obveščanje in propagando, nas je seznanil z namenom aktivov. O novinarskem delu nam bodo predavali poklicni novinarji in fakultetni profesorji. Čez nekaj časa bo izšla tudi brošura Uvod v novinarstvo, ki bo vsebovala osnovna pravila o pisanju. Namen akcije? Seznanila naj bi ljudi z življenjem in s problemi mladine, z delom mladinskih aktivov itd.

Prispevke bo ocenjevala žirija, ki jo vodi tov. Mitja Gorjup. V okviru akcije nam bodo omogočeni pogovori z novinarji in uredniki, ogle-

di tiskarn in druge zanimivosti.

Acija traja do konca šolskega leta. Najboljši bodo dobili izkaznico »Novinar M«, ki jo bo podelilo društvo novinarjev Slovenije. Sodelujejo lahko vsi, ki niso poklicni novinarji.

I. Urbas

KAVA

ŽIVILA

Varstvo okolja na Gorenjskem (1)

Jeseničani vdihavajo bolezen

S pričujočim pisanjem začnemo serijo problemskih reportaž o varstvu okolja na Gorenjskem, o onesnaženju zraka, vode in narave nasploh, narave, ki postaja iz meseca v mesec bolj umazana, nezdrava, nevredna civiliziranega človeka. Kot je znano, so v svetu, zlasti v Ameriki, že zdavnaj spoznali, da pospešena urbanizacija in industrializacija ter skokovito naraščanje prebivalstva vztrajno rušijo prirodno ravnotežje in da je tolikokrat opevano kultiviranje sveta pravzaprav bumerang, ki grozi uničiti človeško raso. Beton izriva gozdove, bencinski hlapi nam razjedajo pljuča, kemikalije morijo ptice, žuželke, industrijsko pripravljena jedila so počasi delujoči strupi... Pet minut pred dvanajsto smo ugotovili, da drvimo v prepad in da bo treba zastaviti vse sile, če naj bi sedanja generacija ne bila tudi zadnja. Jugoslavija in Slovenija sta se še do časa zganili. Posebno Slovenci smo resno vzeli opozorila, saj je plat zvona, ki jo bljuje strokovnjaki — ekologi, naletela v skupščini in vladi na dokaj glasen odmev. Vrsta nedavno sprejetih zakonov, predpisov in priporočil, ustanovitve republiške skupnosti za varstvo okolja ter — ne nazadnje — odmevnost v tisku pričajo, da nikakor ne ostajamo brezbrizni. Lepo, ni kaj reči. Toda alarm pri vrhu je premalo. Hoteč raziskati, kako nanj reagirajo osnovne teritorialne enote, občine in krajevne skupnosti, smo obiskali sedeže petih gorenjskih komun. Današnji uvodni zapis govori o »kranjskem Porurju«, o Jesenicah.

Počrneli filter

Dober teden nazaj je bilo v ljubljanskem klubu poslancev zanimivo posvetovanje, ki so mu prisostvovali predstavniki številnih družbenopolitičnih in gospodarskih organizacij SRS, ugledni znanstveniki, univerzitetni

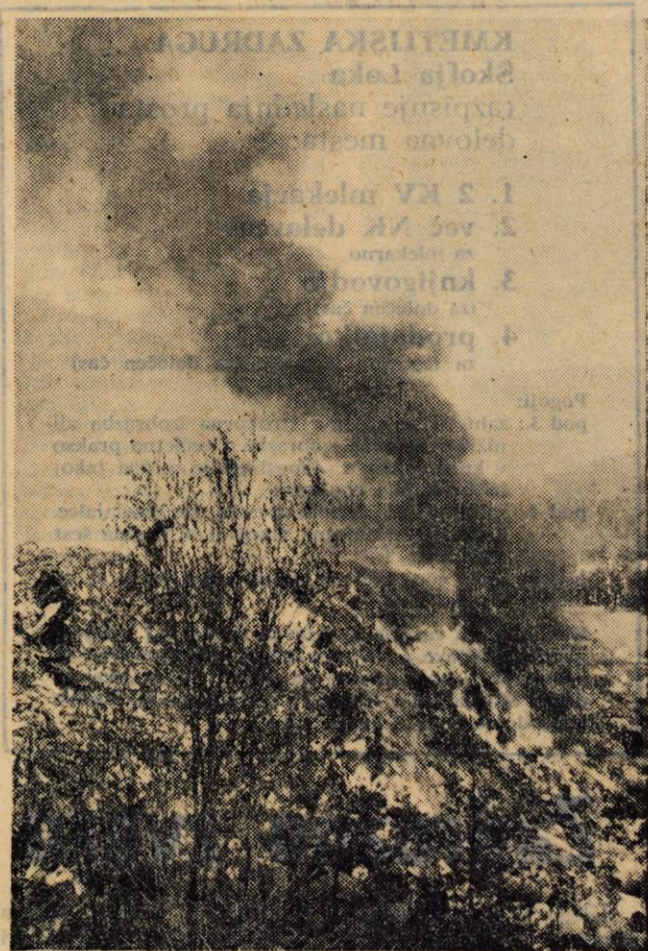
profesorji in novinarji. Kljub kopici razburljivih in tehničnih ugotovitev o problematiki v zvezi z ogroženostjo okolja v slovenski metropoli, kljub poplavi grozljivih podatkov in napovedi, je poslušalce daleč najbolj presunil majhen, tamponu podoben filter, kakršne uporabljajo za

merjenje onesnaženja atmosfere. Ko smo zvedeli, da okrogla, vranje črna lisa sredi snežnobeke podlage ni nič drugega kakor vzorec umazanije, ki so jo med enournim testiranjem nalovili v Naborjevi ulici, je marsikoga mrzlo spreletelo. Ob tej zgovorni demonstraciji sem se nevede domislil Jesenic. Kakšen neki bi bil filter, če bi ga namestili pod dimniki Železarn?

Jeseničanom namreč zrak povzroča resne preglavice. Ne samo, da spričo prahu, plinov, saj in strupenih primesi hiraajo in propadajo bližnje hoste ter da »dimnemu terorju« kljubuje le malovredno, pritlikavo grmičevje, ki ne more zaustaviti naraščajoče erozije tal, temveč je ogroženo tudi zdravje in življenje ljudi.

SO₂ in CO₂ izpodrivata kisik

Dr. Aleksander Rjazancev, avtor posebne študije, posvečene respiratornim boleznem v jeseniški občini, imenuje mesto pod Mežakljo »negativni Eldorado živih organizmov, izpostavljenih neštetim nečistočam«. Domačini

»Dimno nasilje« v naravi. — Foto: F. Perdan

bržkone zlepa ne bodo pozabili dogodka izpred nekaj let, ko je osebje ambulantne komaj rešilo 36 uslužbencev, omamljenih z ogljikovim monoksidom. Nič manj vznemirljivo ni dejstvo, da padec zračnega pritiska zmeraj spremlja porast umrljivosti srčnih in pljučnih bolnikov, da se odstotek dojenčkov in starcev, ki jih tareta kronični ali akutni bronhitis, nenehno dviga, ter da koncentracija kancerogenih snovi, ki povzročajo kožnega in pljučnega raka, dosega vznemirljivo visoko stopnjo. Za povrh so v jeseniškem ozračju odkrili precej žveplovega dioksida (SO₂) in aerosola žveplene kisline. Prvi uničuje rastlinstvo in draži sluznice sapnika ter pljuč, spojin SO₂ pa poleg živih snovi uspešno razkrajajo kovine. Posledica propadanja flore je porušeno ravnotežje kisik : ogljikov dioksid; prebitek slednjega krepko otežuje dihanje astmatikov.

Razen kemičnih snovi prihaja v organizem poprečnega Jeseničana še pestra zbirka mehaničnih škodljivcev (prah, saje) katerih nepogrešljivi sateliti so bakterije. Njegova notranjost potemtakem najbrž res ni dosti čistejša od filtra, ki so nam ga pokazali v Ljubljani.

Kaj storiti?

Je sploh kakšna rešitev, se nemara sprašujejo žrtve »dimnega nasilja«. Seveda je. Dasi Železarna ne namerava

nabaviti astronomsko dragih čistilnih naprav, utegne že temeljita sprememba tehnologije znatno izboljšati razmere. Začetni poskusi so pokazali, da ne gre zgolj za prazno tolažbo. Kot primer naj navedemo ukinitve praznih peči, izgradnjo nove aglomeracije in postopno nadomeščanje premoga z mazutom, ki je dolino rešil temnega dušecga dima. Vendar smo hkrati dolžni opozoriti, da železarna ni edini skrunilec ozračja. Ne smemo pozabiti reke motornih vozil, odete v oblak izpušnih plinov, kakršni grenijo življenje Ljubljancanom. In železnica? Svoje čase so parne lokomotive izbruhale v jeseniško atmosfero 4320 kilogramov pepela in 540 kilogramov žveplovega dioksida dnevno, odkar pa je parni pogon izpodrinila elektrika, sta se količini omenjenih zmesi skokovito znižali. Prihodnost kraja torej ni prepuščena usodi. Niz sprememb, niz načrtnih posegov v »drobovje« največjega industrijskega središča Gorenjske jo bo naredilo svetlejšo, bolj zdravo. Občinski možje so sklenili obnoviti hirajoče zelenice in parke, nasade in sprehajališča. Vedo, da stoletna bukev oskrbuje s kisikom ducat občanov, zato je na Jesenicah v modi geslo: če posekaš eno drevo, zasaadi dve novi. Mesto zajema sapo, mesto si širi prsni koš.

I. Guzelj

(Prihodnjič: Smeti tisočletnega mesta)

SEDAJ!

sedaj je pravi čas...

naj vas
toplota
ne uspava
že sedaj si
nabavite
premog in drva
za novo sezono

NAJBOLJE TAKOJ — VAM PRIPOROČA
Veleželeznina »Merkur«

PE KURIVO KRANJ

Gorenjesavska 4, telefon 21-192

KMETIJSKA ZADRUGA**Škofja Loka**

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. 2 KV mlekarja
2. več NK delavcev za mlekarstvo
3. knjigovodjo (za določen čas)
4. prodajalko za trgovino Hotavlj (za določen čas)

Pogoji:

pod 3.: zahteva se srednja strokovna izobrazba ali nižja strokovna izobrazba z večletno prakso v knjigovodstvu. Zaposlitev je možna takoj in bi trajala eno leto;

pod 4.: zahteva se dokončana šola za prodajalce. Zaposlitev je možna takoj in bi trajala šest mesecev.

Nastop dela na delovnih mestih pod 1. in 2. je možen 1. maja 1972.

Kandidati za razpisana delovna mesta naj pošljejo pismene prijave z navedbo dosedanjih zaposlitev in z dokazili o strokovnosti na naslov: Kmetijska zadruga Škofja Loka, Jegerovo predmestje 21. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Kdo je kriv za pomanjkanje?

Izvršni odbor podpisnikov sporazuma o poslovnem sodelovanju in oblikovanju cen mesa, mleka in mlečnih izdelkov je zadovoljivo opravil delo. Tako so ugotovili na zadnji seji, ki je bila pretekli teden v Ljubljani. Že pred zamrznitvijo cen, ki je bila sprejeta 26. novembra lani, je pripravil predlog za korekturo cen, ki naj bi začele veljati z letošnjim letom. Izvršni odbor je tudi po zamrznitvi iskal različne poti za vskladi- tev cen mesa na jugoslovan- skem trgu, vendar brez uspe- ha. Zato so danes v Jugosla- viji tako velike razlike v ce- nah mesa in mesnih izdelkov. Po mnenju članov slovenske- ga sporazuma za pomanjka- nje mesa niso krivi živinorej- ci ali mesnopredelovalna in- dustrija ter trgovina, temveč tisti, ki so za vsako ceno

vztrajali na zamrznitvi cen. Zato je tudi vsaka kritika in obtožba, da je sporazum kriv, da imamo v Sloveniji najnižje cene mesa v Jugo- slaviji, neutemeljena in ne- upravičena. Slovenci, oziro- ma sporazum, je pripravil predlog novih cen, vendar je prišla zamrznitev prehitro. Zato je treba slovenski jav- nosti prikazati resnično stan- je v naši živinoreji. Člani izvršnega odbora sporazuma so na svoji zadnji seji pred- lagali, da bi televizija pripra- vila o tem vprašanju poseben pogovor, na katerega naj bi razen članov sporazuma po- vabili tudi odgovorne člane izvršnega sveta. Pri nas mesa sicer še ne primanjkuje v ve- likih količinah. Verjetno pa bi ga bilo že zmanjkalo, če ne bi imeli sporazuma.

—jk

Muca in psica in njune težave

Domača mačka se goni, podobno kot pasja sam- ca, praviloma dvakrat na leto, lahko pa tudi več- krat, npr. štirikrat. Več- kratna kotitev mačic na leto pa predstavlja za lastnika mačke poseben problem, ki bi se mu zelo verjetno rad izognil. Ome- niti je treba tudi še dod- datno nadlogo, da so na mreč mačke pri ženitova- nju, ki traja okrog 9 dni, nadvse hrupne. Nočni mir kalijo s posebnimi predir- ljivi glasovi, pogosto v zborovski zasedbi.

Tudi gonjenje psice predstavlja poseben pro- blem, če ne želimo pasje- ga naraščaja. Ne le, da se žival rada tedaj pote- pa in jo zato težko zadr- žimo doma, temveč s svo- jim krvavim izcedkom v času gonjenja tudi pone- snaji stanovanje. Hišni pripor psice ne reši pro- blema v celoti. Naj nave- dem primer Jurčkove Pi- kice, ki se je prvič pri- pravljala na ženitovanje konec januarja letos. Psi iz sosesčine so se potika- kali nekaj noči okrog hiše in jo oblegali, šepavi so- sedov kuža pa se je kar vlegel na prag in potrpež- ljivo čakal na poziv neve- ste.

Navedene in še nekat- re težave lahko odprav- ljamo na več načinov, ki pa večinoma niso docela zanesljivi. Popoln učinek pa lahko dosežemo, če preprečimo gonjenje sa- mic. V ta namen rabimo hormonske preparate, ki se dajejo živalim ali v ob- liki tablet ali kot injekc- jo. Z njimi dosežemo za- časno neplodnost samice. Ker gre pri tem postopku za uravnavanje pomemb- ne življenjske funkcije sa- mice, je najbolje, da stvar prepuščamo strokov- njaku, t. j. živozdravnik- ku. Živozdravnik vbrz- ga ponavadi tri injekcije preparata (pri mački tudi štiri), v določenih časov- nih razdobjih. Na ta na- čin dosežemo enoletno spolno mirovanje samice.

Na trgu kozmetičnih sprayev se dobijo tudi po- sebni dezodoransi, npr. »DONA STOP«, ki časno nevtralizirajo vonj samice. Uporabni so predvsem pri psicah, kadar jih vodimo na krajši sprehod.

dr. mag. S. Bavdek

Zadružno zvezo čaka obilo dela

Naloge, ki jih bo imela za- družna zveza kot organizaci- ja združenih proizvajalcev v kmetijstvu in gozdarstvu, so številne in težavne. Posebno na začetku, ko tudi zakon o združevanju kmetov, ki bo osnova zadružni zvezi, še ne bo popolnoma zaživel. Poseb- no težko bo, kako zakon o združevanju kmetov uresni- čiti na podeželju.

Katere bodo glavne naloge na novo ustanovljene zadruž- ne zveze?

Zakon bo moral predvsem zastopati pravice kmetov pri oblikovanju obratov za ko- operacijo, temeljnih združ- nih enot, temeljnih organiza- cij združenega dela in osta- lih oblik združevanja kme- tov, ki jih prinaša novi za- kon o združevanju kmetov. Zadružni zakon bo v praksi marsikje naletel na odpor in to posebno tam, kjer posluh za poslovno sodelovanje s kmeti ni najboljši. Prav v ta- kih primerih bo morala za-

družna zveza učinkovito za- stopati pravice kmetov, zla- sti pri pripravi samouprav- nih sporazumov o združeva- nju, pri spremembi statutu in drugih samoupravnih ak- tov. Posebno dragocena bo njena pomoč pri sklepanju kooperacijskih pogodb o po- slovnem sodelovanju med za- drugami oziroma obrati za kooperacijo in kmeti. Prav tako so naloge zadružne zve- ze tudi časovno opredeljene. Nekatere so kratkoročne, druge pa dolgoročne, ki bo- do lahko uresničene le z vztrajnim delom.

Zadružna zveza bo sodelo- vala tudi pri preusmerjanju kmetij za sodobno, tržno proizvodnjo. Nudila bo po- moč pri izobraževanju kme- tov, kmečke mladine in žena. Obe nalogi, preusmerjanje kmetij in izobraževanje, sta med seboj povezani.

Zveza, ki jo ustanovljamo, bo dobila svoje mesto tudi pri reševanju socialnih pro- blemov vasi. Po podatkih zadnjega ljudskega štetja je v Sloveniji le še 18 odstotkov prebivalstva kmečkega, števi- lo ostarelih kmetov pa je na- raslo. V programu zadružne zveze je zato predvideno so- delovanje z zvezo komun- alnih skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov. Zadruž-

na zveza se bo zavzemala, da bi bili tudi kmetje zavarova- ni v takem obsegu kot delav- ci.

V programu ustanovljajoče zadružne zveze je precej go- vora tudi o prizadevanjih zveze, da bi čim prej uredili kmetijski trg. Znano je, da dohodek ljudi v kmetijstvu dosega le 45 odstotkov do- hodka ljudi, ki so zaposleni zunaj kmetijstva. Zadnja le- ta pa je razmere v našem kmetijstvu precej poslabšal še neurjen kmetijski trg. Urejevanje tega vprašanja bo za zadružno zvezo marsikaj trd oreh, ki ga bo morala streti skupaj z gospodarsko zbornico in združenji. Cene kmetijskih proizvodov mora- jo biti usklajene s cenami reprodukcijskih materialov, ki jih ta panoga gospodar- stva potrebuje. Zveza bo za- to podpirala vse sporazume o oblikovanju cen, ki bodo spodbujali proizvodnjo in za- gotavljali ugodno prodajo kmetijskih proizvodov.

Napisali smo le glavne od številnih nalog zadružne zve- ze, ki bo lahko zaživila le, če jo bodo podprli kmetje in če bo tudi vnaprej uživala pri naših najvišjih družbenih in političnih organih tako podpora kot jo sedaj, ko se šele ustanavlja. J. Košnjek

Dana možnost za povišanje cen

Z dopolnitvijo sklepa o maksimiranju cen za izdelke in storitve, ki ga je sprejel zvezni izvršni svet na seji pretekli teden, je dana mož- nost za povišanje cen mleka, mlečnih izdelkov, uvožene ži- vinske krme, južnega sadja,

suhega sadja, začimb in zmrazjenih rib. Dopolnjen sklep pooblašča občine, da cene mleka in mlečnih izdel- kov lahko določajo v skladu z razmerami na svojem po- dročju. —jk

Velik uvoz živil

Carinska statistika pravi, da smo lani samo za uvoz živil porabili 4,34 mi- lijarde dinarjev, kar je za 1,33 milijarde več kot leta 1970. Največji porast smo dosegli pri uvozu kmetijs- kih proizvodov. Vrednost uvoza kmetijskih pridel- kov se je povečala za kar 44 odstotkov. Najbolj smo napredovali pri uvozu živilskih in rastlinskih

olj ter maščob, kjer smo številko iz leta 1970 pre- segli za 148 odstotkov!

Velik je bil tudi uvoz hrane, saj smo na primer uvozili več hrane kot pa jekla, barvastih kovin, nafte, goriv in maziv. Uvo- zili smo tudi veliko kave in drugih začimb. Uvoz pšenice pa je dosegel 586 milijonov dinarjev. —jk

O kmetijstvu so dejali:

● IVO KUSTRAK, ZVEZNI SEKRETAR ZA KME- TIJSTVO: »S politiko in sistemom cen naj bi v prihod- nje spodbudili domačo kmetijsko proizvodnjo in z domačimi viri oskrbeli trg z osnovnimi kmetijskimi proizvodi tako, da ne bi več uvažali pšenice, sladkorja, jedilnega olja, mleka, masla in drugih živil. Istočasno pa naj bi s povečano proizvodnjo omogočili tudi izvoz kmetijskih proizvodov. Najpomembnejše pa seveda ostaja vprašanje, od kod vzeti denar za povečane in- vesticije v kmetijstvo, ki je zadolženo in nima dovolj sredstev za razširjeno reprodukcijo. Prav tako je po- membno, da povečamo površine družbenega sek- torja...«

NA ŽIVINSKEM SEJMU

Koliko vrst sejmov poznamo? Sejem mode, sejem elektronike, sejem obrti in opreme, vinski sejem, sejem... Stavim, da ni malo takih, ki bi se šele neke na koncu spomnili tudi na živinske sejme. Pa niso tako brezpomembni. Se posebno ne za kmete. Na njih prodajo živino, ki so jo redili leto, dve, tri.

Živinski sejmi v sedanji obliki — vsak teden v vseh večjih krajih — so v modi nekaj več kot desetletje. In kako je bilo prej? Najstarejši ljudje vedo veliko povedati o sejmih, ki so bili le nekajkrat letno, ob točno določenih dnevih, po večjih središčih. Drugi pa se še prav dobro spominjajo mesarjev, ki so hodili od hiše do hiše ter odkupovali živino. Ta oblika se je ohranila vse do sedanje.

Že večkrat sem poslušal pogovore, ki so se vrtili okrog prodaje in odkupa živine. Radovednost mi ni dala miru in tako sem se utaboril za nekaj ur na eni od odkupnih postaj na Gorenjskem. Kmalu po deseti uri je bila pisarna proizvodnega okoliša dodobra napolnjena: prišli so tisti, ki so prodajali živino, tisti, ki so jo pomagali prignati in pa »firbice«. Ja, tudi »firbice« je skoraj na vsakem živinskem sejmu precej. Ampak ti se spet delijo v dve vrsti: nekateri bodo morda prignali živino prodal čez en teden in bi radi zvedeli za ceno, nekateri pa so že kar stalen inventar sejmov — pač radovedneži v pravem pomenu besede.

Mesarje je navadno treba čakati precej dolgo. Pogajanja na drugih odkupnih postajah se zavlečejo. Kljub temu pa v pisarni ni dolgačas — poleti in v lepem vremenu se seveda dogajanje prenese na prosto. Na toplem steče beseda o marsičem: o delu na kmetiji, o dogodkih po posameznih vaseh, o najnovejših dogodkih po svetu. Preden pridejo mesarji, je obglodana že prenekateri kost.

Da so mesarji »brihtni« ni potrebno posebej poudarjati. V pisarni je zazvonil telefon. »Ti, koliko živine je in kakšna,« je zanimalo mesarje na oni strani žice. Vzroka zanimanja ni težko ugotoviti. Po takih novicah se navadno postavljajo cene. Veliko živine — nižja cena, malo živine — višja cena.

Končno tovorjak le pripele. Na prostoru za odkup se zgnečejo lastniki živine, kupci in nazadnje tudi tisti, ki nimajo kaj opraviti. Živine je tokrat malo. Na tovarnjaku je že naložena krava, ki so jo pripeljali z drugega odkupnega mesta, ob ograji pa privezani teliček, telica in krava, namenjeni za prodajo.

»Kdo prodaja kravo?« zanima mesarja.

»Jaz. Saj je še skoraj telica. Samo enkrat je teletila.« se je oglasil starejši možak.

»In še takrat ga je polomila,« je ob splošnem smehu pripomnil kupec.

Pa ga je res, so hiteli komentirati ostali. Če bi bila še telica, bi jo dražje prodal.

»No, koliko zahtevate zanj?« se je spet glasilo vprašanje.

»Osem dinarjev ne bo preveč!«

»Se mi zdi. Šest dinarjev in nič več ne dam zanj.«

»O to pa ne. Več pa bo. Kaj, ko bi vsak polovico popustila?«

Oster dialog se je še nekaj časa nadaljeval, nazadnje pa sta se kupec in lastnik na splošno zadovoljstvo sporazumela in kravica je bila prodana po sedem dinarjev za kilogram. Le še stehatati jo je bilo treba in živinčje je zakoračilo na kamion.

Na vrsti je bila telica. Tu je šlo še trše. Spet je bila razlika med lastnikovo in kupčevo ceno dva dinarja: lastnik jo je prodal po deset dinarjev, kupec je ponudil osem dinarjev.

»Poglejte kako je sita. Ne, ne morem dati zanj več kot osem dinarjev. Res ne,« je trdil odkupovalec.

»To mi pa že ne bo nihče drobil pod nos, da je sita. Poglejte kako daleč je prišla pod snegu. Če bi bila doma še ne vem kako sita, zdaj o sitosti ne bi bilo ne duha ne sluha,« mu ni ostal dolžan kmet, ki je prignal telico neke visoko s hribov.

»No, osem dinarjev in petdeset par, pa smo zmenjeni. Več pa res ne morem, saj me bodo še »obesili«, če bom tako dobro plačeval. Ali pa jo dajte na odstotke,« je predlagal spet kupec.

Se malo prepričevanja je bilo treba in spet se je stvar razvozljala. Malo je popusti-

la ena stran, malo druga in ceni sta se spet srečali na sredini — na devetih dinarjih.

Ostal je le še teliček. Teh v zadnjem času primanjkuje, zato se tudi za ceno ni bilo treba dolgo pogajati. Pri teličkih velikih nihanj v cenah ni. Večino telič kupijo kmetje za rejo.

S tem je bil odkup v tem kraju končan. Slo je vse gladko in po načrtih. Vedno pa ni tako. Še istega dne kupec in lastnik vola na eni od odkupnih postaj nista mogla priti skupaj s ceno. Pogajanja so bila dolga, a brezuspešna. Kmet ni popustil. »Ga bom pa gnal nazaj domov in ga prodal drugič, ko bodo boljše cene,« je dejal in voliček je spet odkorakal v hlev. Seveda takih primerov ni malo. Povedati je treba, da imajo kmetje preračunano do dinarja natančno, če se jim prodaja splača ali ne.

Zadnje tedne je na živinskem trgu nekakšno zatišje.

»Najboljši živinski sejm so od konca avgusta pa do konca decembra,« mi je pripovedoval vodja proizvodnega okoliša. »Kmetje imajo vse preračunano, koliko živine bodo lahko nakrmili s krmo, ki jo imajo na hlevu in zato raje prodajo živino prej, da vsaj ostala ni lačna in je lahko vso zimo rejena. Malo pa je krivo tudi vreme. Pozimj je težko prignati živino visoko s hribov. Kmetje čakajo na poletje, da bodo lahko prišli mesarji do njih po živino kar s kamionom. Navadno se več kmetov na vasi dogovori, da prodajo istočasno več glav živine in v takem primeru je mesarji odkupijo kar v hlevu. Zgodi pa se tudi, da ima en sam lastnik toliko živine če, denimo, pita bike, da mu je ni treba goniti na odkupno postajo.

In cene?

»Zdijo se nam prenizke,« je dejal starejši kmet, »še posebno, če potem gremo v mesnico in vidimo cene mesa. Pa še tako nestalne so te cene. Nikdar ne veš, kdaj je bolje prodati. Poglejte, prašičev že skoraj ni več na živinskih sejmih. To so naredile nizke cene pred leti. Prav tako bo morda z živino čez nekaj let.«

Res, zanimivi so ti živinski sejmi. Zanimivi za tistega, ki vse skupaj opazuje in ob tem ostaja neprizadet. Manj zanimivi pa za tiste, ki prodajajo. »Kar nerad prodajam živino,« sem slišal enega od kmetov. Rediš in rediš, skrbiš za živinčje mesece in mesece, ko pa priženeš na sejem, slišiš s strani kupca, da je vampasto in ne vem kakšno še. Res, vse najslabše. Mislim, da bi morali biti ti odnosi malo drugačni.«

Po dialogih na sejmih, ki pa tokrat menda res niso bili najhujši, bi temu mnenju tudi sam lahko pritrđil. Da, odnosi naj bodo drugačni. In tudi do živine, pa čeprav je za zakol.

J. Govekar

Martin Kržišnik

Hobi upokojenca Martina

Za vile in lopate bezgov les

Nekateri ljudje so vedno prijazni, dobre volje in družabni. Eden takih je prav gotovo Martin Kržišnik, kamniški upokojenec, ki sem ga ondan spoznal, ko je pred hišo strgal leskovo palico in jo oblikoval za ročaj za kopoljico.

»Rojen sem v začetku tega stoletja na Uncu pri Rakeku,« je dejal Martin in še kar naprej strgal, kot da go pogovor ne moti. »Doma smo

bili štirje bratje in oče, vsi tesarji. Mi smo rekli golcarji!«. Z generalom Malstrom sva bila skoraj sosed. Se pomnim, kako je sedel na ležalnem stolu, bral, pisal in sprejemal sobojevnike.«

»Torej ste po poklicu tesar?«

»Od tega se takrat ni dalo živeti na Rakeku. Leta 1926 sem šel za kmetičarja k železnici in služboval nato na Rakeku, v Ljubljani, v Kamniku, Jaršah in Trliču.«

»Ali delate zaradi premajhne pokojnine, rekreacije ali pa je to vaš konjiček?«

»Pokojnina pripada ženi za gospodinjstvo, takole pa si zaslužim za kakšen kozarček. Resnično povedano, z veseljem delam. To je prava prava moj konjiček.«

»Ste se te obrti naučili že v mladosti?«

»Ne. Sem samouk. Ročaje izdelujem šele od leta 1956, ko sem bil upokojen. Delam ročaje za vile, lopate, grablje, kopoljice ipd. Poleg tega brusim nože in delam lestve.

»Kakšen les za ročaje je najboljši?«

»Za motike in grablje jesenov, za vile in lopate bezgov. Po bezgu roke ne pečejo. Mislim na tiste delavce, ki z lopatami delajo po več ur na dan. Jesen je močan les za ročaje, toda za delo najslabši, ker po njem pečejo roke.«

J. Vidic

Odkupne cene živine so občutno prenizke, tarnajo kmetje — Foto: F. Perdan

France Godec v galeriji Prešernove hiše v Kranju

V Radovljici razstava ilustracij otroških in mladinskih knjig

Stirideset let je minilo odkar je akademski slikar France Godec zapustil zagrebško akademijo in svoje ga profesorja Kršinića ter Babića, ki sta mu kot v oporoki zapustila zanimivo paleto, katero je do podrobnosti izkristaliziral še s študijem Sternenovih, Jamovih in Tratinikovih slik. Dediščino bi lahko opredelili kot poznimpresionistično in fuvistično koloristično občutje globoko vtakano v intimni odnos do narave. Narava in še posebej krajina je območje slikarjevega iskanja, ki se je od prve povojne razstave pred 19. leti poleg ostalih snovnih sestavin, motivov in tehnik z vso silo obrnilo v variranje, preskušanje lastnih moči ob že obdelanih in znanih motivih na lastnih slikah ali pa ob slikah drugih slikarjev. V tem trenutku je mikavna primerjava Godčeve slike Februar ob Savi z identičnim motivom Jakopičeve Save ali nekaterih drugih slik iz Posavja: Sava, Stožice, Mala vas in drugo, kar je tako rad upodabljal France Pavlovec. France Godec nad vse rad slika z razpršenimi barvami in tako ustvarja megličasti videz zasanjane in romantične krajine. In vendar Godčevih slik je predvsem romantična krajina, polna trenutnega razpoloženja, kotičkov ob potokih z negibnimi drevesi, včasih celo ob motivih, ki posegajo izven opisanega in obsegajo širši razgled na vasi, na planine v ozadju, že kar dokumentarno veren zaznamek. S takim inventarjem in z občutjem, ki ga izžareva (česaravno so nekatere, predvsem zimske podobe, presneto hladne) se seveda odnaka hotenjem, ki so bila blizu Jakopiču, ki je slikal svetlobo in samo sonce, kar je Pavlovec prezrl in slikal pod razpršeno svetlobo brez senc

ter izbrusil barvitost, Godec pa se je predal nekakšni mračni, hladni, kot pod rjavo kopreno zavešeni krajini, kamor le od časa do časa posije sonce. Godčeve krajine so bližje občutju Vesnanov, njihovi interpretaciji, načinu slikanja tudi s pigmenti in podobnim, sličnim.

Če predstavljamo, da je izrečena misel točna, potem smo popolnoma upravičeni vprašati: kakšen je odnos med slikarstvom, ki je novatorsko, in takšnim, ki to ni, oziroma točneje: kakšen je odnos med likovno govorico, ki podaja nove stopnje v slovenskem slikarstvu, in takšnim, ki ne gre čez že znani rob, vendar pa znotraj tega roba — horizonta — novi prostor zapolnjuje, izdeluje, bogati? Če bi imeli le prvi tip slikarstva za dober, resničen, umetniški, potem bi neogibno zapadli nekakšnemu mišljenju — napačnemu vrednotenju — da je vse, kar na tem svetu ne odkriva novega, neresnično, slabo. Temu ni tako. Ker bi se predali divji tekmi, kdo bo prej »čez«, čez danost, čez znano, pri tem pa bi zavrgli kontinuiteto, zgradbo osnovano na tradiciji, preteklosti, tiste elemente, brez katerih nam na tem svetu ni obstanka, brez katerih ni dobrega slikarstva, ni umetnosti. In prav napolnjevanje praznin, dodajanje, dograjevanje tistega kar je bilo v naglici nedodelano, to je smisel Godčevega svojkega popotovanja, slikarstva vztrajajočega na trdo začrtani poti povezovanja s tradicijo slovenskega krajinarstva, slikarstva, ki dopolnjuje na že obdelanih motivih tisto, kar smo predhodniki izpustili. Prav to je tista vrednost Godčevega slikarstva (in ne samo njegovega), ki se jo bomo morali šele naučiti ceniti.

A. Pavlovec

V nedeljo, 5. marca, ob 10. uri bo radovljiška delavska univerza v dvorani radovljiške graščine za dan žena pripravila razstavo ilustracij otroških in mladinskih knjig akademske slikarke Ančke Gošnik-Godec. Razstava bo odprta do 20. marca vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure. Ob otvoritvi razstave bo matineja s koncertom glasbene šole iz Radovljice in odlomki iz tekstov ilustriranih del.

Ilustracije Ančke Gošnik-Godec zavzemajo v naši otroški in mladinski literaturi zelo pomembno mesto. Kot slikarka se je v celoti posvetila knjižni ilustraciji in izoblikovala svoj stilni izraz, ki ga poznamo iz številnih knjig, ki jih bogati njeno delo.

Ob zavirljivi kvaliteti naše mladinske ilustracije je težko razumljivo, zakaj je ta zvrst slikarstva pri nas deležna razmeroma skromne pozornosti. Morda je eden od vzrokov v tem, da bi moral kritik ocenjevati ilustracije tako z likovnega stališča kot hkrati ugotavljati prilagojenost risbe literarni predlogi.

Če ocenjujemo delo Ančke Gošnik-Godec z likovnega stališča, lahko ugotovimo čisto in natančno risbo, razgibano kompozicijo, tonsko ubran in nežen kolorit, ki stopnjuje pravilnost, ljubezen do dela, ki se kaže predvsem v upodabljanju narave, bodisi dreves ali njegovih listov, travnika ali posameznih vrst trave na njem.

Poleg nežnega, liričnega podtona njenih podob, nam ilustracije Ančke Gošnik-Godec dokazujejo predano pri-

lagojenost predlogi in resnično poznavanje otrokovega doživljanja.

Karkoli naj že ilustrira — slovenske ljudske pravljice, do katerih čuti posebno nagnjenje in v katerih predstavlja literarna predloga in slika izredno homogeno celoto, sodobne tekste za mladino, kjer pogosto prihaja do izraza njen čut za humor, televizijske slikanice, ki jih odlikuje posebna ljubkost in krhkost, francoske

pravljice, v katerih je morda intuitivno posegla po likovnih elementih romantike in gotike, ki jih je rodila Francija, ali če sega po kulturah vzhodnih ljudstev, kot so npr. Vietnamske pravljice, v katerih sleherni njih podob izžareva vzhodnjaško eksotiko — vedno uspe prodrati v bistvo zgodbe, vedno skuša z likovnimi sredstvi izraziti tudi duha dežele, kjer so pravljice doma, pri tem pa vedno ostaja zvesta svojemu osnovnemu poetičnemu razpoloženju, s katerim bogati otrokov čustveni svet, ki je danes marsikdaj tako ogrožen.

J. Avguštin

Občni zbor DPD Svoboda v Mošnjah

Po enoletnem plodnem delu so se v soboto, 26. februarja, spet zbrali na svoj redni letni občni zbor člani DPD Svoboda iz Mošnjah. Svoboda v Mošnjah je ena najbolj delavnih v radovljiški občini in tudi po številu članov najmočnejša — le-teh je kar 134. V društvu deluje več sekcij, od katerih zadnja leta najbolj peša prav dramska sekcija, ki je bila pred leti, ko je bilo društvo ustanovljeno, najbolj delovna.

Zelo se je poživila športna sekcija, zlasti zimski šport. V okviru športne sekcije delujejo še namiznoteniška, strelska in šahovska sekcija, Lani pa so s prostovoljnimi delom uredili tudi nogometno igrišče in odigrali tudi nad 10 tekem.

V novi, 13-članski upravni odbor so izvolili tudi nekaj novih članov, med drugimi tudi predstavnik hotela Grad Podvin. Računajo, da bo medsebojno sodelovanje lahko samo koristilo tako društvu kakor tudi hotelu. Za predsednika novega upravnega odbora je bil ponovno izvoljen tov. Ivan Korošec, ki je predsednik že 20 let. Novi upravni odbor si je zadal precej nalog za bodoče delo. Med najvažnejše naloge sodi vsekakor poživitev dramske sekcije. Pri tem jim bo pomagala občinska SS KUD zlasti glede režije. Med drugim bodo pripravili več predavanj. Organizirali bodo tudi izlete v Planico na svetovno prvenstvo v smučarskih poletih, za 27. april pa izlet po Dolenjski.

C. Zupan

10 odstotkov več za kulturo

Minuli teden je izvršni odbor temeljne kulturne skupnosti občine Tržič razpravljal o osnutku delitve finančnih sredstev za kulturne dejavnosti v občini. Na voljo je

za 10 odstotkov več sredstev kot v minulem letu, kar pomeni 459.850 dinarjev. Iz predvidenih sredstev bodo krili potrebe muzeja, knjižnice, galerije, zavoda za spomeniško varstvo mestnega arhiva, lokalnega radia, zvezo kulturno-prosvetnih organizacij in še nekaterih upravičencev, ki jim bodo dodeljena manjša sredstva. -jp

Tekmovanje harmonikarjev

Čprav KUD Straža iz Trstenika nima osnovnih možnosti za delo, nima namreč svoje dvorane, pridno deluje.

V nedeljo, 27. februarja, je v dvorani DPD Svoboda v Goričah priredilo tekmovanje harmonikarjev starih yž. Vendar pa to ni tekmovanje v pravem pomenu besede, ampak srečanje veselih harmonikarjev iz okolice Kranja.

Letos je nastopilo devet harmonikarjev, od katerih je vsak zaigral po dve skladbi. Tekmovalce sta ocenjevali tričlanska žirija iz občinstva in strokovna žirija, prav tako sestavljena iz treh članov. Največ točk je zbral Jože Kepić iz Dvorij pri Cerkljah. Vsi nastopajoči so dobili skromna darila od predstavnik KUD Straža. Nastopil pa je tudi kvintet Rudija Jevška in humorist. Mac

Z otvoritve razstave akademskega slikarja Franceta Godca. — Foto: F. Perdan

Zlati jubilej Marije in Antona Verbič

Zakonca Anton in Marija Verbič iz Senčurja, Pipanova 12, sta 22. februarja praznovala 50-letnico skupnega življenja. Anton, star 76 let, je upokojenec, Marija, ki je leto dni starejša, je gospodinja. Štirje otroci so se jima rodili v zakonu. Tri dekleta in sin. Danes imata že sedem vnukov in šest pravnukov. Kot pravita, sta morala trdo delati, da sta otroke spravila h kruhu.

Med prvo vojno je Anton služil vojake v Galiciji. Toda ne dolgo. Že kmalu po prihodu na bojišče so ga skupno z 900 tovariši Slovenci ujeli Rusi.

»Bolje je bilo v ruskem ujetništvu kot na fronti. Delali smo v tovarni in obleko in hrano smo dobili. Kmalu je prišla iz Odesa srbska vojaška delegacija, ki je zbiral vojake za srbsko vojsko. Hočeš, nočeš, smo morali v Odeso. Vendar na fronto nisimo šli. Le pripravljali smo se. No, hudega mi tudi tam ni bilo. Bil sem »purš« poročnika. Kopic se je pisal. Doma je bil iz Cerkelj. Šest mesecev smo bili v srbski vojski, ko je izbruhnila okto-brska revolucija. Po zmagi pa smo šli obnavljat deželo.«

se spominja še vedno čil Anton.

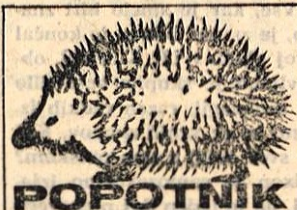
Leta 1919 se je vrnil iz Rusije na domačijo v Senčurju. V domači vasi je tudi spoznal Marijo. 2. 2. 1922 sta se vzela. Anton je svojo kmetijo prodal in se preselil k Slosarju, kot se je na nev-stinemu domu po domače re-klo.

»Malo kmetije smo imeli, malo sem trgoval z lesom, tesaril. Skratka, oprijel sem se vsakega dela. Žena pa je gospodinjila.«

Med vojno so Verbičevi vsa leta pomagali partizanom. Kot aktiven terencec je bil Anton 1945. leta sprejet v ZKS. Sedem let po vojni je bil predsednik ljudskega od-bora. Delal je tudi v mnogih drugih krajevnih organizaci-jah. Tudi sedaj, čeprav si je že naložil osmi križ, je Verbičev ata še vedno aktiven. Dela v krajevnih organizaci-jah RK, ZB, v društvu upo-kojencev, je častni član ga-silskega društva itd.

»Žena je slabega zdravja in ne hodi veliko ven. Jaz pa ob nedeljah popoldne še vedno rad zavijem v gostil-no, kjer se ob kozarčku do-brega vina, s sosedi in prija-telji še marsikaj pomenimo o delu in življenju v vasi.

L. Bogataj

Ta teden je bil v naši ljubi gmajni izjemno ži-vahno; izbirali smo nove-ga direktorja gozdne skupnosti. Gospoda Polha, dosedanjega generalnega, so namreč člani delavske-ga sveta spoznali za ne-sposobnega in ga po na-glem postopku odstavili. Prebivalstvo gozda meni da je njegovo početje — že tri mesece spi spanje pravičnega — skrajno ne-odgovorno in da bi si ob obilici problemov, ki ta-rejo okoliš, pač ne smel privoščiti zimskega počit-ka.

Na košato bukev smo torej nabili dobro ohran-jen ostanek cigaretnih škatlice ter nanj odtisni-li razpisne pogoje. Direk-tor lahko postane:

a) žival z višjo izobraz-bo in tremi leti prakse na odgovornem delovnem mestu;

b) žival s srednjo izo-brazbo in petimi leti prak-se na odgovornem delov-nem mestu;

c) kvalificiran rastlino-jedi sesalec, 20 let prakse v svoji stroki, da je član gozdne skupnosti in dober gospodar. Ponudbe naj pošlje takoj, sicer ga uteg-ne kdo prehitet!

Točko c) smo kajpak demokratično prikrójili edinemu primernemu kandidatu v bližnji oko-lici, tovarišu Veverniku, ki res ni bogve kako šol-an (niti brati ne zna), vendar neumoren delavec. Se isto uro je komisija prejela njegovo prijavo ter jo soglasno potrdila. Muddo se je, kajti poz-navalci razmer so trepe-tali, da bo za razglas zve-del dr. Papiga, jezičnič iz sosodnjega lovišča, ki je svoje dni, kot varovane-c univerzitetnega profesor-ja, obiskoval fakulteto in ki do potankosti izpolnju-je pogoje pod točko a) in b). Toda doživeli smo strahotno razočaranje. Za-kaj? Med prvo sejo je tov. Vevernik razpustil delav-ski svet in uvedel dikta-turo. Ukazal je, da mora-mo odslej dalje vse razpo-ložljive sile vložiti v raz-voj drevesnih krošnji.

P. S.: Čisto potihno vam svetujem, da pri razpisih nikar ne posnemajte ob-jave Brivsko frizerskega salona Kranj, kot smo to storili mi. Kopiranje se nam že mašuje.

Vaš

Jež Popotnik

Anton in Marjanca Ahačič

Zlata poroka zakoncev Ahačič

V Spodnji Besnici številka 60, po domače pri Kotičkar-ju, sta minulo soboto Mar-janca in Anton Ahačič v druž-bi svojcev proslavila 50-letni-co skupnega življenja. Poro-čila sta se 22. februarja.

Anton Ahačič se je rodil 1890. leta v Spodnji Besnici. Že pred prvo vojno in po njej je delal pri železnici, razen tega pa je bil tudi mesar, opravljal pa je še druga pri-ložnostna dela, da se je dru-žina laže preživela. Marjanca Završnik pa je bila rojena le-ta 1901 v Zgornjih Pirničah pri Smledniku. Z Antonom sta se spoznala v Predosljah, kjer je v mladih letih živela pri stricu.

Pet otrok se jima je rodi-lo v zakonu in dva sinova sta med drugo vojno padla. Ko smo ju pred dnevi obiskali, sta povedala, da se kar dobro počutita. Anton, ki je med najstarejšimi v Besnici, je si-cer malo bolehen, medtem ko Marjanca še vedno tako kot včasih malo gospodinja, pole-ti pa rada kaj podela na polju.

Ko smo ju poprašali, kako je bilo včasih in kaj si želi-ta, sta nam zaupala, da se je v Besnici v zadnjih letih ve-liko spremenilo, da imata šest vnukov in da si želita, da bi dočakala 60 let skupne-ga življenja.

A. Z.

Gorenjski jeleni v Rimu

Zavod za gojitev divjadi Kozorog Kamnik je prek re-publiške lovske zveze sklenil pogodbo z italijanskim part-nerjem za prodajo 41 jelenov, košut in mladičev. Lovci za-vođa Kozorog so divjad tri-krat lovili na področju Jelen-dola nad Trzicem in v Ko-kri.

Zanimivo je, kako lovci lo-vijo jelene, mladiče in ko-

šute. Lovci imajo velika ograjena zemljišča, ki jim pravijo obor. V oborih so krmišča, kjer je za divjad v zimskih dneh vedno pripravljena krma. Obor ima velika vrata, skozi katera prihaja divjad do krmišča. Na dru-gem kraju se obor zožuje v obliki lijk, kjer so spet vrata, za katerimi je zaboj. Ko lovci zaprejo vrata obo-ra, se divjad umika proti zo-ženemu delu, dokler sama ne poišče zatopišče v zaboji za vrati. Vrata zaboja se za-prejo in divjad je pripravljena za potovanje.

Jelenom šele marca narav-no odpade rogove. Zato so jelenom požagali rogove, ker bi bili sicer potrebni preve-liko zaboji, v katerih preva-žajo jelene in drugo divjad.

Zavod Kozorog je italijan-skim lovcem prodal toliko jelenov, košut in mladičev, za kolikor so v lovski sezoni manj uplenili te divjadi na podlagi tako imenovanega gojitvenega odstrela.

Gorenjska divjad bo kra-sila narodni park južno od Rima. Devize, ki so jih kam-niški lovci dobili za divjad, bodo uporabili za obnovitev lovskih naprav in za gojitev divjadi.

J. Vidic

Svet brez bleščic

Tako osupljivo zrele in resne so bile besede nekega učenca, ki je za radijsko šolsko oddajo napisal nekaj o svojem očetu, da smo vsi, ki smo sedeli v sobi, onemeli in poslušali otroka. Govoril je nam odraslim, ne svojim vrstnikom, čeprav je bila oddaja namenjena njim. Za marsikoga so bile te otroške besede kot očitek, marsikomu so zdramile vest. Saj ne, da ne bi skrbeli za svoje otroke. Saj jim vendar nudimo vse, razen morda nas samih. Ko sem poslušal resne besede fan-ta, ki ga je oče zapustil, in je prav v tem dejanju očeta otrok iskal moč, da se bo sam oblikoval, iskal je močatost zase, za svojo rast v odraslega.

Prav zares so me besede tega otroka zdramile iz moje otopelosti, v kateri ne vidim ničesar razen skrbi za standard. Resnično, zdelo se mi je, da mi govori

lastni sin. Spomnil sem se, da mu še nikoli nisem naredil zmaja, še nikoli iz-rezjal piščalke. Peljal sem ga po na-kupih v inozemstvo, vsak dan lahko gleda televizijo, da me ne moti pri mojem dre-manju. Konec tedna preživi pri stari ma-mi, ker midva z ženo v soboto in nedeljo smučava, sin pa je še premajhen. Na nje-gova večna in nadležna vprašanja, zakaj zakaj, odgovarja žena, ker jaz ni-mam potrpljenja.

Zdaj pa sem se resnično prestrašil. Ti-sti neznan fant je lahko iz očetovega po-bega posnel vso življenjsko moč — ali jo bo znal posneti tudi moj sin, ki raste vsak dan ob meni, pa se vendar ne vidi va in ne slišiva in ne razumeva. Bil sem slab oče, zdaj pa sem nenadoma zaslišal, da ob meni raste sin in potrudil se bom, da ga bom tudi videl odrasčati.

KITAJSKI POGOVORI

Vse, kar je smelo biti znano, je znano. Nixon je končal svoj obisk v LR Kitajski, objavljeno je skupno sporočilo in novinarji, razen redkih izjem, so se vrnili domov. Kaj je svet dobil s tem obiskom? Nixon je samozavestno izjavil, da je teden dni njegovega bivanja na Kitajskem spremenil svet in to je nekaj, kar lahko verjamemo ali pa ne. Zanesljivo je res, da politična razmerja na tem planetu niso več enaka tistim, ki so obstajala do Nixonovega obiska v državi, ki ima daleč največ prebivalcev na svetu. Skupno sporočilo ni tako pomembno, je dejal v svojem prvem komentarju ameriški predsednik, kot tisto, kar se bo zgodilo v naslednjih letih. Ob tem je spomnil na znano resnico, da LR Kitajsko in Združene države Amerike razdvaja 25.000 kilometrov in 22 let sovraštva in v tem gotovo ni pretiraval. Washington je seveda še posebej hitro (vsaj njegov neuradni del) reagiral na skupno sporočilo in pri tem predvsem poudaril tiste podrobnosti iz njega, ki govore o doseženih soglasjih v pogovorih med

obema silama. Tega ni malo. Predvsem sta se ZDA in LR Kitajski zavzeli za tesnejše medsebojno sodelovanje tako na političnem kot na ekonomskem, kulturnem, znanstvenem in športnem področju, pri čemer nista pozabili tudi na tisk, ki je dandanašnji še posebej pomemben. Ta načelna soglasja bodo uresničili med kasnejšimi medsebojnimi stiki in v tem smislu si lahko verjetno obetamo kar precejšen promet potnikov na relaciji Washington—Peking. Taki odnosi naj bi v prvi fazi nadomestili uradne diplomatske stike, ki jih po vsem sodeč še nekaj časa ne bo. Razlog za to je preprosto: Tajvan. Američani so sicer izjavili, da priznava obstoj samo ene Kitajske, toda to je formulacija, ki vsekakor ne pove vsega — in kot taka je bila seveda tudi mišljena. Tajvan je bil vsekoli (in vsekakor je še) najbolj boleča točka v odnosih med Pekingom in Washing-

tonom. V tej zvezi je zanimivo opozoriti na postopno ameriško popuščanje. Sprva so namreč Združene države z vsemi silami podpirale sedaj že ostarelega Čankajška — potem pa so začele svoje stališče spreminjati. Ze ob glasovanju v generalni skupščini Združenih narodov, ko se je odločalo o tem, kdo bo v svetovnem parlamentu predstavljal Kitajce, so ZDA ponudile idejo o »dveh« Kitajskih. Ko je ta misel doživela brodolom po glasovanju, so se odločili za pojem ene Kitajske — toda brez nadaljnjih komentarjev. Gre za to, da ZDA sedaj priznava obstoj zgolj ene Kitajske in potrjujejo, da je Tajvan sestavni del te države — ne omenjajo pa ničesar o dveh vladah, ki dejansko še vedno obstajata! To bi v dokaj zapleteni igri diplomacije in medsebojnega približevanja lahko pomenilo, da bodo sčasoma ZDA pristale na dejstvo, da obstaja samo ena Kitajska in samo z eno vlado

— in ta bo tista, ki bo zasedala v Pekingu! V tem smislu je verjetno treba razumeti tudi tisti del sporočila, ki govori o postopnem umikanju ameriških oboroženih sil z otoka. Spricho tega, da gre zgolj za simbolične in za kakršnokoli resno agresijo daleč prešibke enote (približno deset tisoč mož), so ZDA s tem sicer pokazale dobro voljo, ki jo bo Peking vsekakor moral ceniti, hkrati pa glede tega niso kdovekaj izgubile. A v vsakem primeru bo Tajvan še nekaj časa ostal temeljno jabolko razdora, boljše rečeno tista postavka, zaradi katere odnosi ne bodo mogli biti tako dobri kot bi lahko. Toda Tajvan vsekakor ni edino, kar zavira boljše sporazumevanje. Tu je še Vietnam, boljše rečeno cela Indokina. Ob tem sta obe strani dokaj jasno poudarili svoja stališča in ta niso niti za las bližja kot so si bila pred obiskom. Nekaj optimizma vliva dejstvo, da se Američani že tako in tako umi-

kajo iz Vietnama in da se bodo v razmeroma doglednem času tudi umaknili — kar pa bo tedaj, ko se bo to zgodilo, odprlo nove možnosti za razgovor o tem problemu.

Na vsak način je obisk — če poskusimo zaokrožiti — mnogo pripomogel k temu, da lahko vsaj na relaciji Peking—Washington pričakujemo v prihodnjih letih manj nerazumevanja in več želja za še tesnejše sodelovanje. Nedvomno je res, da bi bilo preveč pričakovati od enega samega tedna razgovorov, pa naj so bili ti še tako prisrčni, odkriti in neposredni. Toda led se je začel tajati, o tem ne more biti nobenega dvoma! Kdaj se bo to spremenilo v izdatno odjugo, pa je odvisno od številnih reči.

LJUDJE
IN
DOGODKI

Hud strup izginil

V Linzu je izginilo 100 kg natrijevega cianida, zelo hudega strupa. O izginotju nevarne kemikalije so že obvestili prebivalstvo. Strup je sicer izginil že pred mesecem dni, vendar pa je zasebna družba, ki kemikalijo izdeluje, izginotje prijavila šele pred kratkim.

Resnica po 30 letih

V knjigi Hindenburg razkriva avtor Michael Mac Donald Mooney, da je leta 1937 veliki zrakoplov hindenburg zgorel zaradi sabotaže. Bomba je podtaknil neki Spehl, ki je — tako trdi avtor — tako sovražil Hitlerja, da je sklenil uničiti zrakoplov kot simbol nacistične moči in nemške tehnike. V nesreči je umrlo 35 ljudi.

Napačno parkiranje

Skupina angleških policajev je vdrla na nogometno igrišče v mestecu Bletchly in zapisala štirinajst nogometašev, ki so prav takrat igrali prijateljsko tekmo, zaradi napačnega parkiranja. Sodnik je protestno odšel domov.

Vendarle bomba

Komisija, ki je raziskovala letalsko nesrečo jugoslovanskega letala nad Češko Kamenico, je objavila v uradnem sporočilu, da se je DC-9 razletel zaradi eksplozije razstreliva. Nesrečo je preživela samo stevardesa Vesna Vulović.

Spet kopljejo premog

Britanski rudarji so se po 47 dneh stavke znova vrnili na delo. Dosegli so, da se jim bodo mezde dvignile za 20 odstotkov. Premogovna stavka je zelo prizadela angleško gospodarstvo.

Skrito orožje

Karabinjerji so v neki jami blizu Nabrežine odkrili skladišče orožja in razstreliva. Količina razstreliva bi zadostovala za uničenje cele mestne četrti. Predvidevajo, da je orožje last neo-fašističnih polvojaških organizacij.

Trčenje v megli

V verižnem trčenju v megli so zleteli na kup štirje tovornjaki in dvanajst osebnih avtomobilov. Nesreča se je pripetila na cesti v bližini Lilleua. Umrlo je dvanajst ljudi, devetnajst pa jih je bilo ranjenih.

200.000 izvodov Nedeljskega

V četrtek je bil tednik Nedeljski po desetletnem izhajanju prvič dotiskan v nakladi 200.000 izvodov. Izdaja ga podjetje Ljubljanski dnevnik, tiskan pa je na 36 straneh običajnega formata v barvni offset tehniki.

Ples vaterpolistov

Na tradicionalnem zelo uspelem plesu vaterpolistov v hotelu Creina v Kranju so goste zabavali pevec Mišo Kovač, pevka Tanja Kokeza, humorist Nino Vujčić in ansambel ART iz Zagreba. Vsi nastopajoči so se honorarjem odpovedali v korist plavalnega kluba Triglav.

Ušel smrtni kazni

Vrhovno sodišče SFRJ je razveljavilo smrtno kazen, ki je bila izrečena ustaškemu teroristu

Miljenku Hrkaču, in vrnilo zadevo v ponovno presojo vrhovnemu sodišču Srbije. Maratonski proces bo tako obnoven. Velja pa kazni 15 let strogega zapor, ker je Hrkaču dokazano članstvo v ustaški organizaciji HOP.

Trmaste uvoznice

Stirideset žensk, večinoma gospodinj iz okolice Bečje, je na vsak način hotelo z avtobusom prepeljati čez mejni prehod v Sežani nedovoljeno količino tekstilnega blaga. Izletnice so blago, katerega vrednost so ocenili na 6 starih milijonov din, kar trikrat skušale uvoziti. Cariniki so prikrito blago zaplenili.

Potres

V nekaterih krajih srednje in južne Italije so občutili te dni potres pete stopnje po Mercallijevi lestvici. Škode ni bilo. Nov potres pa je prestrašil prebivalce Ancone. Ancona se je v začetku februarja več dni močno tresla. Nastala je velika materialna škoda, dva človeka pa sta umrla za kapjo.

Nezgoda v vesoljskem centru

V vesoljskem centru v Houstonu je nastala močna eksplozija, v kateri je en delavec umrl, drugi pa je bil hudo rajen. Eksplozirala je baterija, ki oddaja električno energijo za podvodno osvetljevanje bazena, v katerem se vesoljci privajajo na breztežnostno stanje.

Sodba za Česarja

Okrožno sodišče v Kopru je obsodilo nekdanjega načelnika za gospodarstvo občine Piran Jožeta Česarja na 6 let strogega zapor, na odzvem premoženjske koristi, povrniti pa bo moral tudi škodo občini Piran. Po prestani kazni ne bo smel pet let opravljati službe, ki bi bila povezana z upravljanjem družbenega premoženja.

Samozajig

V celjski bolnišnici je umrla 43-letna Slavka Vodočnik za Pake pri Velenju. Vodočnikova se je dan poprej pohila z bencinom in zažgala. Pokojna je imela več kot 70 odstotkov opečene kože.

— Le kako so naju našli? Dobil sem že položnico za akontacijo na letošnji osebni dohodek...

**92 Miha
Klinar**

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPAR.
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Kot prvi so se seveda čutili dolžni dvigniti

HRUP PROTI SOVJETSKI ZVEZI

v Angliji, čeprav so v Moskvi že ob izročitvi teksta note poljskemu poslaniku in not drugim državam povedali britanskemu poslaniku, da SOVJETSKA ZVEZA V SVOJIH ODNOSIH DO VELIKE BRITANIJE OSTAJA TUDI V BODOČE NEVTRALNA (AdG, str. 4243 B). Na dan, ko so se sovjetske in nemške čete srečale pri Brest-Litovsku (18. septembra), je britansko ministrstvo za informacije dalo za najnost naslednjo izjavo:

»Angleska vlada je proučila položaj, ustvarjen s pohodom sovjetske vlade proti Poljski. Ta, proti zavezniški britanske vlade naperjeni napad v trenutku, ko je ta že zaradi nemških sil pritisnjena ob tla, po pojmovanjih angleške vlade ne more biti opravičen z argumenti, ki jih je predložila sovjetska vlada. POMEN TEH DOGODKOV SE NI POVSEM RAZUMLJIV. Vlada nje-govega veličanstva Velike Britanije kljub temu izražala to priložnost, da izpolnitve sklepov, danih z njene strani Poljski in podprtih s podporo vse dežele, vseh državljanov, ne bo spremenila in bo vodila vojno z vsemi silami za dosego končnega cilja (AdG 4243 D).«

Reagirale so tudi Združene države Amerike. Državni sekretar Hull je sporočil, da ZDA zaradi sovjetske zasedbe poljskega ozemlja razglašajo embargo za izvoz orožja v Sovjetsko zvezo (AdG, prav tam).

Prav tako se je oglasila pobegla poljska vlada z romunskega ozemlja in naslovila na sovjetsko vlado noto, s katero je protestirala zaradi pohoda Rdeče armade na Poljsko in osvoboditev Ukrajincev in Belorusov, ki jih je prav ta vlada zatirala, označila kot »napad na poljsko ozemlje« (AdG 4234 E).

Tako se je nemško-poljska vojna bližala za Poljake tragičnemu koncu. Dne 17. septembra 1939 je

KOMANDANT VARŠAVE

po radiu obvestil nemško poveljstvo, ki je pove-ljevalo enotam, ki so držale Varšavo v obroču, da bi sprejela poljskega parlamentarca. Nemško poveljstvo je predlog sprejelo in na poljsko po-nudbo odgovorilo:

»Na vašo prošnjo odgovarja Vrhovno poveljstvo nemške vojske: PARLAMENTAREC ZA EVAKUACIJO CIVILNEGA PREBIVALSTVA VARŠAVE KAKOR TUDI ZASTOPNIK DIPLO-MATSKEGA ZBORA ZA EVAKUACIJO DIPLO-MATSKIH PREDSTAVNIŠTEV IN INOZEM-SKIH KOLONIJ NAJ SE PRIPELJETA VSAK V SVOJEM AVTOMOBILU DNE 17. SEPTEMA. 1939 OB 22. URI PO SREDNJEVROPSKEM ČASU PO CESTI PRAGA—MINSK—MAZOWIECKI, KJER JU BODO SPREJELI NA CRTI NEMSKIH PREDSTRAZ. AVTOMOBILA PARLAMENTAR-CEV MORATA IMETI OSVETLJENI BELI ZA-STAVI IN VOZITI S POLNO PRIZGANIMI LUCMI. POLJSKA STRAN NAJ POSKRBI ZA POPOLNO PREMIRJE IN ZATISJE SVOJIH SIL V ŠIRINI 2000 METROV LEVO IN PRAV TOLI-KO DESNO OD CESTE. ZA ENAK UKREP BO POSKRBELA TUDI NEMSKA STRAN. SPREJEM-TE NOVICE NAJ POTRDI POLJSKO POVELJ-STVO NA VALOVNI DOLŽINI 71,90 KHZ. — Vrhovno poveljstvo nemške vojske (AdG 4233 B).«

Toda poljskega parlamentarca do določene ure ni bilo. O tem poročala tudi poročila OKW. Mimo tega je to poročilo sporočilo tudi, da je nemška vojska po popolni obkolitvi Lvova in zavzetju

Lublina na tem delu na črti Lvov—Włodzimierz—Brest—Białystok in da je večji del Poljske že popolnoma v nemških rokah. Tudi NEMSKO LETALSTVO JE SVOJE NALOGE NA POLI-SKEM ZE V GLAVNEM ZAKLJUČILO. Pomožne letalske enote in protiletalsko topništvo se je že začelo vračati v Nemčijo na nove položaje proti angleškim in francoskim letalom, ki jih tudi ta dan (17. sep.) ni bilo nad Nemčijo. Prav tako po nemških poročilih ta dan ni bilo nobenih, omembe vrednih spopadov na francoski fronti' (AdG 4234 F). Tudi 18. septembra 1939 so nemška poročila s Poljske poročala samo še o kapitulacijah ostankov poljske vojske. Tako je bilo ko-nec bojov na Bzuri, pri Lvovu, le

VARŠAVA JE SE KLJUBOVALA.

»Ker obljubljenega parlamentarca ni bilo, smo boje okrog Varšave nadaljevali,« poroča o tem poročilo OKW. »Mesto bodo Poljaki brez ozira na prebivalstvo, ki znaša več kakor mili-jon ljudi, branili... (OKW, 18. 9. za 18. 9.).«

Bitka v 'loku Visle' in ki so jo Nemci takrat nazivali 'NAJVEČJA UNICEVALNA BITKA VSEH CASOV' je že minila z boji pri Kutnu in na Bzuri. Trajala je dober teden dni z izredno visokimi in krvavimi izgubami za Poljake (AdG 4246 A). V tej bitki so Nemci zagrešili vrsto voj-nih zločinov. Po tej bitki so Poljaki nudili Nem-cem odpor južno od Modlina in v Varšavi.

»Prebivalci Varšave so se dvignili in se sijajno, toda brezupno postavili sovražniku po robu. Po dolgih dneh srditega obstreljevanja iz zraka in S TEŽKIMI TOPOVI, ki so jih velik del (Nem-ci) pripeljali Z NEGIBNE (NEMSKO-FRANCO-SKE) ZAHODNE FRONTE, je varšavski radio prenehal igrati poljsko nacionalno himno... (Churchill, str. 195).«

Tako je Churchill priznal negibnost nemško-francoske fronte, na kateri je bila tudi po poro-čilih nemške OKW samo izvidniška dejavnost (AdG 4246 B). Skopo pričevanje o varšavskem obleganju nam je ohranil tudi Ciano v svojem dnevniku:

»Valentino (it. posl. v Varšavi) po vrnitvi iz Varšave (27. sept.) pripoveduje svoje osebne dogo-divščine. Po njegovih besedah je nemško letal-stvo pokazalo strahotno moč (Ciano, str. 107).«

Pobegli poljski predsednik Moscicki je 19. sep-tembra naslovil na Poljake poziv, s katerim je brez uspeha pozival na boj proti rdeči armadi, ki so jo Ukrajinci in Belorusi pozdravljali kot osvoboditeljico. Moscicki v svojem pozivu na poljski narod, ki ga je dal z ozemlja Romunije, ni povedal, da je v Romuniji, pač pa je priznal samo to, da se je umaknil z vlado 'na ozemlje, s katerega bo lahko branil suverenost Poljske'. Zaradi tega je 'spremenil mesto bivanja predsed-nika poljske republike'.

»VAŽNO JE, DA IZ TEGA MIMOBEZNEGA POLOMA REŠIMO TO, KAR POOSEB-LJA REPUBLIKO IN PREDSTAVLJA VIR USTAVNE MOČI (AdG 4243 D).«

Ne Moscicki in ne vrhovni poveljnik poljske vojske maršal Smigly-Rydz in drugi oblastniki niso doživljali vojnih strahot in zla, ki je priza-delo poljsko ljudstvo, za katero se je pričel križev pot trpljenja in uničevanja s strani naci-stičnih oblastnikov. Na pot odpora proti Hitlerju pa so ga popeljali drugi ljudje in druge sile. Zato se je po končani vojni po letu 1945 otrelo starih oblastnikov in v novih, zares poljskih mejah, začelo oblikovati novo, socialistično podobo poljske družbe. Toda takrat je bilo to še v neznani prihodnosti, do katere ga je ločila trnjeva pot trpljenja in odporniškega boja kakor skoro vso Evropo.

Dne 19. septembra 1939 je govoril
HITLER V GDANSKU

Dan poprej so Nemci zavzeli Gdinjno. V svojem govoru je Hitler dejal, da 'Nemčija nima nobenih vojnih ciljev proti Franciji in Angliji', vendarle

samo z besedami, saj je lahko zavrnil Chamber-laina in Daladiera, ki sta šestnajst dni poprej (dne 3. sept.) izjavila, da se Anglija in Francija ne borita proti 'nemškemu ljudstvu', marveč proti 'nacističnemu režimu'. Zmagoviti Hitler se je lahko pobahal in si štel v čast, da je nemško ljudstvo s tem režimom identično 'in pred nacisti Gdanska izrazil 'svojo zahvalo vsemu nemškemu ljudstvu, ki je v minulih tednih pokazalo občudovanja vredno strnjeno in odločno' (AdG 4241 A — 4243).

Naslednji dan — 20. septembra 1939 — je v Spodnjem domu britanskega parlamenta poročal

CHAMBERLAIN O NASTALEM MEDNAROD-NEM POLOŽAJU

V svojem govoru se je Chamberlain, razum-ljivo, dotaknil ponovno 'sovjetskega vdora na Poljsko. Izjavil je, da ta 'vdor' ni bil nepričako-van, ker so že pred tem nekateri člani v sovjet-skem tisku opozarjali na položaj Ukrajincev in Belorusov na Poljskem. Ponovil je to, kar je bilo članom Spodnjega doma in svetovni javnosti že znano iz objave britanskega ministrstva za in-formacije, in skušal pripisati 'ruskemu vdoru' za poraz poljske vojske usodnejši delež, kakor ga je imel, saj poljska vojska kot organizirana vojna sila ni več obstajala. Odločilna bitka v velikem kolenu Visle je že minila. Toda Chamberlain, ki je ob ruskem osvobajanju Ukrajincev in Beloru-sov, ki si jih je Pilsudski krvavo prisvojil in jih priključil Poljski, videl vse ozemlje kot poljsko prav tako kakor tudi doma Severno Irsko za Anglijo, čeprav so prav tedaj (podobno kakor tudi lanskim letos) to neangleško deželo pretresli nemiri in demonstracije za priključitev k Irski, je seveda govoril o 'agresiji'. Mogoče ga je na-vdajalo celo rahlo zadovoljstvo, ker si je z 'ru-skim vdorom' lahko pomiril vest pred glasovi, da je on kriv, ker je Zahod zapravljal zavezništvo s Sovjetsko zvezo po njegovi krivdi in zaradi njegovega 'nezaupanja' v Sovjete. Ob sedanjem trenutku seveda ni gledal na prvotni vzrok, ki je pripeljal do nenapadalne pogodbe med Hitler-jem in Stalinom, marveč je prav v tej videl vzrok za sedanje sovjetsko dejanje — za 'agresi-jo', kar ga je potrjevalo v 'r' da je imel prav, ker 'sovjetom ni zaupa'. Verjetno vsi niso bili njegovega mnenja in so • Chamberlainovi poli-tiki do Sovjetske zveze videli zapravljeni 'pri-ložnost učinkovitega zavezništva proti Hitlerju', zavezništva, na katerega bi padlo glavno breme Hitlerjeve vojske. Da je moralo biti nekaj takega, govori tudi dejstvo, da Velika Britanija ni napo-vedala vojne Sovjetski zvezi, kar bi v skladu s svojo garancijo do Poljske morala, ne glede na to, da je vlada Sovjetske zveze uradno objavila 'nevtralnost do Anglije v sedanjem spopadu' in dala diplomatskim predstavnikom v Nemčiji ve-deti, da v njenem osvobajanju Belorusov in Ukrajincev ne gre za vojno zavezništvo z Nem-čijo. To pa je pomenilo, da do takega vojnega zavezništva tudi v bodoče ne bo prišlo. Brez dvo-ma so o tem dolgo in podrobno razpravljali za zaprtimi vrati britanske vlade in z vseh mogočih vidikov pretresali, kaj bi v danem trenutku ukre-nili, da bi se jim kasneje ne maščevalo. To je toliko verjetneje, ker so pravkar doživeli poljski poraz, o katerem ni mogel nihče več dvomiti. O 'iskrenosti' in 'večnosti' prijateljstva med Hit-lerjem in Stalinom ni nihče verjel, pa tudi Sov-jetska zveza — ali bolje Vsezevezna komunistična partija boljševikov ni spremenila svojih idejnih stališč do fašizma in nacionalizma in je nazivala sedanjo vojno z imperialistično vojno, v kateri ni štela med imperialiste samo Francozov in Angle-žev, marveč tudi Nemce in Italijane. Torej je ostajala

PRI ODNOSIH DO FAŠIZMA NA STALISCIH KOMUNISTIČNE INTERNACIONALE

tudi v sedanjem trenutku prav tako kakor druge komunistične partije na svetu, med njimi tudi KP Jugoslavije, ki je imela v tem času prav tako kakor druge v odnosu do fašizma in vojne na-slednje stališče:

3

Stari je vmes večkrat potožil, da je bila vojna zanje, ki so živeli v vaseh zraven glavnih cest in blizu mest, še bolj trda kot za kmete po hribovih. Kakor da bi se brigada zadrževala v vasi daljši čas, toliko je vedel povedati, če je na njihova vrata potrkal kakšen kurir ali pa terenski delavec. Zdelo se mi je, da mu je bilo kar hudo, ko se je v vasi in okoli nje zadrževala le sovražna vojska. Tudi skrival ni preveč, da je moral biti z njimi, če je hotel ostati živ. To je bilo tudi zame jasno. Pa še to sem vedel, da je sedaj, ko je konec vojne, dosti takih, ki radi govorijo o partizanih, čeprav so se jih prej bali in iskali zaščito na sovražni strani. Bil je pač med tistimi, ki se je obračal, kot je zapihal veter, ker ni nikdar trdno vedel, kdo bo na koncu zmagovalac. Zato mu je tako ugajalo, če je vsaj zdaj, ko je vsega konec, kdo od nas potrkal na njegova vrata in prav po takem načrtu sem takrat zajadral k njim. Iskal si je, kot veliko drugih, nekakšno zaščito, da ne bi prav vsak vaški odbornik z njim ravnal, kakor bi mu padlo na pamet. Krivičen bi bil do njega, če bi rekel, da je pripadal slabim ljudem ali pa bil nevaren spekulat. Bil je pač kmet kot toliko drugih, ki je bil zaljubljen v svoje delo in posestvo in bi se vsakemu, ki bi mu hotel kaj odvzeti, na vse kriplje upiral.

Takrat, ko smo prišli v njegovo hišo, je bila ura okoli pol štirih in smo takole jedli, pili in kramljali vse do devetih. Hčerka nas je že poprej zapustila in povedala, da gre počivat. Mati se je zaradi tega opravičevala, kakor da nobeden ne bi mogel razumeti, da je mlademu človeku potrebno več spanja kot starejšim. Tudi meni je vrtala skrb po glavi, kaj bo, če bom moral ves dan sedeti s starima dvema in poslušati tožbe o njunih težavah, ki so stiskale njihovo posestvo. Pravila sta mi, da se bodo le stežka uprli, da jih ne potegnejo v zadrugo. Kmalu mi je odleglo, ko je stari opomnil mater, da se bosta morala napraviti za mašo. Vedel sem, da me v cerkev ne bo nobeden silil, zato sem že obračal oči h kavču in se veselil, kako se bom lepo stegnil po njem takoj, ko odideta.

Spet sem se ušel. Le kako sem mogel pomisliti, da so name pozabili. Še preden je dekle odšlo počivat, je bilo tudi zame že vse urejeno. Bil sem nekam neroden in trd, da tega nisem dojel. Vse to mi je bilo šele pozneje jasno kot na dlani. Tako materinsko mi je mati rekla, kakor da sem domač ali pa vsaj dober in spoštovan sorodnik: »Tebi, tovariš major, sem pripravila sobo, če boš legel in se malo odpočil.« S pogledom je parkrat pobožala mene in vsakič tudi moža. Stari je zakašljaj, pomagal s košatimi brki in dejal, da ve, kako se prilže postelja, če je človek vso noč na nogah.

Stopila je naprej, odprla vrata in mi mignila, naj ji sledim. Odpeljala me je v sobo, ki je bila pripravljena zame. Pa me ja ne mislijo dati spati kar k dekletu, mi je švignilo skozi glavo, četudi ne bi nasprotoval. Ko mi gredo tako na roko, bi se lahko tudi kaj takega zgodilo. Samo če bi me tako postregli, bi bila prav gotovo trda, preden bi se smel vrniti v Beograd. Toliko sem že vedel, da se zaradi takih stvari lahko moj obisk nevarno zaplete. Še posebno tukaj, kjer žive po starih šegah. Že poprej sem večkrat slišal od drugih, da se s to stvarjo ne šaljijo.

Mati je odprla vrata. Soba je bila svetla in čista. Na postelji se je košatil kot sneg bel zglavnik. Vse je bilo skrbno pripravljeno. Preden je mati zaprla vrata in mi zaželela ugoden počitek, je povedala, da me že pokličejo h kosilu.

Tako sem se znašel sam v sobi. Sedel sem na posteljo in obračal pogled sem in tja po sobi, ki je bila bogato in okusno opremljena. Iz sobe so vodila še ena vrata, nisem pa vedel, kam držijo. Gledal sem tja in poslušal, če bi na drugi strani začutil kaj živega. Nič nisem mogel odkriti. Vse je bilo tiho, le z druge strani so se prihajali glasovi, potem ko sta stara dva odšla v cerkev, je pa tudi tam utihnilo. Sezul sem škornje in slekel obleko. Ko sem že počasi lezel pod odejo, sem še pogledal v tista vrata in opazil sem, da niso povsem zaprta. Čudno se mi je zdelo, da tega nisem poprej videl. Ali pa jih je morda kdo ta čas tako nalahko odprl, da tega sploh opazil nisem. Naj bo že, kakor hoče, vrata niso bila povsem zaprta.

Sedaj, ko sta gospodarja že odšla k maši, mi žilica le ni dala miru. Vstal sem, da bi dognal,

kaj je za tistimi vrati. Kot senca sem se neslišno dvignil in bos potihoma kot maček napravil par korakov do tistih skrivnostnih vrat. V sobi ni bilo preveč svetlo. Tudi v oni so zavese kot temne sence zakrivalo široko okno in zapirale pot svetlemu dnevu. Do vrat sem imel le dober seženj. Naslonil sem se na zid in glavo nagnil, da bi videl skozi špranjo, kaj je na drugi strani.

Kaj takega prav zares nisem pričakoval. Skozi podolgovato rezo se je na drugi strani zasvetlikala soba. Vrata so bila premalo odprta, da bi mogel spoznati, kaj skriva. Radovednost mi ni dala miru, da bi se zadovoljil samo s tem, kar sem ugledal skozi priprta vrata. Za seboj sem imel že nekaj lepih presenečenj, in ne bi bilo prav nič čudno, če bi me za temi vrati čakalo še eno. Nalahko sem dvignil roko in se samo s prstom dotaknil vrat. Počasi in previdno, kakor da bi tipal za mino, sem jih malce odrinil. Kaj, če bi zaškripala in bi v sobi spala tista pretkana teta? Potem bi se nerodno končalo.

Nič, cagav fant ni še nikdar pri puncu spal, sem se spomnil, da si takega pregovora niso kar tako tjavdan izmislili. Potisnil sem vrata, da so se prav potihoma odpirala. Ko sem polovico glave pomolil v sobo, sem odkril skrivnost, ki je bila v sobi. Nič se nisem zmotil. Za vrati je stala postelja. Prav taka kot v moji sobi, samo da ta ni bila prazna, v njej pa nobeden drug kot Tanja. Kako mi je ob tem spoznanju zaropotalo srce! Spet uganka in dvom, ali je prišlo naključno do tega ali pa sta teta in mati tako uredili. Kakor

KAREL LESKOVEC

vesela pomlad

da me je nekdo pribil ob podboj, ne naprej ne nazaj se nisem mogel premakniti. Tu vendar ne bom stal, vse dokler me ne pokličejo h kosilu. Nekaj moram ukreniti; ali se vrniti v svojo posteljo ali pa korajžno naprej, pa naj pride kar hoče. Ta druga odločitev mi je bolj ugajala, pa čeprav je bila precej tvegana. Kakor da je občutila moje misli, se je obrnila in na široko odprla okrogle črnikaste oči. Najbrž ni spala in je pričakovala nekaj takega.

V trenutku, ko me je zagledala, jo je moj prihod malo zbežal, kakor da ne ve, kaj naj bi storila. Potem se je tako otroško lepo nasmehnila, kakor da se je rešila kakšne nevarne stiske. »Tanja!« sem potihoma dahnil. Nerodno mi je bilo, da bi kar tako stopil do njene postelje. Nisem hotel, da bi pomislila o meni, češ glej ga, kakšen je, da kot lisjak čaka na prilžnost. Pa tudi o tem nisem bil gotov, če bi privolila. Kaj pa, če bo zavpila? Potem bi se znašel v zagati, iz katere bi se težko izvil brez posledic. Kmalu sem sprevidel, da sem te stvari v sebi preveč zapletal. Parkrat sem podrsal z nogami in že sem se spustil na rob postelje.

Ni umaknila pogleda z mojega obraza. Narahlo sem jo pobožal po gostih črnih lasih in razgretim rdečkastem obrazu. Globoko je vzdihnila in zaprla oči. Po nežnem napetem licu ji je zdrknila svetla solza in padla na zglavnik. »Kaj ti je, Tanja? Zakaj si žalostna?« sem jo spraševal in skušal potolažiti, čeprav sem hitro odkril, kaj je vzrok za to. »Rada te imam in bojim se, da me boš pozabil.« Že zvečer na plesu, ko sva komaj spregovorila prve besede, sem občutil, da je res, kar mi je sedaj povedala. Če so drugi tako uredili, da so me zvalili na njen dom, sama ni bila prav nič kriva. Bila je mlada in potrebna iskrene ljubezni. Tudi jaz nisem mogel kar tako mimo tega. Bila je kot se reče, ljubezen na prvi

pogled. Kasneje se mi je razkrilo, da pisem sam o ničemer odločal.

Ura, ko bi se morali starši vrniti, je hitro prišla, zato sem jo kmalu popihal v svojo posteljo in kot ubit trdno zaspal. Zbudil sem se, ko me je Tanja krepko stresla za rame in dejala, da je že vse pripravljeno in da me čakajo za kosilo. Tisto popoldne sem doživel še nekaj nepričakovanega. Kmalu po kosilu so začeli prihajati njihovi sosede, bližnje sorodstvo in kaj vem, kdo vse ni zavil v hišo. Takrat, ko so prišli prvi, nisem slutil nič nenavadnega. Nedejla je in se ljudje obiskujejo kot je najbrž navada po vsem svetu, sem sodil pri sebi. V veliki sobi so postavili kar štiri mize. Vse lepo pokrito z belimi prtji. Vse je kazalo svečan in nenavaden videz. Z mnogimi ljudmi sem se tisto popoldne spoznal. Mati in teta sta se kot spretni gostiteljici sukali po hiši. V kuhinji se je cvrlo, da je dišalo po vsej hiši. Tudi oče je bil nekam svečan in važen. »Le kaj pripravljajo?« sem nešetokrat pomislil, a spraševati nisem hotel nobenega. Tako in tako sem verjel, da bom že kako zvedel. Najbolj se mi je zdelo, da imajo kakšen družinski praznik, pa je morda zaradi tega tudi teta prišla iz Beograda. Sedel sem sredi za mizo ob zidu. Oče kot moj stari znanec je sedel zraven mene, na desni strani Tanja, mati in teta, drugod okoli mize pa drugi gosti.

Ne vem, kako da nisem mogel že poprej odkriti, kaj naj vse pomeni. Šele takrat, ko smo tako sedeli in se gostili, se mi je posvetilo, da ima slavnost najbrž kakšno zvezo z mano. Po tistem sem se sicer tolažil s tem, da ima pač vsak narod ali celo vsaka vas svoje navade, po drugi strani pa je bilo tudi res, da se je tiste dni kmalu po vojni povsod praznovalo, če je le delo dopuščalo in je bilo kaj postaviti na mizo. Oče je zadovoljno migal z brki, se čehljajal po skuštrani glavi in pogledoval po gostih. Zadovoljno je mežikal z majhnimi rjavkastimi očmi, semtertja prisluhnil, kaj se kaj pogovarjajo gostje, in gledal, kako se počutijo. Sam nisem imel toliko vmar, ali kdo ve, zakaj sem med njimi, vseeno pa sem opazil, kako me z nekakšno radovednostjo ogledujejo nepoznani obrazi. Najbrž so jim že domači, čeprav ne vem, pa vsaj nekaterim, kaj o tem omenili.

Na mize so romale sklede z jedjo in litri belega vina. Poprej smo popili nekaj žganja in čakali, kdaj se začne gostija. Na mizi je bilo že vse, kar je bilo namenjeno zanje, ali še vedno so nekaj čakali. Najbrž bo nekdo v počastitev kakšno povedal, preden začnemo. Nisem se zmotil.

Gospodar se je počasi in svečano dvignil, parkrat zakašljaj in s pogledom objel vse prisotne. V sobi je vse utihnilo, kakor da pričakujejo ne vem kakšno novico. Kar precej časa smo tako le čakali, kot da stari ne ve, kaj in kako bi začel, ali pa da je pozabil kaj je mislil povedati. »Dragi moji sosede in vsi drugi,« je z mujo iztisnil iz sebe. Spet je počakal. Še vedno smo vsi napeto poslušali, kaj bo povedal. »Nekateri že vedo, zakaj smo se zbrali v naši hiši, drugi pa zvedo zdaj.« Ni kaj reči, nazadnje bomo zvedeli nekaj novega. Gledal sem ga naravnost v debelušen obraz, ki je bil svečan in resen.

Potem je le spregovoril: »V naši sredini sedi major, Drago mu je ime. Zelo sem ponosen in vesel, da je stopil v našo hišo in si izbral mojo hčerko Tanjo za svojo bodočo ženo.« Kakor da bi me nekdo s kolom udaril po glavi, da zaradi udarca padam v omedlevalo in da le napol zavestno slišim zadnje besede, ki jih je povedal možakar, da sem si izbral njegovo hčerko Tanjo za ženo.

Vse bi prej pričakoval kot kaj takega. Že od samega začetka je bilo zame vse nekam čudno in nenavadno, kaj takega pa le nisem pričakoval. Njihova želja, da bi me imeli radi za zeta, mi ni bila nobena skrivnost, ali da me na tak pretkan način ujamajo, to se niti v sanjah ne bi moglo zgoditi. Prevzela me je huda zmedenost. Najbrž se mi je tudi na obrazu kaj takega pokazalo, še posebno potem, ko so po besedah o zaroki vsi obrnili pogled vame. Tudi oče, ki je še vedno stal, je obrnil glavo k meni in poskušal napraviti vesel obraz. Materin pogled sem kar občutil, kako me boža. Hčerka se je kot otrok pritnila k meni. S teto, ki je sedela zraven matere in imela največ zaslug za mojo zagato, sva se ujela s pogledom. Kako blaženo je dvigala oči! Ves obraz se ji je spremenil v eno samo veliko srečo. Prav zaradi tega v mojem pogledu še opazila ni, kako seva z njega jezga.

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S 4. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pihalni orkestr RTV Ljubljana — 9.50 Zavarovalnica Sava radijskim poslušalcem — 10.20 Pri vas doma — 12.10 V ritmu slovenskih plesov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače s pevci in vižami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet — 15.40 Pojo naši operni pevci — 16.00 Vrtljak — 16.40 Klavir v ritmu — 16.45 S knjižnega trga — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Z ansambлом Atija Sossa — 18.15 Iz operetnega sveta — 18.50 Pogovor s poslušalci — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Mihe Dovžana — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.00 Zabavni zvoki za sobotni večer — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program
13.05 Panorama zvokov — 14.00 Melodije z velikimi orkestri — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Iz filmov in glasbenih revij — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Dobro jutro — 18.40 Popevke iz studia 14 — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Zabavni zvoki

Tretji program
20.05 Mojstri vokalne polifonije — 20.30 Okno v svet — 20.45 Operni koncert — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Igramo kar ste izbrali — 23.55 Iz slovenske poezije

N 5. MARCA

6.00 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke: Obtoženi volk — 8.35 Skladbe za mladino — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 S se pomnite, tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Zvoki z velikimi zabavnimi orkestri

— 14.30 Humoreska tega tedna: Tri humoreske — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.30 Iz opernega sveta — 17.30 Radijska igra: Kletka — 18.18 Lahka glasba slovenskih avtorjev — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Godala za lahko noč — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

9.35 Z orkestrom Werner Müller — 10.00 Nedeljski sprejodi — 11.35 Svetovna reportaža — 11.55 Opoldanski cocktail — 13.35 Glasbeni variete — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izletniški kapiot — 15.15 Majhen koncert za nedeljsko popoldne — 16.35 Popevke slovenskih avtorjev — 17.00 Ples ob petih — 18.00 S popevkami po svetu — 18.35 Z orkestrom Hans Carste — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 19.40 Paleta zabavnih zvokov

Tretji program

20.05 Športni dogodki dneva — 20.15 Operni opus Giuseppe Verdija — 20.50 Večerna nedeljska reportaža — 21.00 Nedeljski divertimento — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Budimpeštanski glasbeni večeri — 23.55 Iz slovenske poezije

P 6. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.40 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Sergej Prokofjev: Poletni dan — otroška suita za mali orkester — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Med zbori Alberta Roussela, Gabriela Faureja in Georga Aurica — 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Iz dela Cola Porterja — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Hollywood Pops — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.15 Lepe melodije — 18.35 Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z Beneškimi fanti — 20.00 Stereofonski operni koncert — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturno — J. Vaštetova: Spomini — 23.15 Plesna glasba

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Nenavadni pogovori — 14.20 Z ansambлом Boruta Lesjaka — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Melodije iz filmov v instrumentalni izvedbi — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Orgle v ritmu — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Pota našega gospodarstva — 17.45 Za vsakogar nekaj — 18.40 Igra plesni orkester RTV Ljubljana — 19.00 Naš intervju — 19.10 Glasbena skrinja

Tretji program
20.05 Botique lahke glasbe — 20.30 Literarni večer — 21.10 Z jugoslovanskih festivalov jazz — 21.30 Dooodki dneva — 21.40 Glasba za cembalo in orgle — 22.40 Britten in Reger — mojstra variacij — 23.55 Iz slovenske poezije

T 7. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Slovenske narodne — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Dvořakove melodije — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena tribuna mladih — 14.30 Z ansambлом Atija Sossa — 14.40 Na poti s kitaro — 15.40 Majhen recital klarinetista Igorja Karlina — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Mantovani — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V terek nasvidenje — 18.45 Družba in čas — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Toneta Kmetca — 20.00 Prodajalna melodij (stereo) — 20.30 Radijska igra — 21.30 Koncert lahke glasbe — 22.15 Komorne skladbe Darijana Božiča — 23.05 Literarni nokturno - V. Parun: Pesmi — 23.15 Melodije za lahko noč

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Z velikimi zabavnimi orkestri — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Ljudje med seboj — 17.45 Torkov omnibus — 18.40 Z orkestrom Metropol — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Melodije po pošti

Tretji program

20.05 Srečanje ob lahki glasbi — 20.25 V korak s časom — 20.35 Glasbene konture — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Večeri pri slovenskih skladateljih - Fran Serafin Vilhar — 22.45 Orkestralna govorica polpretekle dobe — 23.55 Iz slovenske poezije

S 8. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Nenavadni pogovori — 9.25 Melodije iz filmov — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Jakob Gotovac: dva odlomka iz opere Eto z onega sveta — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi z domačimi vižami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Zamejski zbori pojo — 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Deli Michaela in Josepha Haydna — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Philharmonia — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija —

18.15 Popevke s slovenskih festivalov — 18.30 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Glasbeni intermezzo iz studia — 20.15 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana (stereo) — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Melodije iz musicalov — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.35 Na mednarodnih križpotjih — 17.40 Glasbeni vsakdan — 18.40 Radi ste jih poslušali — 19.00 O avtomobilizmu — 19.10 Mladina sebi in vam

Tretji program

20.05 Slovenske ljudske pesmi — 20.30 Lahka glasba ob kamini — 20.45 Žive misli — 21.05 Koncertanti jazz — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Iz manj znane operne literature — 22.10 Razgledi po sodobni glasbi - Witold Lutoslawski — 23.55 Iz slovenske poezije

Č 9. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — 9.35 Pesmi in plesi Makedonije — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Georges Bizet: odlomek iz 2. dejanja opere Carmen — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo pihalne godbe iz Nemčije in Švice — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Pesem iz mladih grl — 14.30 Z ansambлом Francija Puharja — 14.45 Mehurčki — 15.40 Pianist Aci Bertonec igra Ravela — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Raphaela — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Klavir v ritmu — 18.30 Iz kasne produkcije RTV Ljubljana — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Kampača — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.15 Willem Pijper in Hans Henkemans — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazz — 23.40 Popevke na tekočem traku

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Otroci med seboj in med nami — 14.10 Majhni ansambli - slovenski avtorji — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Kitara v ritmu — 16.40 Sestanek ob juke-boxu — 17.35 Kulturni mozaik — 17.45 Iz naših javnih prireditvev in radijskih oddaj — 18.40 Zvoki iz filmskega platna — 19.00 Filmski vrtljak — 19.05 Melodije po pošti

Tretji program

20.05 Pet minut čez osmo — 20.30 Radijska kinoteka — 20.40 Glasbeni soiree — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Slavko Osterc: Krst pri Savici (1. dejanje) — 22.00 Dubrovniški festival 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P 10. MARCA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Od melodije do melodije — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Skrinjica z godbo — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z domačimi ansambli in godci — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Kaj vam priporoča glasba — 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Zvoki iz musicalov — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Rias Berlin — 17.10 Človek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.15 Signali — 18.50 Ogledalo našega časa — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Valterja Skoka — 20.00 Slovenski zborovski skladatelji z evropskimi sodobniki — 20.30 Top-pops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Operetni napevi — 16.40 Popoldne ob sprejemniku — 17.35 Svet in mi — 17.45 Rad imam glasbo — 18.15 Z majhnimi ansambli — 18.40 Prijubljene popevke — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Paleta zabavnih zvokov

Tretji program

20.05 Radijska igra: Največje upanje — 21.05 Vrtljak lahkinih not — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Z jugoslovanskih koncertnih odrov — 23.00 Fantasia noturna — 23.55 Iz slovenske poezije

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SKB v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-635, 21-860; uprava lista, ma looglasna in naročniška služba 22-152. — Naročni na: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

S 4. MARCA

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb), 16.15 Obzornik, 16.30 Košarka Olimpija : Lokomotiva - prenos (RTV Ljubljana), 18.00 Plus pet - mladinski kviz (RTV Sarajevo), 19.15 Humoristična oddaja (RTV Beograd), 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik 20.25 3-2-1, 20.35 Zabavno glasbena oddaja: Reg Varney kakor ga ne poznamo, 21.20 Filmska burleska, 21.40 Tekmeča - serijski barvni film. 22.30 TV kašipot, 22.50 Poročila (RTV Ljublj.)

N 5. MARCA

8.50 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 9.45 Po domače z ansamblom Vilija Petriča (RTV Ljubljana), 10.12 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb), 10.55 Mozaik, 11.00 Otroška matineja, 11.50 Šola smučanja - 9. oddaja, 11.55 Mestece Peyton - serijski film 12.45 TV kašipot, 13.30 Dediščina Alberta Schweitzerja - barvna reportaža. 14.05 Studio C - zabavno glasbena oddaja, 15.00 Obisk v nedeljo, 15.35 Nekaj veselih domačih - Beneški fantje, 16.05 Za konec tedna, 16.30 Košarka Crvena zvezda : Rabotnički - prenos, 18.00 Šest žena Henrika VIII. - angleški barvni film, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.30 Vaščani Luga - humoristična oddaja (RTV Beograd), 21.15 Din-don - zabavno glasbena oddaja (RTV Zagreb), 21.30 Športni pregled (JRT), 22.00 Poročila, 22.05 Rokometni turnir za pokal Karpatov - srečanje Jugoslavija : NDR - posnetek (RTV Ljubljana)

P 6. MARCA

9.05 Odprta univerza (RTV Beograd), 9.35 TV v šoli, 10.30 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli - ponovitev, 15.40 Angleščina - ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Francoščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 Tigrček Peter - 2. del, 18.05 Risanka, 18.15 Obzornik, 18.30 V avtobusu - serijski barvni film, 18.55 Mozaik (RTV Ljubljana), 19.00 Mladi za mlade (RTV Skopje), 19.45 Kratak film, 19.50 Cikcak,

20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.25 Mrtva ladja - slovenski film, 21.55 Kulturne diagonale, 22.35 Poročila, 22.40 Rokometni turnir za pokal Karpatov - srečanje Romunija : NDR (RTV Ljubljana)

T 7. MARCA

9.35 TV v šoli, 10.40 Ruščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli - ponovitev, 15.40 Ruščina - ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Angleščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.45 M. Sušmel: Spomini na živalski vrst, 18.00 Risanka, 18.15 Obzornik, 18.30 Od zore do mraka, 19.00 Mozaik, 19.05 Delo z računalniki : Sistem razpečave, 19.30 Mikro ekonomika: Način nagrajevanja, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Jutri bo prepozno - italijanski film, 22.10 Simfonični orkester RTV predstavlja - M. Bravničar: pesni kontrasti za orkester, 22.00 Poročila (RTV Ljubljana)

S 8. MARCA

8.20 TV v šoli (RTV Zagreb), 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 Don Kihot - serijski film, 18.15 Obzornik, 18.30 Po domače s slovenskim instrumentalnim kvintetom, 19.00 Mozaik, 19.05 Na sedmi stezi, 19.30 Naš ekran, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Plešem - sem, filmska reportaža, 21.20 Igralci: Stefanija Drolčeva, 22.20 Poročila (RTV Ljubljana)

Č 9. MARCA

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 Francoščina (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli - ponovitev, 15.40 Nemščina - ponovitev, 15.55 Angleščina - ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.10 Obzornik (RTV Ljubljana), 17.25 Budimpešta: Nogomet Ferenczvaros : Železničar - prenos (IV), 19.15 Mozaik, 19.20 Boj za obstanek - film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.30 Četrtekovi razledji, 21.25 G. Bocaccio: O čudodelnem kamnu, 21.55 Poročila, 22.00 Košarka Jugoplastika : Real (Madrid) - posnetek (RTV Ljubljana)

P 10. MARCA

9.30 TV v šoli (RTV Zagreb), 11.00 Angleščina (RTV Beograd), 14.40 TV v šoli - ponovitev (RTV Zagreb), 16.10 Osnove splošne izobrazbe,

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.20 Stanovanje - oddaja iz cikla veliki in majhni, 18.10 Obzornik, 18.20 Slovenska poezija 20. stoletja: Pavel Golia, 18.45 Vzgojni problemi: Psihoterapija - magična beseda, 18.55 Šola smučanja - 10. oddaja, 19.00 Mestece Peyton - serijski film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.30 Kviz 72 - prenos (RTV Zagreb), približno ob 21.40 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju - ja, 23.00 Poročila (RTV Ljubljana) posnetek iz Calgary-ljana)

Ta teden na TV

Nedelja, 5. marca, ob 18. uri:

ŠEST ŽENA HENRIKA VIII. — Jane Seymour

Leta 1535 je Henrik VIII. vladal že 26 let, a še ni imel naslednika. Po usmrtni Ane Boleyn se je oženil z Jane Seymour, boječim in zadržanim dekletom iz nižjega plemstva. Jane pričakuje otroka, toda živi v stalnem strahu; če pričakovano dete ne bo sin, ki si ga Henrik tako zelo želi, ali če se sin rodi mrtev, tudi njo čaka usoda, ki je doletela Ane Boleyn.

Ponedeljek, 6. marca, ob 20.35:

MRTVA LADJA — slovenski film; režija: Rajko Ranfi, v glavni vlogi: Milena Zupančičeva, Radko Polič

Fant in dekle preživljata brezskrbne počitnice na morju. Naenkrat fant zgrabi svoje dekle in z njo zbeži v majhnem čolniku na odprto morje. Po nekaj dnevih sta le še dve izmuznjeni pojavi. Nekega jutra zagledata na obzorju veliko, temno ladjo. Ladja je mrtva. Premaga ju spanec. Ko se zbudita, zagledata pred seboj celo goro jedace. Pregarja ju strah: je morda na ladji še kdo? Ali pa sta morda že znorela?

Torek, 7. marca, ob 20.35:

JUTRI BO PREPOZNO — italijanski film; režija: Leonide Moguy, v glavnih vlogah Anna Maria Pierangeli, Gino Laurini, Carlo Romano, Vittorio de Sica

Film je dosegel izreden uspeh pri publiku, saj je bil prvi, ki je dostojno spregovoril o problemih vzgoje mladine v pubertetni dobi. Gimnazijca sta se ob študentovskih prešernostih nedolžno zaljubila. Starši jima niso povedali, da zorita za spolno življenje, šola jima je samo pretila, naj se varuje ta greha, od vsepovsod pa je butalo vanju resnično in pogosto kaj umazano življenje.

Kranj CENTER

4. marca amer. barv. film SIERA TORIDE ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. barv. filma NEPREMAGLJIVI ob 22. uri

5. marca franc. barv. film PET FANTOV ZA SINGAPUR ob 10. uri, amer. barv. film NEPREMAGLJIVI ob 13. uri, amer. barvni film SIERA TORIDE ob 15. in 17. uri, amer. barv. film SMESNO DEKLE ob 19. uri, premiera ital.-span. barv. CS filma SANDOKANOVI MAŠCEVALCI ob 21.30

6. marca premiera ital. barv. filma ZLOČIN V TENISKEM KLUBU ob 16., 18. in 20. uri

7. marca italij. barv. film ZLOČIN V TENISKEM KLUBU ob 16. in 18. uri

Kranj STORŽIČ

4. marca franc. barv. film MAX IN TATTOVI ob 16. uri, italij. barv. film POZABLJENI REVOLVERAS ob 18. uri, amer. barv. film SMESNO DEKLE ob 20. uri

5. marca italij. barv. CS film POZABLJENI REVOLVERAS ob 14. in 18. uri, franc. barv. film MAX IN TATTOVI ob 16. in 20. uri

6. marca amer. barv. film SIERA TORIDE ob 16. in 20. uri, franc. barv. film MAX IN TATTOVI ob 18. uri

7. marca amer. barv. CS film POČITNICE V KALIFORNIJI ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

4. marca amer. barv. CS film ZGODILO SE JE V AMERIKI ob 16. in 18. uri

5. marca angl. barvni film KAPITAN NEMO IN PODVODNO MESTO ob 15. uri, amer. barv. CS film ZGODILO SE JE V AMERIKI ob 17. in 19. uri

7. marca amer. barv. film PRESNETI DONOVAN ob 20. uri

Kamnik DOM

4. marca premiera angl. barv. CS filma UPORNIKI ob 16., 18. in 20. uri

5. marca angl. barv. CS film UPORNIKI ob 15., 17. in 19. uri

7. marca angl. barvni film KAPITAN NEMO IN PODVODNO MESTO ob 18. in 20. uri

Krvavec

4. marca franc. barv. CS film PET FANTOV ZA SINGAPUR ob 17. in 19. uri

5. marca franc. barv. film NICOLAS PHILIBERT V VOJNI IN LJUBEZNI ob 17. in 19. uri

Radovljica

4. marca franc. barv. film PODLEŽ ob 18. uri, amer. barv. film KRVAVA MATI ob 20. uri

5. marca amer.-italij. barv. film CJAMANGO ob 16. uri, amer. barv. film KRVAVA MATI ob 18. uri, franc. barv. film PODLEŽ ob 20. uri

6. marca franc.-italij. barv. film UBIJ VSE IN SE VRNI SAM ob 20. uri

7. marca italij. barv. film KLOVNI ob 20. uri

Jesenice RADIO

4. marca amer. barv. film LJUBEZENSKA ZGODBA

5. marca amer. barv. film LJUBEZENSKA ZGODBA

6. marca amer. barvni CS film NAJVEČJI ROP STOLETJA

7. marca amer. barv. film VRNITEV SEDEM VELIKIH CASTNIH

Jesenice PLAVZ

4. marca amer. barv. film VRNITEV SEDEM VELIKIH CASTNIH

5. marca amer. barv. film VRNITEV SEDEM VELIKIH CASTNIH

6. marca amer. barv. film LJUBEZENSKA ZGODBA

7. marca amer. barv. film LJUBEZENSKA ZGODBA

Dovje Mojstrana

4. marca franc. barv. film NOC VLOMILCEV

5. marca dan. barvni film DEVICA IN VOJAK

Kranjska gora

4. marca franc. barvni CS film NAPACEN STREL

5. marca italij. barv. film GOTOVO IN VERJETNO

7. marca amer. barvni CS film NAJVEČJI ROP STOLETJA

Javornik

4. marca dan. barv. film DEVICA IN VOJAK

5. marca amer. barvni CS film NAJVEČJI ROP STOLETJA, franc. barv. CS film NAPACEN STREL

Škofja Loka SORA

4. marca amer. barvni film AVTOSTOPARKA ob 18. in 20. uri

5. marca amer. barv. film AVTOSTOPARKA ob 15. uri, amer. barv. film POSTAJA KOMANCEV ob 17. in 20. uri

6. marca amer. barv. film POSTAJA KOMANCEV ob 18. uri

7. marca norv. barv. film IZHOD ob 20. uri

Železniki OBZORJE

4. marca amer. barv. film POSTAJA KOMANCEV ob 20. uri

5. marca nem. barv. film HOTEL Z RDECO LUCJO ob 17. in 20. uri

Bled

4. marca franc. barvni film KDO JE UBIJALEC? ob 17. in 20. uri

5. marca franc. barvni film KDO JE UBIJALEC? ob 15. in 20. uri

6. marca amer. barvni film OROPAJ SVOJEGA BLIZNJEGA ob 17. in 20. uri

7. marca amer. barvni film OROPAJ SVOJEGA BLIZNJEGA ob 17. in 20. uri

RESITEV NAGRADNE KRIZANKA

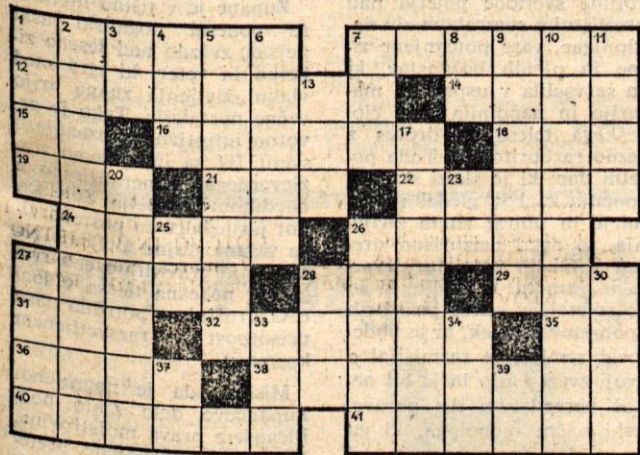
1. SALOMA, 7. KASETA, 13. TRAKAR, 14. ALEMAN, 15. OKOLI, 16. EDINOST, 17. PASI, 18. KLIC, 19. LEE, 20. ČENILEC, 23. VUS, 26. RETA, 27. UPIM, 31. APANAŽA, 33. TNALO, 34. MONETA, 35. MEJNIK, 36. PRITOK, 37. TRAJNA

NAGRADNA
KRIZANKA

IZZREBANI REŠEVALCI

Prejeli smo 126 rešitev. Izzrebani so bili: 1. nagrado (30 din) prejme Tončka Ziherl, Zabnica, Sp. Bitnje 18; 2. nagrado (20 din) Marija Zupan, Kranj, Stošičeva 5; 3. nagrado (10 din) pa Bojana Sušteršič, Kranj, Šorlijeva 31. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

VODORAVNO: 1. opravljanje (česa), poklic, vaja, spretnost, 7. omemba, pripomba, 12. grška gora, Taiget, 14. v angleščini poslovni dogovor, združenje, podobno kartelu, 15. Ivana Kobila, 16. zvarjeno delo, zvar, 18. spodnji del posode, 19. skala, 21. skrajšano moško ime (Srečko), 22. tuje žensko ime (Ekborg), 24. tridelna krona rimskega papeža, 26. simfonično delo Rimskega Korsakova, 27. letopis, kronika, 28. nemška tiskovna agencija (Deutsche Presse-Agentur), 29. prostor v cerkvi za orgle, pevski zbor, 31. odžagan konec debla, 32. norčija, abota, 35. ljudski odbor, 36. latinska beseda za dejanja (ct.), 38. rastoče letovišče v slovenskem Primorju, 40. znamka italijanskih gospodinjstvih aparatov, 41. sovjetska atletinja Press; opevana kraljica Gruzije.

NAVPIČNO: 1. žival, ki leta, 2. puška za rakete, 3. Anton Ingolič, 4. Kmetijsko gozdarska zadruga, 5. ime pesnika in prevajalca Šalija, 6. napad, 7. čebelar podobne žuželke, ki boleče pičijo, 8. Avtonomna pokrajina, 9. nebesni »živalski krog«, 10. revizor, preglednik, 11. sredozemska rastlina, aloja, 13. makedonsko kolo, 17. vrsta igre na karte, remiju podobne, 20. znameniti most v Benetkah, 23. Nikola Tesla, 25. znak za kemično prvino aluminij, 26. prinos imetja v zakon; vloga družabnika, tudi zapoved psu, 27. otok na zahodu Škotske (Arran), 28. koroško pritrjevanje, seveda, zelo, 30. cvetlica, 33. rimska boginja rodovitnosti (...s), 34. skrajšano ameriško moško ime, 37. Alfred Nobel, 39. znak za kemično prvino radij.

- Rešitev pošljite do četrtega, 9. marca na naslov:
- Glas, Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturno-zgodovinska, etnografska in umetnostno-zgodovinska zbirka. V Galeriji v Mestni hiši je odprta razstava pejzažev akad. slikarja Petra Adamiča.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ulici 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji v isti stavbi pa razstava krajin akad. slikarja Franceta Godca.

Galerijske zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure. Muzejske zbirke pa si lahko ogledate vsak dan od 10. do 12. ure, v sobotah in nedeljah pa tudi od 17. do 19. ure.

Iloterija

Srečke s končnicami	so zadele din
20	10
80	10
09440	500
378530	10.000
428260	10.000
775060	10.000
1	6
11821	506
16581	506
65231	1006
68321	1006
2	6
60342	2006
63822	506
67682	2006
695282	10.006
3	6
17753	1006
96293	506
594983	10.006
24	10
55724	1010
64294	500
706264	10.000
55	20
5725	200
44095	500
551075	10.000
26	10
56	30
8866	300
18946	1000
282386	10.000
27	10
5577	200
92047	500
109527	150.010
192717	10.000
288	100
768	50
7408	300
10358	500
361308	20.000
89	20
19029	2000
40509	500
028749	10.000

poročili so se

V SKOFJI LOKI

Horvat Stjepan in Godec Pavla Marija

umrli so

V KRANJU

Kranjc Matija, roj. 1892, Kozjek Franc, roj. 1903, Jošt Jera, roj. 1906, Omers Angela, roj. 1898, Draksler Julka, roj. 1897, Kerstein Katarina, roj. 1891, Lavrenčič Otomar, roj. 1902, Cekuš Marija, roj. 1919, Romić Đorđo, roj. 1932.

V TRZICU

Volaj Milan, roj. 1926 in Hribar Anton, roj. 1904

V SKOFJI LOKI

Berginc Eleonora, roj. 1894

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Solata 8 din, špinača 10 din, korenček 4 din, slive 6 din, jabolka 3 din, pomaranče 7 din, limone 7 din, česen 10 din, čebula 3 din, fižol 8 do 10 din, pesa 4 din, kaša 4 do 5 dinarjev, čebulček 8 do 10 dinarjev, kokoši 30 dinarjev, očiščene 18 din, zganje 16 do 17 din, ajdova moka 6 din, koruzna moka 2 do 3 din, jajčka 0,90 do 1 din, surovo maslo 20 do 22 din, smetana 13 din, orehi, 30 do 32 din, klobase 6 din, skuta 7 din, sladko zelje 2,50 din, kislo zelje 4 din, kislja repa 4 din, cvetača 7 din, krompir 1 din

V TRZICU

Solata 9 din, špinača 13 din, korenček 4 din, slive 6 din, jabolka 5 din, pomaranče 6 din, limone 7 din, česen 8 din, čebula 3 din, fižol 11 din, pesa 3,50 din, kaša 5 din, čebulček 13 din, ajdova moka 4,80 din, jajčka 0,70 din, surovo maslo 20 din, smetana 12 din, orehi 13 din, skuta 7,50 din, sladko zelje 4 din, kislo zelje 4 din, kislja repa 4 din, cvetača 7 din, krompir 1,20 din

NA JESENICAH

Solata 6 din, korenček 3 din, slive 7,50 din, jabolka 2,80 do 5,90 din, pomaranče 6 din, limone 6,60 din, česen 9,50 din, čebula 3 din, pesa 1,70 din, kaša 3,70 din, čebulček 13 do 16,50 din, ajdova moka 6 din, koruzna moka 2,25 din, jajčka 0,65 din, surovo maslo 29 din, smetana 13,80 din, orehi 34 din, klobase 4,50 din, skuta 7,10 din, sladko zelje 3 din, kislo zelje 3,30 din, kislja repa 3 din, cvetača 5,60 din, krompir 1,10 din

SOBOTA, 4. marca, ob 10. uri — Ribičič: MUCOLIN IN VOLK; lutkovna predstava

VSAKA ŽENA BO VESELA DARILA, KI GA BOSTE KUPILI V SPECIALIZIRANIH PRODAJALNAH ELITA KRANJ

Pri Kranjcu

Cankarjeva 7

METRSKO BLAGO

Konfekcija

Titov trg 7

VSA ŽENSKA OBLAČILA

Konfekcija
na klancu

Vodopivčeva 7

ŽENSKA OBLAČILA PO ZNIZANIH CENAH

Drogerija

Titov trg 23

KOZMETIKA
IN ZLATNINA,
DARILNI ZAVITKI

Galanterija

Prešernova 14

ŽENSKÉ TORBICE
DARILNI ZAVITKI

PRI IZBIRI DARILA VAM BODO POMAGALE NAŠE PRODAJALKE. MOŽJE IN FANTJE! VAŠE ŽENE IN DEKLETA BODO ZANESLJIVO ZADOVOLJNE Z DARILI, KI JIH BOSTE KUPILI PRI NAS.

PRIPOROČAMO SE!
ELITA KRANJ

Lojze ZUPANC in njegovo ZLATO POD BLEGOŠEM

Dimenzije ljudskega izročila

ali Reminiscence o vrednosti tega presajenega izročila izpod peresa Lojzeta Zupanca

»Zakaj bi tako hrepeneče iskal pot, če je ne bom pokazal bratom?«

(Goethe)

Pred menoj leži bogastvo Zbirka pripovedk, bajk in legend iz loškega in gorenjskega kota. Zgodbe, ki so jih stoletja pripovedovali ob večerih po kmečkih hišah deda in jih prenašali naprej. Poiskal in zbral jih je pisatelj Lojze Zupan ter jih presadil v umetniški jezik. S tem jim je dal še novo dimenzijo, ki ji pravimo fantazijski in umetniški svet pisatelja. Tako je nastala zbirka ZLATO POD BLEGOŠEM, ki je letos prinesla svojemu duhovnemu očetu pomembno priznanje — Prešernovo nagrado. Zbirko je ilustriral akademski slikar Ive Šubic, ki je za svoje 30-letno umetniško delo prav tako dobil Prešernovo nagrado. Kot da se je zljil s pisateljem, je ustvaril vizualni svet, ki pojasnjuje pisateljev in bralčev doživljaj.

Delo, o katerem bom pisal, je tako zgovorno, da si lahko vsak bralec sam ustvari sodo. Zato ne bom suhoparno razčlenjeval podobe Zupančevega dela. V oceni me zanima nekaj drugega, o čemer ne govorimo in ne pišemo — predvsem, ker se ne poglobimo in ne zavedamo.

Vse, kar išče običajna kritika, zvemo že iz pisateljevega predgovora. Tako zvemo za težko pot zbiranja narodnih zakladov od začetkov v Beli krajini, prek Kočevja in Savinjske doline, do Skofje Loke in Gorenjske.

Tisto, kar nas zanima, je VREDNOST, kot notranji problem Zlata pod Blegošem — tega darila za 1000-letnico Skofji Loki in sploh slovenski mladinski literaturi. O vrednosti dela bom govoril, ki ga ne priznavamo — vendar je moralo miniti skoraj sto let, kar je podobno delo opravil Janez Trdina, da se je opogumil nov pisatelj in iztrgal pozabi davnine bogastvo ljudske modrosti in mu z žlahtno besedo dal umetniško obliko.

V slovenskem kulturnem prostoru je Lojze Zupan prišoten kot ustvarjalno izrazit pisatelj. S svojimi konkretnimi deli v slovenskem pisateljskem svetu pomeni zanimivo in samosvojo pojavnost;

vzklik je iz specifičnih ljudskih predpostavk, v katerih se je z razponom opazovanja in reagiranja opredelil.

Naš svet — v njem so porušene vrednosti in merila — neustavljivo prerašča v tehnokratsko civilizacijo problematičnega napredka, ki vse bolj poskuša paralizirati človekov duh in kjer ima duhovno (kar pomeni kulturno in ljudsko) vse manjši ugled in dostojanstvo. Stvari nas obkrožajo, zatrpavajo, dušijo, mi pa jim služimo — ker so, kot kaže, postale merilo — in se jim približujemo.

V tem svetu se je pisatelj Zupan, zaskrbljen in vznemirjen, odločil za svojevrstno provokacijo. Provokacija kot možnost upora. Provokirati (kakor sledi iz Zupančevega opusa) je treba z žlahtno besedo iz naše preteklosti, iz ljudstva; in s tistim prvobitnim poskušati — če nič drugega — posumiti v obstoječe in na svoj način (Zupanec ga je našel) najti pot v novo, duhovno, vrniti se v ljudstvo.

Zlato pod Blegošem je brez brez dvoma z jezikom, v katerem govori, pesniško delo. Koliko vrtoglavih prepadov in globlin je za enostavnimi besedami; koliko tradicionalnih in novih poti in horizontov pred menoj, ko je treba pisati o nagrajenem delu! Kako se racionalno lotiti te zbirke, ki je harmonija ljudskega duha in pisateljeve literarne kultiviranosti? Kako se lotiti te tako enostavne in in hkrati tako zapeljive »lepote«, odkrivanja in dojemanja njenega bistva?

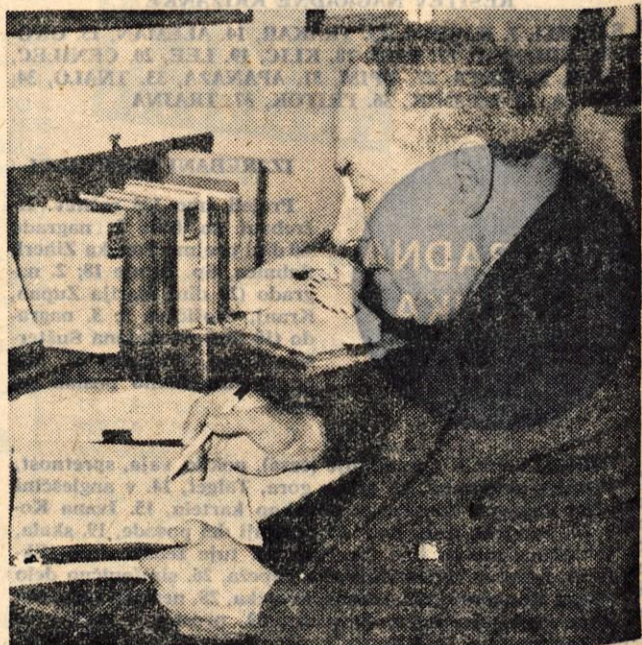
SMISLA lepote v grozi vse-mirskega dogajanja se je Zupanec zavedel tisti hip, ko je postal pisatelj — z dušo in telesom potopljen v narodove zaklade, skrite po poslikanih kmečkih skrinjah in pajčevinastih kmečkih podstrešjih. Smisel zapisom in umetniški obdelavi ljudskega je dal Zupanec s tem, ko se je pojavil »kot Orfej med zvermi pozabe« in prenehal biti eden v množici. Zupančev delo v Zakladu pod Blegošem ni samo vprašanje rit-

mičnega zaporedja pripovedovanja očancev — po zakonu slepe ohromelosti materije spomina. Skrivnost je v tem, da se pod kopreno ljudskega izročila skriva Zupančeva osebna moralno-intelektualna in literarno-ustvarjalna inspiracija za vsa tista prizadevanja, ki so iz pogubne vražjevnosti ustvarila človeka.

Zakaj je uspelo pisatelju Zupanecu v taki meri osmisлити narodovo bogastvo? Vsekakor je bil pri tem težavem zbirateljsko-ustvarjalnem delu celovit človek; intenzivno je preživljal dramo svoje sredine, probleme vsebine in — na prvi pogled — nepomembne »drobnosti« vsakodnevnega življenja. Le s tem svojim doživetjem je lahko ustvaril človeško in ljudsko sled — lastno umetniško delo. Samo, ker je bil potopljen v ustvarjalni občutek, je postal GLAS, ki bo govoril in govoril iz davnine za zmerom. Vsa skrivnost Zupančeve »ljudske umetnosti« je — mislim — v tem, da ima pisatelj svojo posebno VIZIJO in transformacijo sveta. Magični, enostavni in harmonični krog: doživljaj pisatelja, z doživljanjem bralca (ta aktivna tehnika iluzije, ki se je razrasla, da reši svet ničnosti s tem, da je obrnila sebi v prid čudežno moč irealnega) je neprekinjen in vsaka iskrica, ki se vžge, ustvarja nova estetska in življenjska individualna spoznanja in doživljanja.

In še nekaj povečuje vrednost — ne samo nagrajenega ampak vsega — Zupančevega dela. Ustvarjal je iz preproste človeka; zato se je obrnil vanj in nas nanj opozoril — na pozabljenega, našega kmečkega človeka, ki med vsemi temi fantazmagoričnimi točkami resničnosti stoji na križiščih zgodovine. ON, ki je gospodar samo svojega telesa, lastnik mršave krave.

Ta včasih jasnovidni in rušični, z zemljo nadčutno spojeni mag; duh prirode se mu je pojavljal v vsakem trenutku njegove biološke združenosti z zemljo, ki mu je bila ljubica in hraniteljica,

učiteljica in vladarica. Vsa njegova spoznanja so izvirala iz elementarne zmage klorofilne svetlobe poletja nad brezlistnim somrakom zlu naklonjene, vase potegnjene zime in njenih božanstev, ki so se vselila v uspavano materijo in napolnila pore človeškega telesa in drevca z jezo razboritostjo. Toda poletni dan, ki je skozi slapove sončnih žarkov gledal v vse-mirje in ubiral ritem življenja, je ostal neizbrisno urezan v mislih pastirja, drvarja in kmeta. V mislih, ki so se spletale v senco prastarih spominov. Človek, ki je obdeloval zemljo, je razmišljal o svoji zvezi z njo in je bil nekoč nerazdružni del narave, neki način monologa, ki ga je zemlja imela sama s seboj. Ker je po nujnih zakonih sodeloval v pogumu obstoja, je osvobodil svoj JAZ tega kmečkega dionizijskega sna. V njem je odmevala enkratna poezija sveta; zahvaljujoč klitju zrna v globini zemlje, ki bo ob dotiku s soncem postalo žitni klas. Sedaj nam skozi Zupančev delo poje grenko žalostinko za zapuščenimi brazdami in tihim dedovim ognjiščem, ob

katerem je bilo tako lepo in toplo v nekem otroštvu v jutru življenja.

Zupanec je v tišino literature ponesel poganski vaški pejzaž, zvezdo nad leseno zibelko in veter, ki igra med vlakni življenja znano arijo večne nostalgije. Tako je prvotno intuitivno spoznanje o svetu, (ki ga imenujemo vražjevnega) mineralizirano z navdihom pisatelja Zupanca kot poslušalca in posredovalca v samostojno življenje besed — ki gravitirajo ena drugo kot nebesna telesa v sončevi družini — potrdilo našo prisotnost v razsvetljenem kozmosu.

Mislim, da je nagrajeno Zupančev delo Zlato pod Blegošem prava mojstrovina. Mojstrovina oživljene preteklosti in prečudovitega jezika. Iz knjige začutiš vonj po poganstvu, vonj gorenjske pokrajine. Začutiš moč, ki je v narodu. Zato — hvala vam, MOJSTER, ker ste segli s svojim srcem v dušo naše slovenske davnine in z ustvarjalno roko ponežili v sedanjost to božansko delo naše ljudske modrosti in žlahtnosti besed.

Jože Logar

Ustanovitev KUD na Brezjah pri Trziču

Na Brezjah pri Trziču je že vsa povojna leta dobro razgibano delo družbenopolitičnih organizacij. Občutno pa se je delo še bolj popestrilo ob izgradnji gasilskega doma v preteklem letu, v katerem imajo krajevne organizacije svoje prostore. Na pobudo organizacij so imeli minulo nedeljo ustanovni občni zbor KUD, na katerem so izvolili upravni in nadzorni odbor. Sprejeli so tudi

delovni program, v katerem so zajete predvsem akademije ob raznih praznikih in gostovanja sosednjih kulturno umetniških društev. Svoj program bodo še razširili, ko bodo dobili za to potrebna sredstva. V sprejetem programu imajo tudi uprizaritev trdejanke »Poročil se bom s svojo ženo«, katero bi zaigrali v mesecu aprilu.

— jp

STARI VRH JE NJEGOVA LJUBEZEN

Pomenek s škofjeloškim smučarskim delavcem Gašperjem Zakotnikom

Črnolas je in porjavel kot kakšen nepalski šerpa. 38 let nosi na plečih, kaže jih pa deset manj. Rad se smeje in le kadar z njegovimi žičnicami ni kaj v redu, postane mrk, zaskrbljen.

Takšen bi bil površen, zunanji portret Gašperja Zakotnika, obratovodje naprav in terenov novega, zmeraj bolj popularnega zimskoturističnega središča Stari vrh. Kdo ve, zakaj sem ga med najinim pomenkom jel primerjati s planiškim starostjo Janezom Kerštajnom. Najbrž zato, ker imata — če odštejemo razliko v starosti — veliko skupnega. Oba izgorevata za bele strmine, oba sta zanesenjaka, vedno pripravljena pograbititi lopato in planiti v breg, ki so mu odjuga ali zameti storili silo. Janezova ljubezen je Planica, Gašperjeva ljubezen je Stari vrh.

»Si kdaj skušal izračunati, koliko tvojega truda in znoja tiči v zasneženih starovrških pobočjih?« sem zavrtil vanj.

»Ne mojega, temveč našega truda,« me je popravil. »Smučarji, člani kluba, smo

namreč začeli sistematično urejati in čistiti proge že pred dobrim desetletjem. Končne odločitve o postavitvi sistema sedežnic in vlečnic so sicer padle šele leta 1968, a zamisel je mnogo starejša. Verjeli smo, da jo bodo nekoč uresničili in ni nam bilo žal nedelj, preživetih sredi valovitih planjav nad Lušo. Vsa najtežja zemeljska dela smo opravili sami, brezplačno, udarniško.«

Zimskemu športu je Zakotnik vdan nič več in nič manj kot 22 let. V vitrinah društva so spravljene zaprašeni posnetki iz povojnih let, iz pionirskih časov loške smučarije, ko je Stari vrh dobil kočo. V skupini graditeljev-prostovoljcev stoji tudi kratkohlaničnik nasmejanega obraza. Da, uganili ste: to je mladi Gašper.

»Konec petdesetih let sem prenehal tekmovali in postal trener ter hkrati predsednik

smučarske sekcije pri TVD Partizan Škofja Loka. Kasneje, ko smo se odcepili in ustanovili SK Transturist, so mi zaupali mesto tehničnega vodje. Kaže, da bom na tem položaju ostal do sodnega dne,« je pristavil v šali.

»In zdaj poklicno skrbiš za žičnice in smučišča, kajne? Lani, kakor so mi povedali, si tik pred uradno otvoritvijo zlomil nogo. Celo sezono te potem ni bilo blizu in pravijo, da stvar ni tekla najbolje, da je navzlic »ratracu« sneg ostajal mehak, nevaren...«

»Drži! Ampak pripomnim naj, da bi jaz ne mogel dosti spremeniti. Prav vsem, tudi meni, je manjkalo izkušenj. Nihče ni znal presoditi, kdaj in kako teptati, kje so kritična območja itd. Letos je precej bolje, dasi nam vreme hudo nagaša.«

Potlej sva se zapletla v statistiko. Zakotnik je kot iz rokava stresal podatke o obiskovalcih. Decembra, sem si zapisal, so sedežnice prepejale okrog 28 tisoč ljudi,

doben gostinski objekt. Zgolj naravne prednosti (lahek dostop, bližina Ljubljane in Kranja, obilica snega ipd.) danes pač niso dovolj.«

Končala sva. Gašper je pogledal na uro, se dvignil in zamrmral, da bo moral zelo pohiteti; čakal ga je sestanek upravnega odbora kluba, ki kajpak ne sme miniti brez njega.

I. Guzelj

Koča na Lubniku odprta

Od srede, 1. marca dalje, je koča na Lubniku, priljubljen planinskem vrhu nad Škofjo Loko, spet odprta za obiskovalce. Vsa leta po vojni dobro obiskan planinskoturistični objekt so zaprli lani jeseni, ko je odšla dotedanja oskrbnica. V škofjeloškem planinskem društvu pravijo, da bo dom odslej obratoval nepretrgano, tudi pozimi, in da bo vselej dobro založen. Izletnikom, ki bi hoteli v njem prenočiti, je na voljo več postelj. Kljub snegu so poti zlahka prehodne. Kakor smo zvedeli, je Lubnik že prvi dan gostil nekaj deset planincev.

Jlg

Rudi Finžgar (1)

Šola za življenje. — »Ko sem bil star 5 let, sem si odrezal prve deske, s katerimi smo se otroci spuščali po klančih okoli Kroke.« — Sanke so imeli le gosposki ljudje. — Obiski Draga Ulage

O Rudiju Finžgarju ne moremo govoriti kot o »nekdanjem planiškem junaku«. Bil je prvi Jugoslovčan, ki je na smučeh preskočil 100-metrsko znamko in je zato ostal planiški junak tudi danes, ko pričakujemo prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih v Planici ter bo to vedno tudi ostal.

Rudi se je rodil leta 1920 kot drugi sin mizarškemu mojstru Rudolfu Finžgarju. Z bratom Ivanom in sestro Ano je preživel svoje otroštvo v željarski Kropi. Srečal se je s trdim življenjem, ki je bilo izpolnjeno z delom. Je prav to življenje dalo osnove njegovi osebnosti? So mu ta drobna vsakodnevna doživetja krepila telo in značaj? Nedvomno.

»Ko sem bil star 5 let, sem si odrezal prve drsne plohe, s kakršnimi smo se otroci spuščali po klančih v okolici Kroke. Na te deščice smo pri-

bili jermen, tako da so bile podobne coklam. Seveda se nam še sanjalo ni, da morajo biti smučki ukrivljene...«

Otroci so si pomagali na najrazličnejše načine. Drsenje po snegu je bilo v Kropi prava tradicija. Otroci so občudovali drsenje hlovov, ki so jih spuščali z Jamnika na žago v Kropo. Ob tem so si izmišljali nove in nove načine za svoje »smučanje«.

»Sanke so imeli le gosposki ljudje. Na cokle, ki smo jih imeli tudi pozimi za v

šolo, smo pribili po dve železni paličici — »šinci«. Slo je kot »tajfel«, ko smo se peljali v šolo! To je bila naša prva šola drsanja.«

Otroci v Kropi so se delili na različne skupine. Vsaka je imela svojega »kolovodjo«. V teh skupinah so doraščali Blaž Ažman, Filip Kavčič, Janez Zupan, inž. Janez Smitek, Tone Smitek, Ivan Kordež in drugi.

»Spominjam se, da je bil kolovodja moje skupine Tone Ažman. Naloga kolovodij je bila, da so si izmišljali nove in nove igre. Nekoč je bilo moderno, da smo hodili s hoduljami, drugič, da smo tekmovali, kdo bo prej prignal s palico kolo okoli Kroke, včasih smo spuščali papirnate aviončke...«

Poletje so preživljali otrci ob tolmunu v Lipnici, kjer se stekata Kroparščica in Kamnišica. V njem so stale tri skale, kamor so se razvrščali otroci po svojem znanju plavanja.

»Pri prvi skali so bili plavalci, pri drugi takšni, ki so znali narediti dva zamaha na vodi, pri tretji pa smo bili navadni cukci. Kopanje, pečenje krompirja in lovljenje rib nas je zaposlovalo skozi poletje. Spominjam se, kako sem potegnil izpod skale goža, ki je držal v gobcu ribo. Ribo sem potegnil gožo iz gobca, potem pa smo jo speklili in pojedli.«

Otroci so si Kropo razdelili. Delili so jo na zgornjo,

srednjo in spodnjo, tako kot so jo ločili mostovi. Razen tega so jo razdelili še na dva dela, kot jo je ločil potoček.

»Med seboj smo bili sicer prijatelji, vendar so bili med otroci na dan Janeza Nepomuka že kar sovražni tabori. Imeli smo vsak svoj spomenik, ki smo ga čuvali, da ga ne bodo sosedje podrli. Naša hiša je bila na meji med spodnjim in srednjim delom Kroke. Imeli smo stalno stražo, ki je pazila na nasprotnike. Če so se približali, se je vnela prava vojna s šopi zvezanih šib...«

Voda je delila kroparske otroke na leve in desne. Tako deljeni so hodili nabirat gobe, bili so skupaj pri smučanju in imeli vsak svojo drčo. Če se je približal sosed, so mu takoj svetovali: »Pojdi na svoj konec...« To otroško rivalstvo se je zadržalo nekako do 14. leta starosti. Kasneje so se fantje pomešali in enotno nastopali v novih podvigih.

»S petnajstimi leti sem postal tajnik in kasneje načelnik fantovskega oddelka pri takratnem Orlu. Vse do vojne se mi še sanjalo ni, zakaj se delijo na Orle in Sokole. Za nas je bil to šport in temu smo se že od mladih nog predajali z vsem srcem. Pozimi smo se smučali, poleti igrali odbojko, telovadili ali gojili lahko atletiko...«

Znana je bila kroparska vrsta dvanajstih fantov, ki je nastopala na proslavah v naj-

različnejših krajih. Redno so vadili, imeli pa so tudi predavanja, kjer so jim voditelji društva razlagali o obnašanju, o odnosih do deklet in podobnem. Razen tistega o dekletih, jim takrat ni dosti ostalo v ušesih.

»Obiskoval nas je Drago Ulaga in nas učil prvih zamahov kravla. Še sedaj se spominjam, kako nam je dopovedoval, kako pomembno je gledati pod vodo. Potem nas je peljal v večjo sobo, ki smo ji rekli telovadnica, in nam kazal najrazličnejše lahkoatletске elemente...«

Priljubljena točka kroparskih fantov na nastopih je bil »levji skok«. Prvi je pokleknil na vse štiri, drugi je skočil čezenj in se postavil ob prvega. Tako so nadaljevali vse do dvanajstega. Zadnji je ponavadi skakal Rudi. Ker je imel že takrat dober odziv, je v splošno zadovoljstvo lepo zaplaval čez vsel enajst teles svojih kolegov.

Tako so potekala mlada leta poznejšega planiškega junaka. Igrice v najmlajših letih in resnejše športno udejstvovanje kasneje. V Kropi ni bilo toliko ravnine, da bi lahko igrali nogomet, zato so fantje odvozili zemljo, da so si postavili igrišče za odbojko in telovadišče. Prav tako so več let gradili telovadnico. Finžgar se je srečal s športom že v rani mladosti in mu je kasneje posvetil velik del svojega časa.

Ž. Colner

Pomenki o Mengšu in njegovih ljudeh

Glasbenik, skladatelj, dirigent in pedagog

Ali je mogoče, da gredo vsi ti nazivi enemu samemu človeku? Pa je vendarle res: to je menški rojak profesor Peter Lipar, pedagoški svetnik in ravnatelj Glasbene šole v Kranju. Zraven pa še po vsej domovini in tudi v slovenskem zamejstvu znan komponist zborovskih pesmi in instrumentalnih skladb. In še dirigent pevskega zbora in godalnih orkestror! Seveda bi se dalo še kako delo prišteti, npr. ljudsko-prisetno organizatorstvo pa desetine funkcij v strokovnih in družbeno-političnih organizacijah. In končno tudi odborništvo v lovski družini... Kaj vse lahko nosijo pleča enega samega delavoljnega človeka!

IZ RODA V ROD

Če pri kom, tedaj lahko pri Liparjevem imenu rečemo, da je šel glasbeni dar iz roda v rod. A ne samo ljubiteljstvo, muziciranje v lastno ugodje! Pač pa aktivno delo na glasbenem področju: že profesorjev ded je bil nadarjen organist in godbenik, oče Petrov je bil dolgoletni kapelnik menške godbe — kar samo po sebi umevno je bilo, da je mladenič sledil dedovemu in očetovemu veselju do muzike in tudi do aktivnega dela na področju glasbe. Že enajstletnik je Peter korakal s svojim glasbilo med godbeniki na pihala... Še rosn mladi je večkrat nadomestil očeta pri vadbi zbora in orkestra.

Zato je bilo naravno, da je oče nadarjenega fanta poslal v ljubljanske glasbene šole, na konzervatorij. Leta 1937 je Peter Lipar diplomiral na oddelku za kompozicijo pri profesorju Slavku Ostercu. In potem je mladi glasbenik nastopil, sicer blaglasno, a vendar trnovo pot slovenskega ustvarjajočega umetnika...

GNEZDO V KRANJU

Bilo je nekaj let pred drugo svetovno vojno, ko se je naš menški rojak naselil v Kranju. Tu si je spletel družinsko gnezdo, tu si je našel vsakdanji kruh. Sprva kot pedagog, kmalu za tem kot ravnatelj Glasbene šole v Kranju. Že vsa leta po osvoboditvi pri

je Peter Lipar tudi dirigent pevskega zbora France Prešeren. Z njim je ponesel slovenske pesmi po vsej Evropi (Anglija, Francija, Nizozemska, Češkoslovaška, Italija, Avstrija, Nemčija idr.) in seveda tudi po širni Jugoslaviji in ožji slovenski domovini.

In ni si mogoče zamisliti neke kulturne slovesnosti v Kranju brez Liparjevega zbora.

Hkrati pa prof. Lipar vodi tudi mladinski godalni orkester, učiteljski pevski zbor Stane Žagar in dirigira množičnim koncertom, kadar nastopajo združeni gorenjski pevski zbori.

Naj bo ljubosumnim tekmečem po volji ali ne, trdno drži dejstvo: pevski zbor France Prešeren, ki ga že toliko let — že četrto stoletje! — vodi dirigent Peter Lipar, prav gotovo sodi v sam vrh slovenske pa tudi jugoslovanske zborovske poudarjalnosti.

SKLADATELJ PETER LIPAR

Kot nalašč se mi v okviru teh zapisov ponuja priložnost, da povem še trpko besedo.

Skoro nadčloveško marljivo glasbenik je letos, v sklopu Prešerenovih slovesnosti v začetku februarja, pripravil koncert svojih instrumentalnih kompozicij in samospelov. Program so izvajali slovenski vrhunski glasbeniki — saj je bil koncert posvečen zares častitljivemu jubileju: štiridesetletnici Liparjevega umetniškega ustvarjanja!

A, glej! Nobenega analitičnega poročila, ki bi ga napisalo strokovno pero o tem koncertu nisem zasledil v časopisu. Mar je tu botrovala brezbriznost ali se vsilila blesta zavist? Tako radi se razpišemo, če kdo sreča Abrahama — toda le kakšna zasluga je to, da človek doživi toliko in toliko let? Tu di v nekrologih smo radodarni z besedami in hvalami; torej moraš umreti, da se ti kaj prizna... Toda tu je delovni jubilej! Le tak jubilej nekaj velja! Obletnica poštenega, marljivega, požrtvovalnega in uspešnega dela! Karšne je Liparjevo!

BOGATA ZETEV

Rojen je bil naš glasbenik Peter Lipar leta 1912 — prvo kompozicijo za mešani pevski zbor pa je napisal že leta 1932, torej kot naidebni dvajsetletnik! Čez štiri leta, 1936, je v izdaji SIMC (mednarodna družba za sodobno glasbo) izšlo kar troje štiriglasnih mladinskih zborovskih skladb, ob koncu leta 1939 pa še Bagatele, ki so obsegale dvanajst klavirskih skladb. Istega leta je izdal v samozaložbi še šest zborovskih kompozicij.

V povojnem času je Lipar napisal celo vrsto skladb, ki so bile objavljene v revijah (Obzornik, Grica, Naši zbori idr.) in seveda tudi izvajane na mnogih koncertih.

Zelo znana Liparjeva kompozicija za mešani zbor je pesem Pevcu na besedilo pretresljive Prešernove umetnine.

Leta 1965 so izšli v založbi Društva slovenskih skladateljev trije zvezki Liparjevih mešanih pevskega zbora, leta 1969 v isti založbi Suita za godalni orkester in leta 1970 šest skladb za violončelo in klavir.

Poleg izvirnih skladb pa obsega Liparjev opus še celo vrsto priredb narodnih ljudskih pesmi.

Še besedo o instrumentalni glasbi, ki se ji Lipar posveča, žal le mimogrede — časa ni, spriči šolskih in dirigentskih obveznosti — omenim naj le Bagatele in tokate za klavir, Atematikon in Fantazije za klavir in klarinet, Tri pleske za violino in klavir, Pet skladb za čelo in klavir ter Suito za orkester.

Ker v glasbi nisem doma, četudi delo na tem področju prav zato tem bolj cenim, seveda ne morem pisati o zanimivem prehodu Liparjevega glasbenika iz prvih modernih atonalnih skladb (vpliv profesorja Osterca) v svet prijetne in razumljive melodike. Pri drugih skladateljih je proces prav obraten. In tudi pri nekaterih umetnikih, npr. Picaso je bil najprej realist in šele na starost modernist.

CLOVEK IN LOVEC

Za marsikoga, ki ve, kako nedostopni so nekateri umetniki, četudi so le malo zaposleni, je srečanje z družabnim in šarmantnim profesorjem Liparjem prava osvežitev. Družinski oče, zvest prijatelj, človek, ki je vedno pripravljen ustreči — to je glasbenikovo drugo lice. In če še povem, da je Peter Lipar priljubljen tovariš med menškimi lovci ter požrtvovalen član in odbornik lovske družine Jošt v Kranju, potem lahko k temu zapisu napišem piko.

Še ne! Povedati velja, da se je med Mengšani edincle Peter Lipar uveljavil v glasbeni umetniški ustvarjalnosti. Če ne štejemo pokojnega komponista Marija Kogojca, ki mu je, že močno bolnemu, Mengeš nekaj časa nudil gostoljubje. Črtomir Zorec

Delavske univerze na Gorenjskem

Ne samo za delavske univerze na Gorenjskem, tudi za vse druge slovenske delavske univerze je značilno, da so v dvanajstih letih svojega dela opravičile svoj obstoj, saj so opravile nešteto nalog svojega obširnega vzgojno-izobraževalnega programa.

Vendar pa še vedno velja, da dejavnost delavskih univerz na Gorenjskem utesnjujejo stari prostori, tesne učilnice, neogrevane predavalnice, pomanjkanje ustreznih učil in pripomočkov. Še vedno gostujejo po osnovnih in drugih šolah, kino dvoranah, kar jih še dodatno finančno obremenjuje. V vrsti problemov, ki še vedno ponekod hromijo dejavnost, je nereseno kadrovsko vprašanje, ponekod pereče finančno vprašanje itd.

Za delavske univerze na Gorenjskem bi lahko upravičeno trdili, da so kvalitetno izboljšale svoje programe, da so se znale hitro in učinkovito prilagajati potrebam in zahtevam časa, razmeram in ne nazadnje tudi željam občanov. Poudarjale in izpopolnjevale so predvsem tiste oblike izobraževanja, za katere je bilo največ zanimanja, obenem pa niso zanemarjale tudi tistih oblik izobraževanja, za katere je bil med občani manjši odziv.

Osnovne šole za odrasle so temelj izobraževanja, a je vendarle očitno, da na nobeni gorenjski delavski univerzi ni vpisanih v osnovne šole za odrasle toliko slušateljev, kolikor bi vsaj nekoliko ustrezalo številu ljudi z nedokončano osnovno šolo, ki so zaposleni po posameznih delovnih kolektivih. Delovne organizacije in kolektivi kot da so se povsem sprijaznili z nestrokovnim kadrom, sami delavci kot da so pozabili na možnost dodatnega izobraževanja in s tem na pridobitev kvalifikacije in strokovnosti. Ob tem pa je seveda treba tudi povedati, da so skoraj po vseh večjih tovarnah in drugih delovnih organizacijah sami ustanovili svoje izobraževalne centre in je zato manjši odziv za strokovno izobraževanje na posameznih delavskih univerzah povsem razumljiv.

Na vseh delavskih univerzah na Gorenjskem pa se dobro zavedajo, da se bodo morali v prihodnje še naprej prilagajati potrebam in željam, sestavljati ustrezne programe izobraževanja in svoje delo primerno organizirati. Ponekod pa izredno očitni problemi in težave zahtevajo te večje povezave med delavskimi univerzami in delitev dela med njimi. Delavske univerze v večjih središčih bodo morale biti v prihodnje visoko usposobljena središča za zahtevne oblike izobraževanja in za preskusno uvajanje novih oblik in metod dela. Ob krepljivi sodelovanju med delavskimi univerzami bo najbrž v nekaterih primerih treba pomisliti tudi na združitev tistih, ki nimajo primernih možnosti za samostojno delo in razvoj.

D. Sedej

Cerkvica sv. Marka v Vrbi

Obiskovalci Vrbe na Gorenjskem, še posebno pa ljubitelji Prešerna, so ob obisku njegovega rojstnega kraja lahko upravičeno nezadovoljni, saj zunanost cerkvice vzbuja dokaj žalosten videz. V Prešerenovih pesmih tako zelo lepo opevana cerkvica, postavljena na grič ob vasi, zaradi svoje lepe lege in privlačnosti privablja številne radovedne poglede.

Cerkve sv. Marka kaže sledove romanske arhitekture, na zunanji strani so stare freske iz 15. stoletja (sv. Krištof, Križanja). V notranjosti so po stenah ostanki fresk iz poznega 15. stoletja. Freske so odkrili leta 1956. leta, na eni teh fresk pa so odkrili pisano letnico 1568. V ladji so našli freske Jerneja iz Loke.

Zal pa je že nekaj časa njena zunanost tako zelo zanemarjena, da nujno terja popravilo in obnovo. Na Zavodu za spomeniško varstvo v Kranju pravijo: »Z obnovo cerkvice sv. Marka v Vrbi bomo začeli v teh dneh. Cerkev smo nameravali obnoviti že lansko jesen, a nas je prehitela zgodnja zima in tako smo preureditev in obnovo preložili na letošnje pomlad. Denar za obnovo je deloma prispevala jeseniška kulturna skupnost, deloma pa republiška kulturna skupnost.

Notranjost cerkvice smo že večkrat obnavljali. V njej so bogate in dragocene srednjeveške freske, ki dajejo cerkvi še posebno vrednost in kulturno ter zgodovinsko pomembnost.

Domačini sami ne pomnijo, da bi zunanost cerkvice sploh kdaj obnavljali in tako menda ni bila obnovljena že več desetletij. Zdaj bomo popravili vso zunanost, še posebno pa streho, ki je zares v zelo slabem stanju. D. Sedej

Življenjepis moje mamice

V lepi kmečki hiši v vasi Krnice na Gorenjskem se je Francetu in Franci Demšar leta 1939 rodila hčerka Stanislava. Dve leti po njenem rojstvu je v Jugoslavijo vdrl okupator. Oče Franc je odšel v gozdove že leta 1941, mati Francka pa je varovala pet nagajivih otročičkov. Vojska je minila, oče se je zdrav vrnil domov, napočil pa je tudi prvi šolski dan male Stanislave. V šolo je hodila v Leskovicu. Učenje ji ni delalo preglavic. Bila je odlična učenka, zato bi se rada šolala.

Toda njeni starši tega niso zmogli. Zato je morala ostati doma. Pridno je pomagala očetu na polju in materi v kuhinji. Z devetnajstimi leti je odšla od doma. Zaposlila se je kot delavka v Jelovici. Sedaj dela v LTH. Meni je skrbna mati, očetu dobra žena in odlična gospodinja. Imam jo zelo rada in želim, da bi živela še mnogo let.

Jožica Erbida, 4. b r.
osn. šole Cvetka Golarja,
Skofja Loka

Tekla sem

V sredo mi je tovariš za telovadbo povedal, da bo v soboto na kranjskem stadionu atletske tekmovalce. Novice sem se zelo razveselila. V soboto zjutraj sem se odpeljala v Kranj. Šla sem na stadion, kjer je bilo zbranih že veliko tekmovalcev, med njimi tudi moje sošolke. Počakale smo tovariša.

Ko je prišel, nam je povedal, v kateri panogi bomo tekmovali. Meni je rekel, da bom tekla na 300 metrov.

Imela sem še nekaj časa. Ogledala sem si tek na 60 metrov in skoje v daljino. Ob enajstih sta prišla na vrsto tek na 300 metrov za deklice in 400 metrov za dečke.

Imela sem številko 73, zato sem tekla v prvi skupini. Ko je starter ustrelil, sem planila. Kakih 200 metrov sem bila prva. Potem pa so me mekatere druge tekmovalke prehiteli. Na cilj sem prispehla peta. Bila sem zelo utrujena, zato sem takoj odšla v garderobo. Po tem teku me je še dolgo bolela glava.

Nazadnje so podelili diplome. Iz naše šole jo je dobil Andrej Frantar, za 2. mesto v teku na 60 metrov. V štafeti 4 x 60 metrov pa so si pritekle 3. mesto štiri naša dekleta: Ajdovec, Sekne, Konc in Cotman.

Po zaključni slovesnosti sem odšla domov. Bilo je zelo lepo in tega tekmovalstva ne bom kar tako hitro pozabila.

Hermina Krt, 8. b r. osn.
šole Stanka Mlakarja,
Senčur

SIMONA
OVSENEK 2. a r.
šola Stane
Zagar - Kranj.

VSEM MAMICAM ZA 8. MAREC.

Bila sem krivična

Bilo je nekako pred štiri leti. Zima se je nagibala na pomlad, dnevi so bili sončni in bolj topli. Sneg se je že skoraj stopil, drevje je dobivalo prve brstiče. Prihajala je nova pomlad, novo življenje.

Mamica pa je bila žalostna. Bila je blede, njene oči so bile motne, solzne. Njen obraz je izražal skrb, bolečino. Vedela sem samo, da je stara mama hudo bolna. Smilila se mi je, ker je trpela. Tudi to sem vedela, da je mamici hudo, da trpi z mano. Nisem pa znala občutiti tiste težke bolečine, tiste žalosti, ki pušča za seboj neprespane noči in solze. Nisem znala biti dobra.

Hotela sem poslušati glasbo; samo, da je bil gumb na radiu čisto odvit. Glasba je napolnjevala prostore, jaz pa sem bila zadovoljna; nisem

še vedela, da je to narobe. Prišla je mamica, mi razložila, da v takih trenutkih, kot so zdaj zanjo, človek ne more poslušati glasbe, ne prenese vedrih zvokov in petja. Zaprla je radio. Jaz pa: »Kaj pa pomaga stari mami, če pri nas igra radio ali ne?« Mamica je brez besed odšla. Moja roka pa je zopet zavrtela gumb. Mamica mi je pojasnjevala, jaz pa sem se ji še odgovarjala.

Zdaj razumem, zdaj vem, kako grda, neusmiljena in trda sem bila do nje. Vem, da sem ji delala krivico, ker nisem znala ali pa nisem hotela razumeti njeno skrb in bolečino ob boleznih in smrti njene drage mame.

Bila sem trmast otrok, ki dela krivico prav tistemu, ki ga ima zelo rad.

Brigita Pernuš, 7. a r.
osn. šole Matije Valjavca
Preddvor

Odkritje

Kot drobni kristalčki padajo snežinke na zemljo. Igrajo se in plešejo svoje zimsko kolo. Striček veter pa jih moti in jim nagaja.

Jaz pa ne vidim ničesar. Pogled mi zastirajo vroče solze, ki mi polzijo po licih in padajo v mrzli sneg. Dero kot hudourniki, kot da bi hoteli zbrisati težko bol iz srca, ki me teži in vleče k tlom. Mislim na mamino obljubo, mamin dar, ki mi ga je obljubila. Na smuči, lepe nove smuči, ki naj bi jih dobila za spričevalo.

»Da, in spričevalo je bilo takšno, kot sem pričakovala. A mati in njena obljuba? Nič! Le preprost izgovor — ni denarja,« sem se hudovala.

Nenadoma pa se ozrem v strahu, da je kdo slišal moje misli. Zagledala sem le snežaka, ki mi je s svojim temnim pogledom zrl ravno v srce. Zazdalo se mi je, da je spregovoril, čeprav se je oglašila le moja vest:

»Le čemu obsojaš mamo zaradi smuči? Navsezadnje pa tudi ti ne izpolniš obljub! Kaj nisi sestrici obljubila,

da ji sešiješ krilce za njeno punčko?«

»Da, seveda sem ji!« zakričim, kot da bi se hotela opravičiti.

»Zakaj nisi obljube držala? Sestrica ti je rade volje odpuščala in na to pozabila. Le zakaj ti ne pozabiš? Zakaj... zakaj?« mi je odmevalo v glavi. »Vedi, da se še tako majhna želja ne uresniči vedno! Zapomni si to!«

Iz odrevenelosti me prebudijo glasovi razposajenih prijateljev. Z nekoliko lažjim srcem se zapodim po bregu s sanmi v roki. Tudi to zimo bodo morale nadomestiti smuči. »Oh, smuči!«

Darja Bodlaj, 7. b r. osn.
šole koprškega odreda,
Križe

Bliža se praznik žena, praznik mater. Mati, dom, domovina te besede mi pomenijo največ. Če nimam enega od teh, si prikrajšan za mnogo lepega. Če bi bil pisatelj, bi mnogo pisal o materi, domu in domovini. Tako pa je moja beseda še tako skromna. Še zdaleč ne znam spraviti na papir tistega, kar čuti moje mlado srce.

Mati, dom, domovina

Slovenska mati, oh, koliko si že prestala! Prav gotovo se spominjaš, kako si zadnjič poljubila sina, ki je šel v partizane, da bi se hrabro boril za domovino. Čeprav ti je krvavelo srce od bolečin, ko si zvedela, da je sin padel, nisi klonila, marveč si bila ponosna, da je sin žrtvoval svoje mlado življenje za domovino — za nas vse.

Danes zadovoljno gledaš svoje vnučke srečne, zdrave.

Kakšne so bile tvoje bolečine, ko so ti fašisti iz naročja izrgali otroka, tebe pa

so poslali v koncentracijsko taborišče. Tako nisi nikoli več videla svojega majhnega otroka.

Uboga vietnamska mati! Kako boleče mora biti, ko ti v naročju od lakote umrje malček, ali pa ga prav blizu tebe raztrga bomba. Kruti sovražniki ne vidijo tvoje bolesti. Njihova srca so trda kot kamen. Njihov pohlep po slavi in bogastvu je tako močan, da ne vidi tvoje strašne in nelzmerne bolesti.

Kaj pa naše matere danes? Srečne so, ko nas gledajo, kako doraščamo, kako se v nas razvija zdrav duh. Delajo in trpijo toda to trpljenje jim je sladko, saj se žrtvujejo za nas, ki nas ljubijo. Vse žrtve, vse neprespane noči pa odtehta ljubezen, ki je nesebična.

Kaj bomo dali našim mamicam za njihov praznik, da se jim vsaj malo oddolžimo za to, kar so one dale za nas? Seveda. Pridno se bomo učili, tako bodo naša spričevala čim lepša. Tudi pridni in poslušni moramo biti. Tako nas bodo vesele mamice in domovina. Kajne, dragi pionirji?

Bogdan Bricelj, Jesenice,
Tavčarjeva 17

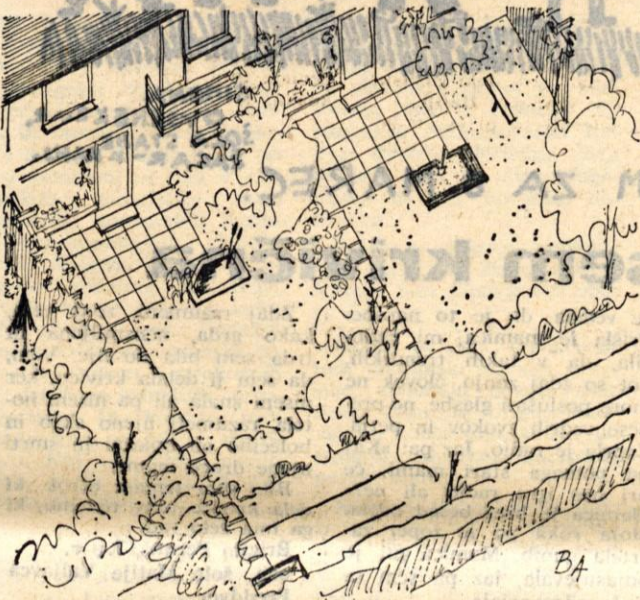
Kotiček za ljubitelje cvetja

Vrt ob vrstni hiši

PISE:
INŽ. ANKA
BERNARD

Vrtovi ob vrstnih hišah so praviloma zelo majhni, široki komaj 7 metrov in sorazmerno precej dolgi. Ker je prostor v mestu dragocen, jih je treba skrbno oblikovati. Čim manjši so, tem lepše in smotrneje morajo biti urejeni.

Vrtovi so namenjeni predvsem bivanju v zelenju, zato naj se dnevna soba razširi v teraso, s katere se ob ugodnem vremenu lahko preselimo na trato.

Vrtove obdamo z enotno visoko živo mejo, da je bivanje v njih intimnejše in prijetnejše. Med sosedi naj bodo na splošno meje precej nižje. Med dobrimi sosedi lahko meje odpadejo. Namesto ograj zasadimo zelenje, ki se s sosedovim zliva v celoto. Zato je enotno in načrtno oblikovanje vrtov tem bolj potrebno. Le manjši del v širini terase zakrijemo z lastnim ogradjem za popenjavke ali višjim izbranim zelenjem, da dosežemo potrebno zasebnost ob bivanju na terasi.

Ker je vrt zelo utesnjen, izberemo nižje okrasno grmovje. Posebno primerne za majhne vrtove so mnogocvetne vrtnice, ki jih lahko zasadimo tudi za živo mejo med sosedi. Zelenjavne grede namestimo ob meji. Ob gredah naj bo ogrodje za kompostišče, ki bo tako spravljeno na majhnem prostoru in ne bo motilo.

Večji del vrta naj zavzema skrbno negovana trata. Manjši bazenček ali peskovnik za otroke pa bosta v razvedrilo otrokom in starejšim.

Korenje

Pozimi je posebno važno, da poleg prehrane bogate z vitaminom C, ne pozabimo tudi na živila, ki vsebujejo posebno veliko vitamina A. Ta vitamin je posebno pomemben, ker lahko njegovo pomanjkanje okvari površinsko plast dihalne sluznice. Njegova korist za pravilno delovanje sluha pa je že tako splošno znana. Odpornost dihalne sluznice proti prehladu bomo pozimi torej krepili med drugim tudi s korenčkom. Vitamin A bomo našli tudi v jetrih in nekaterih drugih živilih. In kako bomo uživali korenček? Lahko ga jemo naribanega skupaj z limoninim sokom in sladkorjem. Mešanico lahko pojemo z žlico, za otroke pa bo bolj veselo, če iz nariba-

nega korenja in sladkorja oblikujemo kroglice. Tudi v kuhinem korenju se vitamin A ohrani.

Piščanec drugače

Če ste se že naveličali vedno enakega vonja pečenega piščanca, lahko preizkusite nov recept. Očiščenega piščanca razkosamo in posamezne dele ločimo od kosti, tako da dobimo majhne zrezke. Solimo in popramo ter povajamo v rožmarinu in drugih dišavnih rastlinah. Kose mesa počasi ocvremo v olju in ponudimo s krompirjem. Za tiste, ki pa imajo raje bolj mastno meso, pa kose piščanca cele, ne da bi jih ločevali od kosti, povijemo s trakovi slanine, potem ko smo jih solili, poprali in odšavili. Vsak kos mesa pomazemo z oljem in spečemo v pečici.

MARTA
odgovarja

Mojca iz Radovljice — Stara sem 14 let, visoka 157 cm in tehtam 51 kg. Imam srednje dolge rjave lase in rjave oči. Doma imam rožasto blago, iz katerega bi rada imela poletno obleko.

Želim si tudi kostim za hladnejše dni. Prosim, svetujte mi model obleke in kostima ter kakšno blago naj kupim. Kakšna dolžina mi pristaja?

Marta — Ker ste še zelo mladi, vam vsekakor najboljše pristoji minj dolžina. Če imate lepe noge, potem

naj bodo krila kar precej kratka, sicer pa se raje odločite za dolžino, ki se končuje nekaj centimetrov nad koleno. — Obleka za poletje je brez rokavov, minj dolžine, okroglega izreza, zapenja se ob strani. Spodnji rob, žepi in okras na prsih so iz enobarvnega blaga. Izberite barvo, ki v vzorcu prevladuje. Obleka je v princses kroju.

Kostim ima nekoliko daljšo jopico. Zadnja stran je gladka, rokavi pa so ozki in dolgi. Ovrtnik je bolj majhen. Zanimiv je okras pod rameni na sprednjem delu kostima. Jopica se zapenja enovrstno, pas je potegnjen skozi zanke. Krilo je skoraj ravno, zapenja se ob strani. Priporočam vam tweed, če boste kostim nosili še zdaj, drugače pa bi bil primeren tudi šantung. V naših trgovinah ga je dovolj v vseh barvah.

Zdravnik svetuje

Dojenčkove potrebe po železu

Železo je v človeškem telesu zelo važen element. Je sestavni del hemoglobina, ki ga imamo v rdečih krvnih telescih. Razen tega je železo tudi sestavni del vsake celice, najdemo ga pa tudi v plazmi. Rezerve železa so nakopičene v jetrih, vranici in kostnem mozgu. Če ga v organizmu ni dovolj, se razvije slabokrvnost. Pomanjkanje železa pri dojenčkih je najpogostejši vzrok slabokrvnosti tudi v ekonomsko dobro razvitih deželah.

Največ železa vsebujejo meso, jajca, jetra in zelenjava. Za dojenčkove potrebe ga je v mleku premalo. Šele proti koncu nosečnosti preide iz materine krvi v plod nekaj železa, kar predstavlja rezervo. Ta zadostuje za prvih nekaj mesecev, dokler je mleko glavna hrana dojenčka. Čeprav otrokov organizem zelo varčno ravna z železom, ga vendarle polagoma izgublja. Na ta način postajajo na eni strani za loge vedno manjše, potrebe organizma pa vedno večje. Prav v prvih mesecih življenja je hitrost razvoja in rasti organizma največja, proti koncu prvega leta starosti pa se polagoma manjša.

dr. Stefan Plut

Nahod

Zima gre sicer h koncu, nahod pa lahko stakne vsak dan. Zato ni odveč tale nasvet: takoj ko začutimo, da se nas loteva nahod, vdihnimo nekajkrat iz stekleničke s kolonjsko vodo ali močno navlažimo z njo robček. Menda se nas nahod ne bo lotil, če ga takoj v začetku skušamo pregnati s kozarcem vode, v katero smo kanili nekaj kapljic jodove tinkture. Pravijo, da pomaga tudi vroča poltura kopel rok do komolcev. Če pa nahod že imamo, si ga olajšamo z vročo kopeljo nog, ki smo ji dodali pest soli.

DRUŽINSKI
POMENKI

Občni zbor planinskega društva Kranj

V sredo, 23. februarja, so se zbrali kranjski planinci v dvorani občinske skupščine, da pregledajo enoletno delo in si začrtajo delo za leto 1972. Predsednik tov. Ciril Hudovernik je začel občni zbor s pozdravom, nato se je spomnil lani umrlih planincev, ki so dalj časa delali kot odborniki našega društva: Marjana Ogrizka, Dušana Reja in Dušana Renčlja. Slišali smo vrsto poročil. Zvedeli smo, da je ob koncu leta imelo društvo 2005 članov, od teh 315 mladincev in 700 pionirjev. Mladina je številčno še vedno v vodstvu.

Oblike planinske dejavnosti so se odvijale v posameznih odsekih. Propagandisti so skrbeli za predavanja v Kranju in tudi v šolah. Skupni izlet vseh odsekov v Centralne Alpe je vključil tudi alpinistične treninge. Člani upravnega odbora in mentorji pionirskih sekcij so odšli na skupni izlet na Bleščečo planino in na Kepo. Dan planincev smo počastili s pohodom prek Krvavca v Kamniško Bistrico. Bilo nas je prek 100.

V gospodarskem in finančnem poročilu smo izvedeli o oskrbovanju naših postojank na Kališču in v koči ob žičnici na Krvavcu. Tov. Padjara je nakazal potrebe obnove in dozidave obeh koč, a sredstev zanje nimamo. Nerešeno je tudi vprašanje starega doma na Krvavcu. Letališče Ljubljana-Pulj ga je pripravljeno odkupiti, a Planinska zveza Slovenije ne da svojega soglasja. Pregled finančne bilance je pozitiven.

Mladina je organizirala svoje akcije in izlete. Pomagala je pri prenosu hrane na Kališče in popravljal planinske poti. Odhajala je na redne orientacijske pohode in zvezno prvenstvo. Sami so izvedli pohod Po poteh koprškega odreda. Na tečaju mladinskih vodnikov v Vratih so pridobili dva nova člana. Skrbeli so za povezavo s srednjimi šolami in s skupino planincev-vojakov. Udeležili so se shoda planincev Jugoslavije na Kopaoniku. Sodelovali so z akcijami odbora za vseljudsko obrambo. Za dan mrtvih so okrasili grobove borcev in planincev v okolici Storžiča.

Ločeno je delal pionirski pododsek zaradi specifičnosti dela in nalog. Združeval je najmlajše planince iz osmih popolnih osemletk in dveh štirirazrednic. Izdelali so enotno shemo za delo v teh sekcijah. Pripravili so tekmovalni program. Vključevali so se tudi v programe mladinske komisije in si pri-

dobivali bronaste, srebrne in zlate znake Pionir-planincev. Največ teh znakov so si pridobili planinci iz šole Lucijan Seljak in Predvdor. Tekmovalni program Mladina in gore, ki ga je izdelal pododsek, da razgibava planinsko dejavnost med najmlajšimi, je obsegal: število članov, izletništvo, dopisovanje v časopise, tekmovalništvo v orientaciji, v kvizu znanje s področja planinske šole (lani prvo pomoč, orientacijo in varstvo narave) in še pridobivanje znaka Pionir-planincev. Tekmovanje je vodila posebna komisija. Upoštevala je delo zadnjega šolskega leta. Rezultati so bili naslednji: 1. mesto šola Lucijan Seljak, slede: Predvdor, France Prešeren, Stane Zagar, Simon Jenko, Senčur, Predosle, Goriče, Olševke in Cerklje. Največ članov imata sekciji France Prešeren in Stane Zagar (115 oz. 114), v odstotkih na število učencev pa največ sekcija Predvdor. Vse sodelujoče sekcije so prejele od upravnega odbora knjižna darila, s katerimi si vsako leto dopolnjujejo planinsko knjižnico. Če seštejemo vse izlete pionirjev, dobimo število 91, udeležencev pa nad 2000. Nepozabni so ostali množični izleti na Snežnik, Mrzlico, z jamarji pa v Kočevski Rog in zaključni izlet za najboljši na Nanos in Caven. Na pobudo planincev in njihovih mentorjev je bilo veliko tudi športnih dni na naših šolah usmerjenih v gore.

Močna so prizadevanja mentorjev in vodstva pionirskega pododseka, da bi planinska vzgoja prodrla v naše učno-vzgojne programe, da bi zainteresirala celotne kolektive in pedagoška vodstva in za vse pozitivne elemente planinske vzgoje pri oblikovanju mladega človeka, ki mu hoče privzgojiti pravi čut za odnos do narave in sočloveka.

Poročilo načelnika pionirjev so dopolnili zastopniki vseh sekcij in povedali, kaj so delali v preteklem šolskem letu.

Alpinisti so v minulem letu želi lepe uspehe. Uspešno so izvedli ekspedicijo v Hindukuš, plezali so v Centralnih Alpah in domačih stenah. Skupaj so opravili 412 vzponov, precej je bilo prvenstvenih smeri. Imeli so zimski in letni alpinistični tečaj in sodelovali v smučarskih tekmah. Odsek je mlad, po prečna starost je 19 let.

Zeše še več poveže s starejšimi alpinisti-veterani. Načelnik Marjan Ručigaj je od

likoval najboljšo navezo Francija Štera in Nejcja Zaplotnika. Dobila sta plezalne pasove. Nagradili so tudi Janca Hribernika za letošnje vztrajno delo v odseku.

Markacisti so popravili pota: Mače—Kališče, Kališče—Jakob, pot na Taško in do stare Cojzove koč, Kurirsko pot od Bašlja do Kališča.

Jamarji so tesno sodelovali s planinskimi sekcijami na osnovnih šolah. Tu so izvedli 10 predavanj z barvnimi diapozitivi. Vodili so 4 avtobuse pionirjev v kočevske jame, raziskali so kanjon Kokre in vrsto jam na Gorenjskem in drugod v Sloveniji.

Gorski reševalci slave letos 25-letnico svojega odseka. Imeli so več uspešnih akcij v reševanju ponesrečenih planincev in kondicijske treninge z nočnimi vajami. Že osmo leto dežurajo na smučiških Krvavca.

Razrešitvi starega odbora so sledile volitve. Za predsednika je bil ponovno izvoljen tov. Ciril Hudovernik.

V načrtu dela za novo leto smo slišali predlog povišanja članarine za člane. Za pionirje in mladince, ki niso v službi, pa ostane nespremenjena. Občni zbor je soglašal s predlogom.

Sprejet je tudi plan dela, ki zajema: povečanje števila članstva, naročnikov Planinskega vestnika, predavanja tudi v večjih krajih zunaj Kranja, samostojne sekcije v Planiki in Tekstilindusu, sodelovanje in močnejšo povezavo vseh odsekov, več društvenih izletov v Julijce, Karavanke in Kamniške planine, alpinistični tabor, proslavo 25-letnice GRS in alpinističnega odseka ter 15-letnice mladinskega odseka, modernizacijo koč ob žičnici, preureditev doma na Kališču, večjo publikacijo našega dela, ureditev pravnega razmerja med Aerodromom in PD, ureditev gorskih poti, vključitev v svetovno akcijo Varstvo okolja. Hočemo dati pobudo za skupno delo z drugimi organizacijami in političnimi forumi Kranja, da se začne urejati kanjon Kokre.

Občni zbor je sklenil poslati vodji odprave na Istro-Nal dr. Ivo Valiču pozdrave in posebno zahvalo za uspešno vodenje ekspedicije.

Pregled starega dela in pogledi na bodoče naloge se tesno prepletajo. Potreben nam je nov optimizem in idealizem, da vztrajamo na začrtani poti.

Marija Brudar

90 let industrijskega gasilskega društva Železarne

Pred nedavnim je imela poklicna reševalna enota industrijskega gasilskega društva Železarne Jesenice svoj redni letni občni zbor. Poklicni gasilci in reševalci so imeli skupaj s prostovoljnimi gasilci 332 vaj, skrbeli pa so tudi za izobraževanje svojih kadrov.

Zelo dobro so sodelovali z občinsko gasilsko zvezo in gasilskimi društvi v občini in v zamejstvu. Stalno sodelujejo z gasilci iz železarn v Štorah in v Ravnah. Lani so si ogledali tudi delo gasilske enote v Vidmu v Italiji.

Sodelovali so pri vseh požarih v Železarni in v občini, opravili več nalag preventivnega dela. Preventivi so nasploš posvetili veliko pozornosti.

Letos bodo s pomočjo Železarn kupili nov rešilni av-

to, uredili laboratorij za radiolizotope, v katerem bodo namestili vso zaščitno opremo in naprave, polnilnico za kisik, CO₂ in zrak, v času kongresa gasilske zveze Slovenije, ki bo od 9. do 11. junija v Murski Soboti pa bodo v svojem domu pripravili veliko razstavo naprav za gašenje.

Ob koncu občnega zbora so za predsednika upravnega odbora izbrali spet dr. Milana Čeha, za poveljnika Francija Bahuna, za odrednega inženirja dipl. inž. Dušana Sikoška, za sanitarnega referenta dr. Stanka Vilmana. Predstavniki gasilskih društev iz Štor in Raven so jeseniškim poklicnim gasilcem reševalcem ter prostovoljnim gasilcem tega društva izročili lepa spominska darila.

B. Blenkuš

Odvažanje smeti v Šenčurju

V Šenčurju je že vsa leta pereča čistoča. Ljudje imajo sicer lepo urejene hiše in vrtove, kar pa je zunaj njihove meje, sploh ne pogledajo. Na vseh koncih Šenčurja so veliki kupi smeti, zaradi katerih je prišel Šenčur na slab glas. Prav zaradi tega je krajevna skupnost Šenčur določila za vse prebivalce, da morajo smeti odvažati v gramoznico na severni strani Šenčurja. Kdor bi določilo kršil, bi bil kaznovan. Ven-

dar se s tem čistoča ni izboljšala.

Ker je Šenčur že skoraj mesto; sta se KS Šenčur in komunalno podjetje odločila, da bo smeti odvažal komunalni servis. Obvezno odvažanje se bo začelo 1. aprila po vseh šenčurskih ulicah. Ob katerih dnevih, pa še ni določeno. Vsak stanovalec bo dobil za smeti posodo, za katero bo moral nekaj odšteti, prav tako tudi za odvoz smeti.

Erzin

Novo osrednje smetišče

Na zadnjem posvetovanju predsednikov krajevnih skupnosti iz tržiške občine so obravnavali tudi problem osrednjega smetišča v Tržiču, o čemer so že nekajkrat razpravljali. Sedanje osrednje smetišče je pod Pristavo, vendar kraj za odmetavanje smeti ni najbolj primeren.

Kot smo slišali na omenjenem posvetovanju predsednikov krajevnih skupnosti, bo dobil Tržič kmalu novo osrednje smetišče, in sicer v bližini Kovorja. Kraj je primernejši, pa tudi lastnik zemljišča je pripravljen odstopiti prostor.

—jk

Koncert iz naših krajev v Mošnjah

Kljub slabemu vremenu se je v nedeljo dopoldan zbralo v Mošnjah toliko ljudi, kolikor jih že nekaj časa ne pomnijo. V kulturnem domu je bila namreč javna radijska oddaja Koncert iz naših krajev. Ob napovedani uri je reporter RTV Ljubljana Andrej Nahtigal pristopil k mikrofону in predstavil vse nastopajoče. Za prijetno vzdušje je poskrbel tudi Henčkov trio, pevski zbor Stane Zagar iz Kroke pa je poskrbel za lepo petje. Med

drugim je nastopil tudi duet Branka Stigar in Stojan Vene ob spremljavi Zgodovinskih Kranjcev, za smeh pa je poskrbel Milan Kalan. Izrečani sta bili tudi dve vstopnici, srečna izžrebanca sta dobila od Ljubljanske banke hranilni knjižici z vlogama 100 in 200 din.

Takih obiskov si v Mošnjah še želijo, saj prebivalci tega kraja, razen televizije, nimajo prilike do drugega razvedrila.

C. Zupan

Sreda na sodišču Če objestnost dolгих las zmoti poskočno polko

Pravzaprav tisto sredo zjutraj v sobi sodnika za prekrške sploh ni kazalo, da bo ta dan kaj posebnega razburilo domišljijo naključnega poslušalca. Obtoženci so prihajali z vabili, ki so jih nervozno mečkali po rokah. V večini primerov so se zagovarjali zaradi manjših prekrškov zoper javni red in mir. Občinski sodnik za prekrške pa je zasliševal, ugotavljal, opominjal.

NEPRIJAVLJENA BIVALISKA

Običajna vprašanja, običajni odgovori in zagovori, običajne ugotovitve. Ljudje, ki ne prijavljajo najemnikov svojih stanovanj ali tistih, ki pri njih stanujejo, imajo navadno enake vzroke in zagovore.

»Kakšen mesec je bil pri meni in nisem ga mogel prijaviti, ker mi ni pokazal osebne izkaznice,« ali »pozabil sem, verjemite, tudi to se lahko zgodi, da človek pozabi.«

KARTE PRED SODNIKOM

Tisto jutro kot da je bilo rezervirano za strastne hazarderje. »Ajnc« in druge kvartopirske strasti, jasno da za denar, so prijavljale dve skupini kvartopircev pred občinskega sodnika.

»Zaklinjam se, da je bil denar, ki so ga z mize vzeli miličniki tedaj, ko smo kvartali, namenjen za dve uri kegljanja,« je bil prepričljiv prvi.

»Pozneje sem se jima pridružil, kar tako sta me pritegnila v igro, izgubil in vložil sem le petsto starih dinarjev,« je nedolžen drugi.

»Veste, tovariš sodnik, če vam čisto odkrito povem, takole med nami, tile miličniki nas imajo že od vsega začetka na piki,« je bil osebno zaupljiv tretji.

Toda znova in znova je sodnik opozarjal, svaril: »Kazni so trikrat višje, 500 dinarjev kazni in še dva meseca zapora dobe tisti, ki se vrnejo zaradi enakega prekrška. Spametuj se, tovariš! Vrzi karte, a ne za denar!«

Prikimali so, a že isti hip je nekoga skoraj vrglo iz tira in se je jezno obregnil: »Mene samo to še zanima, kam gre tisti denar, ki nam ga miličniki pri kvartanju poberejo?«

Sodnik: »Po zakonu se predmet prekrška vzame, torej v tem primeru karte in denar. Odvzeti denar takoj pošljejo na žiro prekrškov zoper javni red in mir.«

PRETEP, VREDEN FILMSKEGA SCENARIJA

Zasliševanjem je sledila večurna obravnava, zanimiva in vznemirljiva. Po pričevanjih obtoženih, posebno pa priči, je zaživel dogodek, ki je pred nekaj meseci v nekem kraju razburil bližnjo in daljnjo okolico.

V sodni dvorani je omenjeno sredo sedelo osem obtožencev in pet priči.

Pred nekaj meseci se je na praznični dan zbralo v nekem hotelu na plesu več sto ljudi. Malo po polnoči se je v tem hotelu začel pretep, v katerem so sodelovali prav vsi, ki so tedaj plesali. Tedaj se je nekaj minut vse gnetlo, pretepalo, padalo in pobiralo, vriskalo in cvililo, skratka, prizor, ki bi zamikal režiserja kavbojskih filmov.

Začelo se je pravzaprav že dan pred usodnim večerom, ko so mladi fantje iz mesta obiskali hotel v sosednji vasi. Med poskočno polko je nekdo od domačinov malo preveč prešerno zacepetal z nogami in nenamerno sunil sosednjega plesalca. Ta mu je navrgel le swareč pogled in stvar je bila vsaj za tisti dan opravljena.

Morda je, morda pa tudi ni naključje — nihče od obtožencev seveda tega ni povedal, nobena priča pa tega ne more dokazati — da so naslednji dan mladeniči iz mesta namerno dobesedno zasedli hotel. Sami pravijo, da jih je gnala tja neizmerena želja po prijetni zabavi.

Povod za poznejši pretepaški spektakel je bil več kot očiten. Meni nič, tebi nič je nekega mirno plešočega domačina mimoidoči mladenič dolгих svetlih las poskodoval. Pri tem je bil zelo prepričljiv in izviren: s čelom ga je tako močno udaril v nos, da se mu je pri priči ulila kri. Dolgolasec je na sodišču izpovedal, da ga je — a šele pozneje! — poskodoval nec nesramno ozmerjal s smrkavcem, kar pa poskodovalanc odločno zanika.

Ne zanika pa, tako kot ne zanika nobeden od obtožencev in nobena od prič, da se je hip nato stepla vsa plešoča dvorana. Roke so udarjale, se otepile, noge spotaknile vsako stanovitno oviro, vse bližnje in daljnje, kar je sploh še moglo stati na nogah. Izjave obtožencev:

»Saj ni bilo tako hudo, le babe so tako grozno cvilile!«

»Seveda sem videl, kaj se dogaja,« pravi obtoženec, skoraj še fantič, »a sam se nisem tepel, res ne! Le nekaj sem jih dobil po glavi.«

»Dokažite, da sem bil zraven, dokažite!« je skoraj vpil drugi obtoženec, »v drugem prostoru sem bil in prav nič me ni brigalo — in me še zdaj ne — če se tam notri vsi pobijejo!«

Vendar pa se je našel tudi kdo, ki se je pozneje opravičil tistemu, ki ga je naključno zadela njegova pest.

Z opravičili in podobnim prehajamo že v drugo dejanje tragikomedije s plesišča.

Po končani bitki so se nekateri najbolj aktivni bojeviteži usedli skupaj in prijateljsko pokramljali. Seveda, bojeviteži in ognjeviteži obeh skupin. Ocenili so pravkar opravljeni posel, se dalj časa zadržali pri vzrokih in pozneje razpravljali o rezultatu in možnih posledicah. Analiza je bila kar se le da dosledna, a brez ponovitve in nazornih dokazil. Tokrat so se zadovoljili le z besedami.

Prijateljsko prepričevanje se je ponovilo naslednji dan popoldne, ko so obtoženi poiskali domačine, se opravičili in se z njimi pogodili, da zadeve pred pravico ne bodo pogrevali.

A roka pravice jih je vseeno dosegla in stvar so morali omenjeno sredo pogrevati, kajti na postaji milice so izvedeli za pretep in so ga po zakonu in službeni dolžnosti morali prijaviti in predati v obravnavo občinskemu sodniku za prekrške.

D. Sedej

»Krivoprisežnik« v Srednji vasi

Kulturno umetniško društvo v Srednji vasi je minulo nedeljo uprizorilo Ancegrberjevo ljudsko dramo Krivoprisežnik. Delo je režirala Cilka Zupan, ki že 15 let vodi kulturno dejavnost v tem delu Bohinja. Čeprav so se dela lotili amaterji — domačini, so bile vse vloge zelo

Premalo športnih objektov v škofjeloški občini

V torek popoldne je bil v Škofji Loki redni občni zbor občinske zveze za telesno kulturo Škofja Loka, ki se ga je udeležilo 61 od 97 vabljenih delegatov. Vabilu sta se odzvala tudi predstavnik ZTK Slovenije in predstavnik ZTK Slovenije in predstavnik ObZTK Trzič.

Poročilo o delu v preteklem letu je podal predsednik zveze ing. Filip Šmid. Najprej se je dotaknil dela posameznih komisij v okviru škofjeloške ObZTK: tehnične, komisije za delitev sredstev in komisije za srednjeročni program. Povedal je, da bo kmalu ustanovljena še komisija za izobraževanje.

Nato je bilo v poročilu omenjeno stanje v telesni vzgoji po šolah. Na tem področju je v zadnjem času opazen viden napredek. Se zlasti razveseljivo je, da se je v zadnjem letu povečalo število učiteljev z ustrezno izobrazbo. Zgrajena je bila tudi nova telovadnica v Gorenji vasi. Na novo sta bili ustanovljeni dve šolski športni društvi (Gorenja vas, Železniki), tako, da jih je zdaj v občini sedem. Brez društva so samo še poklicne šole. Ugotovljeno pa je bilo, da je

po šolah še izredno veliko neplavalcev. Ta problem naj bi se v prihodnje v veliki meri reševal s šolo v naravi. K dvigu kvalitete ravni športa pa bo prav gotovo pripomoglo tudi na novo ustanovljeno društvo telesno-vzgojnih pedagogov, ki vključuje osemnajst članov.

V nadaljevanju je bilo precej govora o združevanju društev. V občini trenutno obstaja 51 različnih športnih sekcij, v katerih se aktivno udeležuje 2850 občanov. Integracija je za zdaj uspela le v Selški dolini (ŠD Alples), take težje pa se že kažejo tudi v Zireh.

V škofjeloški občini trenutno delujejo štiri športne šole za mlade: alpska in košarkarska v Škofji Loki, plavalna v Zireh in tekaška v Železnikih. Močno je v zadnjem času zaživela dejavnost v TVD Partizan Gorenja vas in Škofja Loka, med najbolj uspešnimi društvi pa so Transturist, Alples, Alpina in strelski družini. Najmasovnejši v občini je smučarski šport, sledijo pa mu košarski, roketni in strelstvo. Na občnem zboru so sklenili, da bodo v prihodnje posvetili več pozornosti tudi drugim športom: nogometu, plavanju in namiznem tenisu.

Iz poročila je bilo razvidno, da je v občini še vedno veliko premalo športnih objektov in strokovnega kadra. Zato so delegati v razpravi prav tem vprašanjem posvetili največ pozornosti. Kaže pa vendar, da se bo tudi na teh področjih v prihodnjih letih pokazal napredek.

J. Govekar

Koprivnik in Gorjuše

Želja po napredku

Pred dobrim mesecem, ko je bila krajevna volilna konferenca socialistične zveze na Koprivniku, je bilo na pobojnih še veliko snega. To pa ni motilo prebivalcev, ki so se tisto soboto zvečer zbrali v osnovni šoli.

Iz poročil različnih krajevnih organizacij o delu v minulem mandatnem obdobju je bila razvidna prizadevnost in požrtvovalnost vseh prebivalcev vasi Koprivnik in Gorjuše. Omenjali so prostovoljne akcije, urejanje cest, vodovodne napeljave, razsvetljavo, posek lesa, zemeljska dela, zbiranje prispevkov itd. Skratka, prebivalci — člani socialistične zveze na tem področju se še vedno ukvarjajo s problemi in nalogami, ki jih v dolini ko-

maj še poznajo. Vsi aktivisti, člani raznih odborov organizacij in društev, z veliko zavzetostjo in odgovornostjo opravljajo svojo dolžnost. Edino plačilo za njihovo prostovoljno delo pa je zaupanje in priznanje, ki so jim ga izkazali vaščani na konferenci.

Omenili pa so tudi vrsto problemov, ki jih sami ne morejo rešiti. Kljub naravnim lepotam in izredni lepoti ter urejenosti turističnih sob, nihče ne stori ničesar, da bi se ta kraj vključil v turizem. Turističnemu društvu Bohinj so očitali, da jih sploh ne omenja v propagandnih edicijah. Gostinstvo je zanemarjeno. Edina gostilna na Koprivniku je zaprta. Železničarski dom na Gorju-

šah je skoraj celo leto neizkoriščen. Tudi ceste so skoraj dotrajane. Cestno podjetje z veliko zamudo pluzi cesto in letos so bili prebivalci skoraj cel teden odrezani od doline. Precej pikrih so na seji povedali tudi na račun trgovine, saj se nobeno trgovsko podjetje ne čisto odloči, da bi uredilo pri- merno prodajalno. Razen tega močno pogrešajo tudi telefon. Skratka, problemov je veliko in kljub vztrajnosti in požrtvovalnosti jih prebivalci Gorjuš in Koprivnika ne morejo sami rešiti.

Zato upajo, da se bo kmalu le začelo razmišljati o njihovih upravičenih potrebah in da bodo tudi oni deležni enake pozornosti skupnosti kot drugi v dolini.

Jož. Relc

Komunalni servis

Kranj

razglaša naslednja prosta delovna mesta za

večje število KV STEKLARJEV in
večje število KV MIZARJEV

istočasno sprejme v uk neomejeno
število vajencev za naslednje poklice

STEKLARJEV
SLIKOPLESKARJEV
PECARJEV
TERACERJEV
KAMNOSEKOV
ZIDARJEV
POLAGALCEV PODOV
TAPETNIKOV

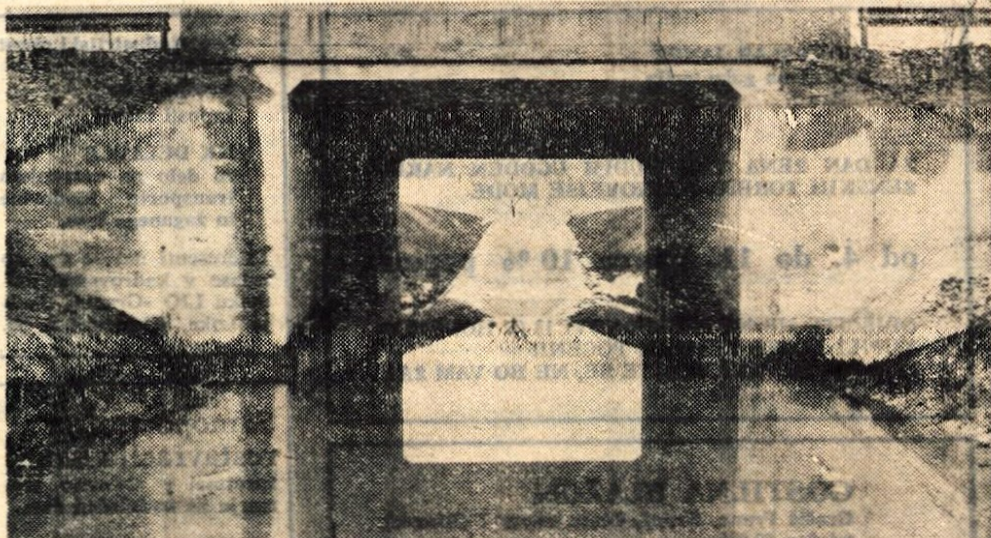
Za učenje zgodaj navedenih poklicev se zahteva končana osemletka oziroma najmanj 6. razredov osnovne šole z možnostjo nadaljnega šolanja. Prijave sprejema splošni sektor podjetja v Kranju, Mladinska ulica 1.

Brivsko frizerski salon Kranj razpisuje prosto delovno mesto direktorja

Pogoji:

- delavec z višjo izobrazbo in 3 leta prakse na odgovornem delovnem mestu;
- delavec s srednješolsko izobrazbo in 5 let prakse na odgovornem delovnem mestu;
- kvalificiran delavec brivske ali frizerske stroke, 20 let prakse v tej stroki, da je član našega kolektiva in dober gospodar.

Ponudbe pošljite upravi podjetja do 15. marca 1972.

Odkar je bila zgrajena nova gorenjska avtocesta, se v podvozu pod to cesto med Naklom in Bistrico ob vsakem večjem deževju ali odjugu, ko se topli sneg, nabere toliko vode, da morajo cestarji podvoz zapreti. Marsikdo, ki se prepovedi ni držal, je z avtomobilom vred običal sredi polmetrske vode. Menimo, da bi odgovorni v tako dolgem času to hibo s primernim odtokom lahko odstranili in omogočili tudi v deževnem vremenu normalen promet. (jk) — Foto: F. Perdan

Radi bi dobili klubske prostore

Podružnica društva upokojencev v Zireh šteje 390 članov. V večini so to upokojenci, ki so bili pred upokojitvijo zaposleni v tovarni obutve Alpina. Pred dnevi sem se o delu društva pogovarjal z dosedanjim predsednikom Julijem Govekarjem.

»Šest let sem bil predsednik,« je začel pripovedovati, »zdaj pa sem zaradi preza-poslenosti doma vodilno mesto prepustil drugemu. Pred dobrim mesecem je mesto predsednika prevzel Jože Košir. To seveda še zdaleč ne pomeni, da v društvu ne delam več. Še vedno se skupaj pogovarjamo o težavah, ki nas tarejo.«

»In kaj so največje težave?«

»Prav gotovo bi nekateri upokojenci morali dobiti boljša stanovanja, ker zdaj živijo v nemogočih razmerah. Na tem področju vendarle kaže na izboljšanje. Prav zdaj je namreč v gradnji blok, ki bo namenjen delavcem Alpine, družbenim delavcem in upokojencem. Radi bi dobili tudi klubske prostore, kaže pa, da se nam ta želja prav kmalu še ne bo uresničila. Predlog, da bi za klub namenili dvosobno stanovanje v novem bloku, namreč ni bil sprejet. Kaj bi delali v klubu? Sestajali bi se v njem, igrali šah in karte, gledali televizijo in brali časopise.«

»Kakšne so vezi med upokojenci in podjetji, kjer so bili zaposleni?«

»Ti odnosi so zelo dobri. V Alpini nas ob koncu leta vedno povabijo na ogled tovarne, pogovor in kosilo. Ob sprejetju zaključnega računa pa se nas vedno spomnijo z dotacijo. Prav nič slabši niso odnosi z ostalimi: Mizarskim podjetjem, šolo. Tudi tu upokojence vedno vabijo na svoje prireditve. Res, zadovoljni smo s takim sodelovanjem.«

»Kakšno pa je zanimanje za izlete, ki jih pripravljate?«

»Vsako leto se takega izleta udeleži vsaj dva avtobusa članov. Lani smo bili na Korškem, predlanskim v Italiji, še prej na Dolenjskem, ob morju in v Kumrovcu, letos pa smo se odločili za Benetke.«

»Zelje?«

»Se naprej želimo sodelovati z vsemi. Želja vseh je, da se dosedanjim odnosom ne bi pokvarili in da ti bila vsa podjetja tudi v prihodnje uspešna.«

Franci Rebernik na prireditvi za dan žena

V torek, 7. marca, bo v Kranju zabavno-glasbena prireditev v počastitev dneva žena. Prireditev bo pripravil Stereo klub z Jesenic, ki že dalj časa organizira po različnih gorenjskih krajih uspele zabavne prireditve in glasbene večere. Tokrat bo vodil prireditev igralec Mirko Bogataj, za smeh in razvedrilo bo poskrbel humorist Grega, v zabavnem — glasbenem programu pa bodo nastopili Majda Jazbec, Sonja Gabršček in jeseniški pevec Franci Rebernik, ki se vse bolj pogosto pojavlja na raznih prireditvah in koncertih. Zda-j s svojim prijetnim glasom zabava goste na plesih v Kranjski gori, znan pa je tudi na Bledu in na Jesenicah.

Prireditev, na katero so vabljeni predvsem žene in dekleta, bo 7. marca ob 20. uri v kinu center v Kranju.

D. S.

J. Corakar

Iskrene čestitke za

OKRSLAR JANEZ
usnjena galanterija
Kranj

ZA DAN ŽENA VAM NUDIM UGODEN NAKUP
ZENSKIH TORBIC, NAJNOVEJSE MODE

od 4. do 11. marca 10 % popust

OBISCI TE ME NA PRESERNOVI 12 (V HODNIKU)
KUPILI BOSTE LEPO IN POCENI!
PRIDITE IN PREPRICAJTE SE, NE BO VAM ŽALI!

GOSTILNA BLAŽUN

Grašč Franc, Kranj, Cesta talcev 7 (Klanec),
telefon 22-001
prireja za dan žena

VESELI VEČER

v soboto, 4. marca, ob 20. uri. — Zabaval vas bo
kvartet Osojnik. — Rezervacija 10 din. — Vljudno
vabljeni! — Obenem čestitamo za dan žena.

Lesnoindustrijski obrat
GRADIS
Škofja Loka
zaposli takoj

NK DELAVCE
za delo na notranjem
transportu hlodovine
in žaganega lesa.

Interesenti naj se osebno
zglase v kadrovskem od-
delku LIO »Gradis« Škof-
ja Loka, Kidričeva c. 56.

Samopostrežna
restavracija Kranj
sprejme v delovno raz-
merje za nedoločen čas:

1. KVALIFICIRANO
KUJARICO
2. NEKVALIFICIRANO
DELAVKO —
DESERVIRKO

Nastop službe takoj ali po
dogovoru.

Gradbeniki -

gradbena podjetja in zasebniki!

Hitro in pod ugodnimi pogoji
vam nudimo:

- betonske mešalce 130 in 90 l,
- stroje za izdelavo betonskih
blokov in cevi,
- krožne žage in
- cestne gradbene valjarje
različnih tipov in velikosti.

Ponudbe in informacije daje:

cosmos

export - import,

industrija in notranja trgovina

Ljubljana, Celovška 32

in

Maribor, Grajska 7

Koper, Dimnikarska 10

samo **mixal** ima aktivno moč

* aktivna moč premaga vso umazanijo

* aktivna moč varuje vaše perilo

prvi jugoslovanski biološko razkrojljivi detergent
belemu perilu daje dišečo svežino
pisanemu perilu vrne pristne barve
tudi sodobne tkanine so tako lepo oprane, kot doslej le z zamudnim kuhanjem

karkoli perete - potrebujete le **mixal**

ZLATOROG MARIBOR

»Ko se ptički ženijo«

V programu turističnih
prireditev, ki ga je izdela-
lo turistično društvo v Tr-
žiču, je zajeto tudi oživlja-
nje starih ljudskih običaj-
jev, da ne zatonejo v po-
zabo. Eden od njih je tu-
di spuščanje luči po Trži-
ški Bistrici na večer pred
Gregorjevim, ki je 12.
marca. Običaj je ohranjen
iz časov, ko so »šuštarji«
delali do šestih zvečer ob
petrolejkah. Na Gregorje-
vo, ko je dan že daljši in
niso več pri delu v delav-
nicah potrebovali luči, so
postavili sveče v prepro-
ste lesene hišice in jih
spustili po reki. Na ta
dan, tako so pravili, se
pričnejo ženiti tudi ptički.

Pri tem programu sode-
lujejo tudi vse tri osnov-
ne šole. Pod vodstvom
učiteljev tehničnega in li-
kovnega pouka bodo učen-
ci izdelali hišice v tipični
vaški etnografiji. Na dan
pred spuščanjem luči bo
v paviljonu NOB razstava
hišic, katere bo posebna
komisija tudi ocenila.

—jp

Januarja je komunalno pod-
jetje Kovinar z Jesenic začelo
popravljati cesto proti Pla-
nini pod Golico. Cesto bodo
razširili in asfaltirali od Kri-
žarja do Erlaha. Delo ovira
predvsem zemeljski plaz, ki
drsi s pobočja Mirce. — Fo-
to: B. Blenkuš

V bolnih in zdravih dneh
bo vaš nepogrešljivi
svetovalec knjiga
dr. Gerhard Venzmer

Domači zdravnik

Format: 23 × 15,5 cm
okrog 700 strani
505 risb
156 fotografij
37 barvnih fotografij
34 barvnih risb
vezava: celo platno in barvni
ščitni ovitek

ZAKAJ NE BI SMELA BITI NOBENA DRUŽINA BREZ KNJIGE »DOMAČI ZDRAVNIK«?

Knjiga vsebuje to, kar mora o zdravem življenju vedeti vsak sodoben človek.

Obravnava najpomembnejše o telesni negi, prehrani, spolnosti, zakonu, nosečnosti, porodu, o razvoju in negi otroka.

Posreduje znanje o zgradbi in funkcijah telesa in njegovih organov.

Opisuje bolezni in njihove tipične značilne znake.

Svetuje ženi in materi, kako je treba negovati bolnika.

Poglavje o PRVI POMOCI je urejeno po abecednem redu. Gesla dajejo kratka in natančna pojasnila, kako je treba ravnati pri nesrečah in nenadnih hudih bolezenskih znakih. Tudi na zunanje je to poglavje vidno označeno.

Knjigo so napisali priznani strokovnjaki, ki so se zavedali velike odgovornosti.

KNJIGA ZASLUŽI VSE ZAUPANJE bralcev, isto zaupanje, ki ga ima pacient do svojega zdravnika.

Knjiga **DOMAČI ZDRAVNIK** bo izšla konec aprila. Zanj velja do izida subskripcijska cena 99 din. Prodajna cena po izidu bo višja.

Vabimo bralce, da si knjigo po prednaročniški ceni čimprej zagotovijo. Naročila sprejemajo vse knjigarne, zastopniki in poverjeniki na šolah, akviziterji, s priloženo naročilnico pa Mladinska knjiga, Oddelek za prodajo po pošti, Ljubljana, Titova 3/III.

NAROČILNICA

Podpisani(a)

natančen naslov

zaposlen(a) pri

št.osebne izkaznice

izdane od

nepreklicno naročam knjigo **DOMAČI ZDRAVNIK**.

Znesek 99 din bom poravnal(a) — naenkrat — v dveh zaporednih mesečnih obrokih po 49,50 din — po prejemu računa in položnice na tekoči račun Mladinske knjige, Ljubljana, 501-1-30/1.

Strinjam se s subskripcijskim pogojem, da prejmem knjigo šele, ko je v celoti plačana.

(Neustrezno prečrtajte!)

Datum:

Podpis:

Upravni odbor

Kemične tovarne

Podnart

razpisuje prosto delovno mesto

strokovni sodelavec —

pripravnik

za delo v galvanskem oddelku

Pogoji: diplomirani inženir kemije.

Kandidati morajo poslati prošnje najkasneje v roku 15 dni od dneva objave razpisa.

CESTNO PODJETJE V KRANJU

zaposli
več figurantov

Zaposlitev je možna v času od 1.marca 1972 do 1. oktobra 1972, prednost imajo upokojeanci, študentje in dijaki.

Interesenti naj se zgledajo v kadrovske službi Cestnega podjetja v Kranju, Jezerska cesta 20.

**POHIŠTVO
murha
V KRANJU**

DELAVSKI DOM

od 9. MARCA do 3. APRILA

Novo v hotelu CREINA!

DANCING

Igra orkester Radia Tržič s pevcem Jankom Ropretom vsak dan razen nedelje in ponedeljka od 21. do 2. ure.

RESTAVRACIJA

Igra orkester »1 × 3« vsak dan razen ponedeljka od 19. do 23. ure. Vabljeni!

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

**Nudimo ugoden nakup
daril za dan žena**

JUGOBANKA

**NOVOST ZA LASTNIKE DEVIZNIH HRANILNIH
KNJIZIC PRI JUGOBANKI**

Na pobudo JUGOBANKE je dala Narodna banka Jugoslavije soglasje, da lahko vsi Jugoslovani, doma in v tujini ter izseljenci, potujejo v tujino z devizno hranilno knjižico JUGOBANKE. Devizno hranilno knjižico JUGOBANKE lahko prinesejo nazaj, lahko pa jo pošiljajo tudi po pošti. Za prenos devizne hranilne knjižice JUGOBANKE preko meje ni več potrebno posebno dovoljenje Narodne banke Jugoslavije.

VARČEVALCI!

Devizna hranilna knjižica JUGOBANKE omogoča najhitrejši in najpopolnejši pregled stanja vaših deviznih prihrankov ob vsakem vplačilu ali izplačilu, doma in v tujini. Z deviznimi hranilnimi knjižicami JUGOBANKE lahko opravljate, kot preko deviznih računov, vsa vplačila ali izplačila v devizah pri vseh poslovnih enotah JUGOBANKE in preko vseh drugih bank v Jugoslaviji.

ČE VARČUJETE — VARČUJTE PRI JUGOBANKI!

**Svetovno prvenstvo
v smučarskih poletih
PLANICA
CREINA od 24. do 26. marca**

V turistični poslovalnici »CREINA« si lahko nabavite vstopnice za ogled največje športne prireditve v tem letu. Organiziramo prevoze s posebnimi avtobusi na ogled zadnjega dneva tekmovanja in slovesnega zaključka v nedeljo, 26. marca.

Informacije in prijave v turistični poslovalnici (v hotelu Creina) telefon 21-022.

**Turistična poslovalnica
CREINA KRANJ**

mali oglasi

PRODAM

Prodam SVINJO po izbiri, brejo ali ne. Zalog 53, Cerklje 956

Prodam težko KRAVO, ki bo maja teletila. Podbrezje 30, Duplje 979

Prodam KOKOSI leghorn, dobre nesnice po 20 din. Soklič, Češnjica, Podnart 980

Prodam SLAMOREZNICO s puhalnikom in SEME črne detelje. Sp. Bitnje 20 981

Prodam rabljeno SLAMOREZNICO epple s puhalnikom. Sebenje 36, Tržič 982

Prodam plemenskega VOLA, težkega 450 kg. Zadnja vas 3, Begunje 983

Prodam 1200 kg SENA. Sp. Kokra 8 984

Prodam suhe smrekove DESKE 25 in 50 mm. Naslov v oglasnem oddelku 985

Prodam GRAHORO. Suha 18, Kranj 986

Prodam kuhinjsko KRE-DENCO. Kranjska cesta 16, Senčur 987

Prodam KRAVO s teletom. Selo 32, Zirovnica 988

Prodam osem let starega KONJA. Hafnerjeva 6, Strazišče, Kranj 989

Prodam večjo količino SENA. Jazbec Anton, Sebenje 52, Križe 990

Prodam SEME črne detelje, semenski KROMPIR igor in kupim 1000-litrski SOD, nov ali dobro ohranjen. Čebašek, Podreča 54, Kranj 991

Prodam PRIKOLICO za avto in GUMI VOZ. Žvan, Zirovnica 11 992

Prodam večjo količino SENA, SEMENSKI KROMPIR desire in igor ter vprežne GRABLJE za seno. Lahovče 9, Cerklje 993

Prodam brejo KRAVO. Zabuškovec 3, Besnica 994

Prodam PRASICKE. Zabic 59 995

Prodam KRAVO s teletom, dobro mlekarico, novo SLAMOREZNICO z verigo in puhalnikom, KOSILNICO in suhe hrastove PLOHE. Čebavs Franc, Ljubno 12, Podnart 999

Prodam SEMENSKI KROMPIR vesna, igor in desire. Sp. Brnik 68 997

Prodam SVEČNIKE in PREGRIJALA za mrtvaški oder. Cesta talcev 13, Kranj (Klanec) 998

Prodam KRAVO s prvim teletom ali brez. Ziganja vas 45, Tržič 999

Prodam dvobrazdni TRAKTORSKI PLUG. Kepic Jože, Dvorje 44, Cerklje 1000

Prodam GRADBENI LES in litoželezno BANJO. Srednje Bitnje 47 1001

Prodam 2000-litrsko CISTERNO, primerno za olje ali gnojnico. Bukovica 18, Vodice nad Ljubljano 1002

Prodam črno semensko DETELJO in GRAHORO. Suha 4, Predoslje 1003

Prodam novo trivrstno HARMONIKO znamke prodator (trikrat glašena). Groharjevo naselje 4, Skofja Loka 1004

Prodam 63 kosov HERAKLITA debeline 5 cm. Sparovec Janko, Zg. Duplje 26 1005

Prodam SEME črne detelje. Trebar Franc, Pševo 4, Kranj 1006

Ugodno prodam ELEKTROMOTOR 1,5 kW, 1400 obratov, ročno KROŽNO ŽAGO in namizno krožno ŽAGO po izbiri. Ogled od 15. ure dalje in v nedeljah. Drulovka 49, Kranj 1007

Prodam SEMENSKI KROMPIR zgodnji in cvetnik po 60 din. Kranj, Skofjeloška 26 1008

SADNA DREVEŠA prvo vrstna v vseh novejših vrstah nudi DREVESNICA CEGNAR FRANC, Dorfartje 26, Zabic. Oddaja jih tudi v nedeljah 1009

**Za 8. marec
praznik žena
vam nudim kozmetične
aranzmaje po
ugodnih cenah.**

Kolektivi imajo pri nakupu 5% popust.

Kem. obrt P. Sinkovec. Kranj, Prešernova ul. 19.

Prodam KRAVO, ki bo marca tretjič teletila. Srednja 46, Senčur 1010

Prodam večjo količino čiste SEMENKE KROMPIRJA igor. Srednja vas 48, Senčur 1011

Prodam šest tednov stare PRASICKE. Praprotna Polica 28, Cerklje 1012

Prodam karamboliran FIAT 750, letnik 1964 za 2800 din. MOTORNO KOLO colibri na dve prestavi za 700 din, SCITNIK za moped ali DKW, gumijasti COLN z vesli za 300 din, SOTOR študent za dve osebi za 400 din in SIVALNI STROJ veritas za 800 din. Zapuže 2, Begunje 1013

Prodam dobro ohranjeno vprežno KOSILNICO in OBKALNIK za seno. Strahinca 67, Naklo 1014

**ZMAJ
baterije**

Prodaja dva PRASICA, težka po 150 kg. Podreča 10, Kranj 1041
 Prodaja plemenskega VOLA. Eržen, Strmica 8, Selca 1042
 Prodaja mirnega delovnega KONJA in KOBILO. Perniki 4, Zg. Gorje 1043
 Prodaja semenski KROMPIR desne in igor. Praprotna Polica 24, Cerklje 1044
 Prodaja KRAVO po izbiri. Zalog 17, Cerklje 1045
 Prodaja SADNA DREVEŠA (po 2 do 4 din za enega). Informacije v trafikah Cerklje 1046
 Prodaja večjo, lahko tudi manjšo količino rdečega CEBULJČKA. Cebulj Ana, Cerklje 1047
 Prodaja dvajset mesecev starega BIKA. Lenart 5, Cerklje 1048
 Prodaja dva PRASICA, težka po 120 kg. Pšata 3, Cerklje 1049
 Prodaja SEME črne detelje. Sp. Brnik 10 1050
 Prodaja SEME črne detelje. Sp. Brnik 17 1051
 Prodaja 3-tonsko HARMONIKO. Senturska gora 19, Cerklje 1052
 Prodaja šest tednov stare PRASICE in motorno SLAMOREZNICO s puhalnikom. Poženik 4, Cerklje 1053
 Prodaja sedem let staro KONJA in dve SVINJI za salame. Kalan Franc, Stara Loka 11, Škofja Loka 1054
 Zelo ugodno prodaja novo temno rjavo MAJA LASULJO (periko). Naslov v oglašnem oddelku 1055
 Prodaja DNEVNO SOBO. Zupan Ivan, Levstikova 3, Zlato polje, Kranj 1056
 Prodaja STROJ za izdelavo cementne strešne OPEKE. Golc. Naslov v oglašnem oddelku 1057
 Prodaja REPO. Orehovlje 4, Predoslje 1058
 Po ugodni ceni prodaja večjo količino MOSTA in vprežne GRABLJE. Gorica 17, Radovljica 1059
 Prodaja osem mesecev brejo KRAVO. Vrbnje 10, Radovljica 1060
 Prodaja KRAVI. Bodešče 9, Bled 1061
 Prodaja šest tednov stare PRASICE. Pogačar, Zasip 61, Bled 1062
 Prodaja šest tednov stare PRASICE. Golc, Zasip 64, Bled 1063
 Prodaja SLAMO. Olševček 51, Preddivor 1064
 Prodaja KRAVO, dobro mlekarico s teletom ali brez. Sp. Brnik 70, Cerklje 1065
 Prodaja vzdljiv 60-litrski KOTEL za kuhanje prašičje krme in OTROSKO POSTELJICO za 100 din. Juvancič, Podreča 49, Kranj 1066
 Prodaja nov TRAKTOR Ferguson s prekucno prikolic. Ogled pri Janharju, Podreča, Medvode 1067
 Prodaja tri mesece stare bele JARČKE. Belcharjeva 49, Senčur 1068
 Prodaja TELEVIŽIJO RR, lahko za rezervne dele. — Smartno 13, Cerklje 1069

Za daljšo dobo dam v najem 0,80 ha TRAVNIKA — njive ob cesti in vodi ter prodam 200-litrsko vprežno SKROPILNICO rosenbauer in desni ŠTEDILNIK na trdo gorivo gorenje. Kafol Dušan, Puštal 50, Škofja Loka 1070

Prodaja STRESNO OPEKO bobrovec, VRECE (juta — platno), decimalne TEHTNICE 100, 200 in 1000 kg. Hafner, Rateče 42, Škofja Loka. Ogled vsako soboto in nedeljo 1071

Prodaja čisti SEMENSKI KROMPIR desne in igor ter traktorski dvobrazdni PLUG. Srednja vas 55, Senčur 1072

Prodaja težko mesnato SVINJO in dva PRASICA, težka po 120 kg. Strahinč 68, Naklo 1073

Prodaja TRAVNO SEME. Bernik Franc, Bukovščica 5, Selca nad Škofjo Loko 1074

Prodaja vprežni OBRACALNIK za seno in SLAMOREZNICO. Luže 6, Senčur 1075

Prodaja 80-litrski BOJLER. Hrastje 97, Kranj 1076

Prodaja električne SKARJE za rezanje tekstila znamke kuris. Porenta Srečko, Virmaše 51, Škofja Loka 1077

Prodaja traktorsko KOSILNICO, OBRACALNIK heublit, 2200-litrsko CISTERNO za gnojnico bauer, SAMONAKLADALNIK sena mengele LW 16. Trata 18, Škofja Loka 1078

Ugodno prodaja diesel MOTORNO KOSILNICO znamke agria z obračalnikom in KASTO za žito. — Kodran, Benedikova 5, Kranj (Stražišče) 1079

KUPIM

Kupim rabljen TRAKTOR steyer 18 KM. Struno Franc, Potovrh 23, Novo mesto 1015

Kupim STROJ za navijanje tuljav znamke auman. Fon Zvone, Šorlijeva 29, Kranj 1016

Kupim trodelno KNJIŽNO OMARO. Naslov v oglašnem oddelku 1017

Kupim HIDRAVLIKO za traktor deutz. Pivk V., Virmaše 47, Škofja Loka 1018

Kupim OTROSKO KOLO za šest let starega fantka. Moša Pijade 9, Kranj 1019

Nujno potrebujem SOBNO STRANIŠČE (stol) za bolnika. Ponudbe poslati pod »čimprej« 1080

Kupim lahek GUMI VOZ. Naslov v oglašnem oddelku 1081

Kupim mlado KRAVO s teletom, dobro mlekarico, Škofja Loka, Cesta talcev 20 1082

MOTORNÁ VOZILA

Prodaja dobro ohranjen FIAT 750, letnik 1964. Škrjanc Janez, Senčur, Kuraltova 10 1019

Prodaja AVTO taunus 17 M. Cesta na Klanec 57, Kranj 1020

Prodaja NSU pretis skuter, neregistriran, moped T-12 colibri na tri prestave. Kafol D., Puštal 50, Škofja Loka 1083

Prodaja skoraj nov PONY EXPRES. Gregorčičeva 17, Čirče, Kranj 1084

Prodaja FIAT 750, letnik 1970. Klanec 11, Komenda 1085

Kupim nov ali malo rabljen AVTO fiat 850, austin ali NSU princ. Naslov v oglašnem oddelku 1086

Prodaja VW 1300, letnik 1968 s prikolicco ali brez. Frakelj Jože, Dražgoše 56, Zelezniki 1087

Prodaja karamboliranega SPACKA. Cena 3500 din, in komplet GRAMOFONSKIH PLOŠČ za učenje angleščine. Centa, Planina 9 1088

STANOVANJA

Dva fanta iščeta SOBO v Kranju. Ponudbe poslati pod »sostanovalca« 1021

Pošteno dekle išče SOBO v Škofji Loki. Plača dobro. Naslov v oglašnem oddelku 1022

Nudim STANOVANJE upokojenki in upokojenca za varstvo otroka. Naslov v oglašnem oddelku 1023

Dekle nujno išče SOBO v Kranju. Rakovec Francka, Kidričeva 9, Ljubljana 1024

Oddam SOBO za dopoldansko varovanje otrok in kuhanje. Mohorič, Skalica 10, Kranj 1025

Takoj oddam komfortno opremljeno SOBO na Bledu. Informacije: Sladič, telefon Ljubljana 311-050 dopoldne 1088

Sprejemam SOSTANOVALCA. Jezerska cesta 6, Kranj 1089

POSESTI

Ugodno prodaja takoj vseživjo HISO v Bistrici pri Trzinu. Naslov v oglašnem oddelku 967

Prodaja starejšo, takoj vseživjo HISO v Stari Loki. Vešter 10, Škofja Loka 1090

ZAPOSLOTITVE

Sprejemam DEKLE ali GO-SPO, ki bi na domu varovala dve leti staro deklico in eventualno pomagala pri gospodinjskih opravilih. Ponudbe poslati pod »varstvo-pomoč« 890

Iščem ŽENSKO za varstvo dveh otrok starih tri mesece in 18 mesecev vsak drug teden po 8 ur. Naslov v oglašnem oddelku 1026

Iščem DELAVCA za cementarsko obrt. Likozar Marian, Benedikova 18, Kranj 1027

V službo sprejemam PEKOVSKEGA POMOČNIKA ali priučenega. PEKARIJA UMNİK, Senčur pri Kranju 1028

INŠTRUIRAM matematiko za osemletko. Pridem na dom. Ponudbe poslati pod »1200 din« 1029

Zaposlim DELAVCA za polaganje parketa in plastičnih mas ter VAJENCA. Lahko

takoj. Naslov v oglašnem oddelku 1091

IZGUBLIENO

Našel sem črnega PSA ovčarja. Jerala Ludvik, Podreča 15, Kranj 1030

Pred pokojniskim domom v Kranju izgubljen poročni PRSTAN vrnite proti nagradi Černigoj Silvi, Kidričeva 29, Kranj 1031

Izgubljen poročni PRSTAN dobite pri Jerala, Stražiška 10, Kranj 1032

V Stražišču najdena. DE-NARNICA z manjšo vsoto denarja se dobij v Kocjanovi ulici 5, Kranj 1092

ZENITVE

30 let star fant z manjšo kmetijo v ravnini, ki so ga razmere in čas pustile samega, želi spoznati dekle, ki si želi urediti lepo mirno družinsko življenje. Ponudbe poslati pod »Bled« 1033

Kmečki fant 28-176 z manjšo kmetijo in službo želi spoznati kmečko dekle, ki se želi poročiti na domačijo. Ponudbe poslati pod »domačija« 1034

OBVESTILA

ROLETE lesene, plastične in žaluzije naročite zastopniku Spilarju, Gradnikova 9, Radovljica, telefon 064-75-610. Pišite, pridem na dom 433

CENJENE GOSTE obveščamo, da bo GOSTILNA LAKNER na Kokrici v sredo na DAN ŽENA ODPRTA. Sprejemamo skupne in posamezne družbe. Za obisk se priporočamo. Verčič 971

CENJENE GOSTE obveščamo, da GOSTILNA ZAJC Lahovec sprejema vse skupne in posamezne družbe vsak dan za DAN ŽENA. Za obisk se priporočamo 1035

GRADITELJI, POZOR! Sporočam, da sem odprl OBRT. Delam vsa zidarska in keramična dela na novih gradnjah in adaptacijah solidno in hitro. Oglasite se pisмено ali v nedeljah osebno. Dežman

Komisija za kadrovske zadeve pri Zavarovalnici Sava — PE Kranj

ponovno objavlja prosto delovno mesto

terenskega instruktora

POGOJI: srednja ekonomska šola ali srednja komercialna šola ali gimnazija z zaključnim izpitom ter 4 leta delovnih izkušenj. Prednost imajo kandidati z delovnimi izkušnjami v zavarovalstvu. Kandidat naj stanuje na področju mesta Kranja.

Prošnje za sprejem z dokazili o strokovnosti sprejema komisija za kadrovske zadeve pri PE Kranj do vključno 15. marca.

Tone, Tavčarjeva 2, Radovljica 1036

Sprejemam naročila za vsa ZIDARSKA DEILA. Bitiči Kadri, Sejmišče 7, Kranj 1037

PROJEKTI

MLADINSKI AKTIV MAV-CICE priredi v nedeljo, 5. marca, ob 18. uri MLADINSKI PLES. Igral bo ansambel TURISTI. Vabljeni! 1038

GOSTILNA ALES na Bregu čestita ženam ob njihovem prazniku in jih vabi v sredo, 8. marca na VESELO ZABAVO. Igral bo GUSTELJ. Vabljeni! 1039

KUD ZALOG prireja v nedeljo, 5. marca, ob 15. uri PLES. Igra kvintet RUDIJA JEVSKA. Vabljeni! 1094

GOSTILNA ZARJA Trboje prireja v počastitev dneva žena v soboto, 4. marca, in v sredo na praznik dan žena ZABAVO S PLESOM. Igral bo ansambel VESELI TOPNICARJI. Vabljeni! 1093

ČESTITKE

Dipl. oec. LIDIJI LAZAR iz Kranja za uspešno opravljeno diplomno na Ekonomski fakulteti univerze v Ljubljani iskreno čestitajo domači 1093

OSTALO

Iskreno se zahvaljujem neznemu najditelju, ki mi je vrnil žensko ročno uro, ki sem jo izgubila 22. februarja zvečer pred Prešernovim gledališčem. Danica Flat

Žene — članice DU podružnice Zabnica-Bitnje se najlepše zahvaljujemo upravnemu odboru podružnice ter tov. Cererju, zastopniku republiškega odbora društva upokojencev Ljubljana za ganljive besede v počastitev dneva žena pri Strahincu v Bitnjah 27. februarja 1972

Zahvala

Ob boleči izgubi naše drage

Anice Feldin roj. Polak

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, znancem, posebno pa sosedom in vsem, ki so nam ustno ali pisмено izrazili sožalje, storili karkoli dobrega za pokojnico in jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Bajžlju Janezu za prizadevanje pri zdravljenju. Vsem se lepo zahvaljujemo za darovano cvetje in vence, sosedom in sodelavcem iz tovarne Sava pa za prispevke skladu za gradnjo Onkološkega inštituta v Ljubljani. Prav posebno se zahvaljujemo za poslovilne besede tov. Knifičevi, tov. Grilovi, tov. Baseju, tov. Verbiču in tov. Križnarju, pevcem iz Naklega pod vodstvom tov. Zelnika za ganljivo petje, tov. Moharju pa za organizacijo in vodstvo pogreba.

Zalujoči: mož Dušan, hčerka Dubravka, sin Uroš, mama in ata ter brat Branko z družino

Naklo, 29. februarja 1972

Zahvala

Ob bridki izgubi naše drage mame, stare mame, tete, sestre in sestrične

Jerce Jošt roj. Kokalj

Markonove mame

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, ji darovali cvetje ter jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti v prerani grob. Zahvaljujemo se dr. Pircu Vladislavu in sestri Zinki za zdravljenje ter zdravniškemu osebju Psihiatrične bolnice v Ljubljani, g. župniku dr. Francu Rozmanu in Stefanu Babiču za spremstvo in ganljive besede. Posebna zahvala družini Bemostrovi za vsestransko pomoč v težkih trenutkih. Enaka zahvala pevcem iz Naklega za ganljivo petje ter članom kolektiva Oblačila Novost Tržič, Tekstilindusa in Peka. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: mož Jože, hčerke Joži, Mici in Rezka z družinami ter hčerki Lucija in Tilka, sestra in brata

Naklo, 28. februarja 1972

Zahvala

Ob smrti našega dragega moža in očeta

Franjota Trebca

gostilničarja in bivšega avtoprevoznika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so počastili njegov spomin, darovali vence in cvetje, osebno ali pisмено izrekli sožalje ter nepozabnega pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Prisrčna hvala tudi dr. Novaku, dr. Skulju in dr. Romihu ter sestri Darinki Tarman za vso pomoč. Iskrena hvala gospodu duhovniku za spremstvo in poslovilne besede, enako tudi pevcem. Vsem in vsakemu posebej naša globoka zahvala.

Zalujoči: žena Mimi, sin Lado, snaha Metka, Suzana in Marko

Kranj, 15. februarja 1972

Ob bridki in prerani izgubi našega ljubelega moža, očeta, sina, brata, strica, nečaka, bratranca in svaka

Emila Arnška

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala č. duhovščini za obred in izrečene ganljive besede, šenčurskim gasilcem posebno pa tov. Golobu za izrečene besede, pevcem za odpete žalostinke in AMD Senčur.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Anica, sin Emil, mama, ata, sestra Anica in ostalo sorodstvo

Senčur, 26. februarja 1972

JAVNI NATEČAJ

A. V najem oddajamo 2 urejena poslovna prostora v zgradbi Vodopivčeva 2, v Kranju, (pritličje) v obsegu 51,3 m² in 21 m², ki sta primerna za trgovski lokal oz. opravljajne storitvene obrti.

POGOJI:

1. Izklicna najemnina znaša 20 din za m² mesečno.
2. Varščino v znesku 2052 din (za večji poslovni prostor) oz. 840 din (za manjši poslovni prostor) je treba vplačati ob vložitvi ponudbe, in sicer na račun št. 515-1-878.

B. Pismene ponudbe sprejemamo do vključno 20. 3. 1972 do 12. ure. Sprejeta bo ponudba ponudnika, ki bo ponudil najvišjo mesečno najemnino.

Ponudbe pošljite v zaprti kuverti, na katero napišite: »Oddaja poslovnega prostora v najem — ne odpiraj!«

Odpiranje ponudb bo v sredo, dne 22. marca 1972 ob 13. uri, v prostorih Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo, Kranj, Cesta JLA 6/V, Kranj, v sobi št. 10.

Podrobnejše informacije se dobijo v Podjetju za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj, Cesta JLA 6/V, soba št. 4 ali po telefonu 218-75, interna 13.

Ogled prostorov možen po predhodnem dogovoru.

Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj

Podjetje
VINO KRANJ

Kranj, Mladinska 2

Komisija za delovna razmerja

razglašja prosta delovna mesta:

1. prodajalke

2. 3 transportnih delavcev

Pogoji:

pod 1.: kvalificiran trgovski delavec, ali priučen trgovski delavec s 5-letno prakso;

pod 2.: nekvalificiran delavec, odslužen vojaški rok. Nastop je mogoč takoj. OD se določijo po pravilniku o delitvi OD. Poskusna doba traja 1 mesec.

Pismene ponudbe pošljite na gornji naslov. Rok za predložitev prijav je 10 dni od dneva objave delovnega mesta.

Zahvala

Ob bridki izgubi našega dragega očeta, starega očeta, brata, strica in bratranca

Franca Grošlja

iz Grada

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in gospodu kaplanu iz Cerklj za poslovilni govor. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam na kakršenkoli način pomagali v teh težkih dneh. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: sin in hčerki z družinama

Mladinska ekipa NK Triglav: stojijo od leve proti desni Klaič, Mrak, Štagar, Brezar, Fabjan, Pompe, Melnik; čepijo Lebar, Tivol, Štular, Kordež, Valenčič, Blažek in Valant

Pred pričetkom nove nogometne sezone

Mladi vračajo nekdanji ugled

Ze nekaj let kranjski nogometaši žive v senci drugih športnikov Kranja. Zaradi različnih vzrokov je kranjski nogomet izgubil na ugledu, ki si ga je pridobil pred pet-

najstimi leti. Lani je devet najboljših nogometašev zapustilo Triglav in zaradi znane afere NK Triglav je izpadel drugič v svoji bogati zgodovini iz republiške lige. Seda-

nja generacija nogometašev vsekakor ni sposobna, da bi pripeljala klub na nekdanjo kvaliteto. Večina igralcev prvega moštva igra v glavnem za rekreacijo. Najčeste se vidijo igralci skupaj le na tekmi. Vsakdo, ki želi igrati nogomet, ima mesto v prvi ekipi. Večinoma pa so to igralci, ki so prišli iz drugih klubov, oficirji JLA in igralci iz drugih republik. Vsekakor tako ne more iti naprej. Kdaj bodo dobili mladi igralci iz nogometne šole ali iz mladinske ekipe svojo priložnost? Ali so vsi nesposobni, da bi se uvrstili v prvo ekipo? Triglav že več let posveča veliko pozornost pionirjem. Osvojili so tudi naslov republiškega prvaka. Večjo pozornost pa bi morali posvetiti tudi mladincem. Pionirji, ki so osvojili predlani naslov prvaka SRS, sedaj igrajo v mladinski ekipi. Trenerke posle vodi Rudi Gros, ki pa je zaradi znane afere o pomlajevanju republiške reprezentance v Boru kaznovan z enoletno prepovedjo opravljanja funkcij v nogometu. Prepovedano mu je zato tudi vodenje kranjske ekipe. Njegov namestnik je Ivo Perko- vič, bivši trener prve ekipe. Po končanem jesenskem delu prvenstva v gorenjski ligi so mladinci Triglava v vodstvu. Od desetih tekem so dosegli šest zmag, trikrat igrali neodločeno in enkrat izgubili. To vsekakor ni neki poseben uspeh. Vsekakor so to mladi igralci, ki bodo še dve do tri sezone igrali v mladinski konkurenci. V Kranju se sprašujejo ljubitelji nogometa, če bo vendar ta mladinska generacija vrnila ugled kranjskemu nogometu. V klubu so prepričani, da bo prišlo čez nekaj let do prelomnice.

Nadaljevanje v gorenjski vaterpolski ligi

Danes in jutri bodo z drugim in tretjim kolom nadaljevali s tekmovanjem v gorenjski vaterpolski ligi.

V drugem sobotnem kolu, ki bo na sporedu ob 19. uri, se bodo srečali Triglav : Radovljica, Gimnazija : Vodovodni stolp, Iskra : Kamnik, Borec je prost, v nedeljo pa

ob 7.30 Borec : Gimnazija, Vodovodni stolp : Iskra, Kamnik : Triglav, medtem ko je Radovljica prosta.

Upamo, da bomo tudi v teh dveh kolih videli zanimivo vaterpolsko igro, saj so že v prvem kolu nekatere ekipe presenetile.

—dh

Občni zbor TVD Partizan Kranj

Premalo pomoči

Pred dnevi so imeli člani TVD Partizan Kranj svoj redni letni občni zbor. Zal pa se tega letnega zborovanja ni udeležil nihče od družbenopolitičnih organizacij, niti od občinske zveze za telesno kulturo, čeprav jih je društvo pravočasno povabilo. Iz poročil je bilo razvidno, da društvo gostuje v treh telovadnicah in za to plačuje visoko najemnino. Nima pa še vedno lastne telovadnice, čeprav bi jo nujno potrebovalo. V svojih vrstah ima veliko članstva, predvsem pionirjev. Druga ugotovitev v poročilih pa je bila, da bo moralo društvo v letošnjem letu preseliti svoj počitniški tabor v Banjolah v oddaljeno Premanturo. Društvo se

bo moralo umakniti naraščajočemu turizmu, ki vedno bolj potiska v nerazvita področja telesnovzgojne organizacije. Ugotovili so, da je društvo glede na razvito dejavnost deležno vsekakor premajhne pomoči občinske zveze za telesno kulturo Kranj. Tudi v kadrih se čuti iz leta v leto veliko pomanjkanje, tako da kaže, da bo potrebno telesno vzgojo za pionirje zaradi pomanjkanja vodstvenega strokovnega kadra v bližnji prihodnosti ukiniti. Odpovedati pa se bodo morali tudi raznim tekmovanjem, ker s sedanjo dotacijo ne morejo izpeljati v celoti svojega programa.

D. Komnenič

Hokej

Jesenice : Partizan 11: 4

Jesenjski hokejisti so v sredo v polfinalni tekmi za jugoslovanski pokal gladko premagali beograjski Partizan z 11:4 in se tako uvrstili v finale. V prvi tekmi s Partizanom v Beogradu so sre-

čanje izgubili. V finalu za jugoslovanski pokal pa so se sinoči pomerili v hali Tivoli za ljubljansko Olimpijo, vendar do zaključka redakcije še nismo prejeli rezultata.

J. J.

Triglav na kvalifikacije

Mladi hokejisti Triglava so tudi letos osvojili naslov republiškega prvaka. S tem so si pridobili pravico udeležbe na kvalifikacijah za vstop v

zvezno ligo — B skupina, ki bodo v marcu. Poleg Triglava bosta na kvalifikacijah sodelovala še Segesta iz Siska in Vojvodina iz Novega Sada.

Prvenstvo Železarne v sankanju

V nedeljo, 5. marca ob 9. uri prireja komisija za šport in rekreacijo pri TO OO sindikata železarne Jesenice medobratno prvenstvo v sankanju na okrog 450 m dolgi tekmovalni progi od doma tabornikov »Pri Fencu« do Betela v Planini pod Golico.

V Planino pod Golico bosta udeležence tekmovanja vozila dva avtobusa z odhodom ob 7.30. Eden iz Koroske Bele, drugi s parkirnega prostora izpred železarne.

Razglasitev rezultatov in podelitev priznanj bo ob 13. uri v hotelu Dom pod Golico.

Priznanja za vodstvo kluba

Na sobotnem plesu vaterpolistov v Kranju je Plavalni klub Triglav podelil za desetletno uspešno delo v klubu diplome dr. Dragu Petriču, dr. Milivoju Velickoviču, dr. Jožetu Rebolju, ing. Francu

Nadižarju in Borutu Chvatalu. Posebno diplomu in spominsko darilo je prejel trener kluba Peter Didič. Vaterpolisti pa so obdarili tudi svojega predsednika Mate Beca.

Šah

Prvak Harinski

V organizaciji šahovskega društva Lesce je bilo odigrano prvenstvo Lesce v šahu za leto 1972. Na turnirju je sodelovalo 12 igralcev, med njimi tudi dva prvokategornika. Prvo mesto je osvojil brez poraza Jože Harinski.

Prestrl 7, 5. Hrvat 6, 6. Jovan 5,5, 7. Šifrar 5,5, 8. Segula in Vrečko po 4, 10. Kopač in Škrjanc po 3, 12. Languš 1 točka. Drugo kategorijo sta potrdila Harinski in Prestrl, Jovan pa je osvojil tretjo kategorijo.

D. Šifrar

Prvenstvo v Šenčurju

Pred dnevi se je začelo šahovsko prvenstvo Šenčurja. Na tekmovanju sodeluje 24 šahistov. Na prvenstvu nastopa tudi nekaj pionirjev, ki so v prvih treh kolih že ne-

kajkrat prijetno presenetili. Ob tej priložnosti so v okviru športnega društva Šenčur ustanovili šahovski klub. Turnir igrajo vsako sredo in nedeljo.

B. Remic

PLANICA '72

Samob dvajset dni nas še loči od prvega svetovnega prvenstva v poletih v dolini pod Poncami. Od 24. do 26. marca bo Planica po treh letih spet sprejela najbolj drzne skakalce sveta, ki se bodo tokrat potegovali tudi za naslov svetovnega prvaka. Po prijavah sodeč bo nastopilo okoli 50 skakalcev iz 12 držav, med njimi tudi olimpijski zmagovalci na veliki skakalnici Poljak Fortuna in Japonci. V sredo, 22. marca bo po nalogu IS delegata preizkus velikanke, v petek, 24. marca, bodo za vse udeležence poskusni poleti, v soboto in nedeljo, 25. in 26. mar-

ca, pa bo prvenstvo. Smučarska zveza Jugoslavije je za planiško prireditelje prijavila naslednje skakalce: brata Pudgar, Stefančič, Mesec, Norčič in Prelovšek.

Od ponedeljka, 6. marca, dalje pa so že v prodaji vstopnice in nalepke za avtomobile v vseh turističnih poslovalnicah v Sloveniji. Organizatorji računajo, da bo letošnje planiško prireditev obiskalo več kot sto tisoč gledalcev. Pokroviteljstvo nad prvim svetovnim prvenstvom v poletih je prevzel predsednik republike Josip Broz-Tito.

J. Javornik

1+3

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta Škofja Loka je na zadnji seji sprejelo stališče, naj bi polovico regresa dobil vsak zaposlen, ostalo pa naj bi v delovnih organizacijah razdelili med tiste, ki res letujejo. »Kaj menite o stališču ObSS?« smo vprašali tri sindikalne delavce v treh škofjeloških podjetjih.

Franc Gaber, predsednik osnovne organizacije sindikata v Jelovici:

»V Jelovici smo že pred tremi leti razdelili regres v stalni in stimulativni del z namenom, da čim več članom kolektiva omogočimo letovanje. Tudi letos smo že sprejeli načrt delitve. Potrdil ga je tudi delavski svet. 400 dinarjev regresa bo dobil vsak član kolektiva. Stimulativni del pa tisti, ki bodo letovali na morju ali v planinah, kjer vsako leto zagotovimo dovolj postelj. Regresiramo teden dni dopusta. Delavec, ki je v podjetju manj kot 5 let, bo prejel 30 din regresa dnevno, od 5 do 10 let 35 din, od 10 do 15 let 40 din in nad 15 let 50 dinarjev. Nezaposleni svojci prejmejo po 20 dinarjev regresa dnevno. Delavcem s slabšim socialnim stanjem plačamo dopust v celoti. Lani je letovalo 415 naših delavcev in 540 njihovih svojcev, kar je dvakrat več kot pred tremi leti, ko smo uvedli stimulativni del.«

inž. Jože Sever, predsednik osnovne organizacije sindikata v LTH:

»Vsak zaposleni dobi po 300 din regresa in 50 din za otroka in nezaposleno ženo. Sindikat pa posebej regresira do 10 dni letovanja. Lani je član kolektiva dobil za dan dopusta 25 din, svojci pa od 8 do 10 dinarjev. V penzionih Alpe Adria, Strunjanu in Zavoda za letovanja Kranj je lani letovalo 600 članov kolektiva in 542 njihovih svojcev. Dvajsetim članom, ki niso zmogli stroškov dopusta, je letovanje plačala sindikalna organizacija. Tudi letos bomo s to obliko regresiranja dopustov nadaljevali, saj omogoča letovanje kar največ zaposlenim.«

Milica Langerholc, tajnica osnovne organizacije sindikata v Šeširju:

»Znano nam je stališče občinskega sindikalnega sveta. IO osnovne organizacije sindikata pa o njem še ni razpravljala. Mislim, da je taka delitev pametna, saj regres dobimo, da lažje krijemo stroške letovanja. Do sedaj smo pri nas dobili regres vsi, ne glede na to, če smo preživel dopust izven kraja bivališča.« **L. Bogataj**

Socialni položaj slepih

V torek popoldne je regionalni klub poslancev za Gorenjsko v Kranju pripravil z gorenjskimi poslanci socialno zdravstvenega zbora republiške skupščine posvetovanje o družbeni skrbi za slepe in o njihovem socialnem položaju. Posvetovanja so se udeležili tudi predstavniki zveze slepih Slovenije in organizacij slepih iz Kranja, Celja in Kopra.

Ceprav je uvodoma kazalo, da bo posvetovanje odpadlo, saj sta se ga od osmih poslancev udeležila le dva (Slavko Osredkar in Bojan dr. Fortič), so se odločili, da predstavniki zveze slepih razgrnejo problematiko in povedo predloge, ki naj bi jih poslanci upoštevali v razpravah v skupščini. Tako so ob tej priliki predstavniki slepih ponovno opozorili na nekatere dolgoletne probleme. Prikazali so predvsem premajhno skrb v naši republiki za starejše slepe, nadalje opozorili na potrebo po izboljšanju socialne varnosti in na njihov družbeni standard nasploh.

Razložili so tudi predloge, da bi v prihodnje vsem slepim v republiki priznali status invalida, pravico do nadomestila za izgubljeni vid, nadalje pravico do dodatka za postrežbo ter pravico do rehabilitacije, tehničnih pripomočkov itd. Če ti predlogi ne bodo sprejeti, pa se zveza slepih zavzema, da se z zakonom uredi položaj vsaj najbolj socialno ogroženih. Razen tega velja med predlogi omeniti stališče, da bi v Sloveniji vsakemu slepemu priznali status invalida, minimalna pomoč pa naj bi znašala polovico najnižje pokojnine.

Podpredsednik socialno zdravstvenega zbora Slavko Osredkar je po razpravi zagotovil, da bodo z omenjeno problematiko seznanili vse gorenjske poslance, svet gorenjskih občin in zbor delegatov slovenskih občin. Rekel je tudi, da bodo poslanci v skupščini zagovarjali stališča slepih. **A. Z.**

Še do 8. marca

Delovne in druge organizacije ter občani kranjske občine, ki razpravljajo o letošnjem predlogu resolucije o razvoju gospodarstva in družbenih služb in o letošnjem predlogu proračuna, imajo čas za pripombe, mnenja in predloge še do 8. mar-

Obisk pri Katarinci Lukančevi je posebno doživetje. Toliko skrbno zbranih, za mnoge ljudi malenkosti, je v njenem stanovanju združenih v čudovito celoto stotelne hiše. Tako urejena, povsod prisotna, za mnoge ljudi je nepoznana, je tudi Katarinca. »Kaj bi pisali o meni,« se brani, »pišite o Loškem gledališču.« In še isti hip se spominja dogodkov iz druge svetovne vojne, ko je kot mlado dekle pomagala terencem v Železnikih, svojemu rojstnemu kraju. Pripoveduje o delu in življenju takoj po vojni, ko je bila poverjenica za socialno delo v Škofji Loki, o ropotu strojev v Gorenjski predilnici, o Loškem gledališču, kjer dela sedaj. Živahna je in vedno pripravljena pomagati. Takšno jo poznajo igralci v gledališču, obiskovalci in Ločani. **L. B.**

Priprave na veliko proslavo

Odbor za proslavo 400. obletnice kmečkih puntov na Slovenskem, ki deluje pri republiški konferenci SZDL, bo ponovno obravnaval priprave na veliko obletnico. Zasnova za proslavo je bila sprejeta že leta 1970. Proslav-

ljanje naj bi ponovno ovrednotilo zgodovinski pomen vseh kmečkih puntov na Slovenskem. **-jk**

ca. Javna razprava to po 8. marcu končana, ker bodo ustrezne službe začele pripravljati dokončni predlog obeh dokumentov. Ob dokončnem predlogu bosta razpravljala in sklepala oba zbora občinske skupščine 24. marca. **A. Z.**